

2021

Sporządził
Burmistrz Józefowa nad Wisłą
ul. Opolska 33F
24-340 Józefów nad Wisłą

Opracowała:
mgr inż. Inga Kulicka

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

**projektu Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy
Józefów nad Wisłą**

Styczeń 2021r.

1.	WPROWADZENIE	4
2.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
3.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	4
4.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE	5
5.	METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
6.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
6.1.	CEL I ZAKRES STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JÓZEFÓW NAD WISŁĄ	6
6.2.	POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
7.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM	11
7.1.	POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU	11
7.2.	POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU	14
7.3.	BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE	14
7.4.	ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE	16
7.5.	WODY POWIERZCHNIOWE.....	17
7.6.	WODY PODZIEMNE.....	21
7.7.	GLEBY.....	23
7.8.	WARUNKI KLIMATYCZNE.....	24
7.9.	SZATA ROŚLINNA	24
7.10.	FAUNA	27
7.11.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE.....	28
7.12.	WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE	28
7.12.1.	WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE.....	28
7.12.2.	OCHRONA PRZYRODY.....	29
7.12.3.	OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	31
8.	NATURALNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI	34
8.1.	ODPORNOŚĆ LITOSFERY	34
8.2.	ODPORNOŚĆ BIOSFERY	35
8.3.	ODPORNOŚĆ PEDOSFERY.....	36
8.4.	ODPORNOŚĆ HYDROSFERY.....	37
8.5.	ODPORNOŚĆ ATMOSFERY	37
9.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	37
9.1.	STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	37
9.2.	STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY	38
9.3.	STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY	42
9.4.	JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO	42
9.5.	PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE	42
10.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	43

11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM	44
11.1. OCHRONA PRZYRODY	44
11.2. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	47
11.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	51
11.4. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH	51
11.5. TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI	52
11.6. OCHRONA ZABYTKÓW I DÓBR MATERIALNYCH	52
11.7. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU	52
11.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	53
11.9. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŹLIWOŚĆ AKUSTYCZNA	53
12. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE	53
13. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	56
13.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW	56
13.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	60
14. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII	77
15. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ŚRODOWISKA	77
16. DEFINICJA I KRYTERIA ODDZIAŁYWAŃ	78
16.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWAŃ	78
16.2. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH	82
17. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	83
18. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM	84
19. WSKAZANE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU ZMIAN	85
20. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	85
21. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	86
22. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	86

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą, opracowywanego na podstawie uchwały Nr VII/77/2019 Rady Miejskiej w Józefowie nad Wisłą z dnia 31 maja 2019 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą oraz uchwały Nr XXII/169/2020 Rady Miejskiej w Józefowie nad Wisłą z dnia 30 grudnia 2020 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U z 2020 r. poz. 283 z późn. zm). Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak WSTV.411.22.2019.AP z dnia 15 listopada 2019 roku) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opolu Lubelskim (pismo znak: ONS-NZ.450.25.2019 z dnia 30 października 2019 roku).

Zakres i treść *Prognozy* określa *art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*, zgodnie z którym prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy oraz cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania;

przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- rozwiązania alternatywne, o ile zostanie wykazane, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zgodnie z *art. 52 ust. 1 ustawy* oś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także

dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie analizowanego dokumentu.

Prognoza opracowana została zgodnie z zakresem problemowym wynikającym z *art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie(...)*, który to precyzuje schemat formalnej i merytorycznej zawartości prognozy oddziaływania na środowisko oraz wymagany zakres analiz i ocen.

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Prognozę dotyczącą projektu Studium sporządzono w oparciu o dostępne materiały, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. Opracowanie wykonano na podstawie:

- wizji terenu;
- analizy projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą;
- analizy obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą;
- analizy ustaleń obowiązujących na terenie gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- analizy mapy geosrodowiskowej Polski, Arkusze Opole Lubelskie, skala 1:50 000;
- analizy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Dla Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2015-2020”;
- analizy Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2019 - 2022 z perspektywą do 2026 roku;
- analizy archiwalnych materiałów fizjograficznych i geologicznych;
- analizy dokumentów o charakterze regionalnym, w tym w szczególności Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020;
- analizy Raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego;
- literatury przedmiotu i obowiązujących w dniu podjęcia uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Studium, aktów prawnych (spis w załączeniu), o ile tak stanowią przepisy szczególne.

Ilekcroć w przedmiotowym dokumencie jest mowa o „projekcie Studium”, bądź „projekcie dokumentu”, należy przez to rozumieć „projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jozefów nad Wisłą”. Analogicznie, poprzez określenie „prognoza” należy rozumieć „prognozę oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jozefów nad Wisłą”.

5. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Informacje uzyskane z materiałów wymienionych powyżej oraz podczas wizji terenowych pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na ich podstawie określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem oraz jego najbliższego otoczenia.

Ponadto w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu Studium oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy, podatności poszczególnych terenów na degradację oraz konieczności przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych omawianego obszaru.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń

projektu Studium. Ponieważ na etapie Studium nie określone są konkretne realizacyjne rozwiązania technologiczne, Prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

6. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

6.1. CEL I ZAKRES STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JÓZEFÓW NAD WISŁĄ

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy/miasta, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowi podstawowe narzędzie dla prowadzenia polityki przestrzennej, w tym kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą uchwalone zostało w roku 2002. Studium było dotychczas 5-krotnie zmieniane. Studium jest dokumentem wielobranżowym, uwzględniającym długofalowe zamierzenia określające kierunki przemian przestrzennych i infrastruktury technicznej na obszarze całej gminy. Istnieje potrzeba dostosowania zapisów całego opracowania do obowiązujących aktualnie przepisów prawa, a w szczególności ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która po wprowadzeniu licznych zmian stawia inne dodatkowe wymagania w zakresie zawartości przedmiotowego opracowania. Zmian w Studium dokonano w zakresie aktualizacji części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz przystosowano zapisy kierunków zagospodarowania przestrzennego do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003r. Rysunek Studium został uzupełniony o nowo wyznaczone tereny inwestycyjne wynikające z napływających wniosków osób prywatnych, jak również adaptację stanu istniejącego. W toku prac planistycznych odpowiadających na złożone wnioski, ale również wynikających z art. 9 ust. 3a i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym powstał projekt części graficznej studium w skali 1:10000 stanowiący syntezę pięciu poprzednich zmian studium z wyróżnieniem procedowanej zmiany. Na wniosek Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w części tekstowej studium dokonano systematyzacji jednostek redakcyjnych. Mając na uwadze zakres dokonanych zmian i aktualizacji w projekcie zmiany studium oraz opinię uzyskaną od Wydziału Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego (IF-II.742.67.20) dokonano zmiany Uchwały Nr VII/77/2019 polegającą na przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą.

Zakres Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą obejmuje:

- a) korektę w zakresie aktualnych uwarunkowań demograficznych, ekonomicznych, przyrodniczych, dotyczących zasobów krajobrazu kulturowego gminy i zabytków, stanu sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
- b) dostosowywanie problematyki studium do aktualnego stanu prawnego nowelizowanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i wymogów wynikających z wniosków instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium,
- c) sporządzenie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę (ze szczególnym uwzględnieniem terenów mieszkaniowych),
- d) określenie parametrów i wskaźników urbanistycznych,
- e) zaktualizowanie ustaleń dotyczących ochrony wartości przyrodniczo-krajobrazowych gminy,
- f) zaktualizowanie ustaleń dotyczących ochrony wartości kulturowych i zabytków na terenie gminy,
- g) weryfikację terenów cennych przyrodniczo i korektę Systemu Przyrodniczego Gminy,
- h) ustalenie nowych kierunków rozwojowych terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, mieszaną oraz związaną z prowadzeniem różnorodnej działalności gospodarczej: przedsiębiorczość, usługi (w tym usługi turystyki), eksploatacja surowców mineralnych, wyznaczenie terenów pod odnawialne źródła energii – fotowoltaika o mocy przekraczającej 100 kW) w poszczególnych miejscowościach (obrubach geodezyjnych);

- i) wyznaczenie nowych terenów rozwojowych mieszkalnictwa w szczególności w sąsiedztwie ośrodka gminnego (np. w Kolczynie) i w miejscowościach o potencjale rozwojowym, wyposażonych w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną i społeczną,
- j) aktualizację kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, odpadami oraz dróg gminnych,
- k) wprowadzenie terenów na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi (fotowoltaika) oraz określenie możliwości rozwoju OZE na terenie gminy,
- l) aktualizacja obszarów eksploatacji złóż kopalin - złoża Stefanówka w obrębie miejscowości Stefanówka oraz Pielgrzymka.

W zakresie zmian zmodyfikowano tekst studium wprowadzając w wyróżnionych miejscach korekty lub całkowicie nowe brzmienie poszczególnych sformułowań lub całych części tekstu lub też usuwając zbędne części tekstu.

6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt Studium jest komplementarny w swoich założeniach z dokumentami o charakterze programowym i strategicznym na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym. Zapisy projektu Studium są zgodne z następującymi dokumentami:

❖ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015r., to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym.

Zgodnie z PZPWL, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Józefów nad Wisłą położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej (podstrefa nadwiślańska – wieloletnich upraw ogrodniczych), dla których plan wskazuje zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

Gmina Józefów nad Wisłą położona jest w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym - wiejskim obszarze funkcjonalnym, wymagającym wsparcia procesów rozwojowych, dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:

- wzmocnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno-gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju,
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce.

Gmina Józefów nad Wisłą położona jest także w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym „Powiśle”. Dla obszaru, jako wiodące kierunki zagospodarowania, PZPWL wskazuje m.in.:

- wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki;
- rozbudowę infrastruktury przeciwpowodziowej (głównie budowa polderów);
- rozwój infrastruktury leczniczo – uzdrowiskowej i turystycznej;
- wzmocnianie bazy rekreacyjnej i obsługi turystyki w ośrodkach miejskich;
- rozwój bazy przetwórstwa rolno - spożywczego.

Zgodnie z zapisami PZPWL, zlewnię Potoku Wrzelowieckiego, znajdującego się m.in. na terenie gminy Józefów Nad Wisłą, wskazuje się jako projektowany obszar ochronny zlewni wód powierzchniowych (tzw. projektowana zlewnia chroniona), służąca ochronie ilościowej i jakościowej zasobów wodnych.

Dodatkowo dokument wskazuje potrzebę budowy polderu zalewowego w Dolinie Józefowskiej w miejscowości Nieszawa – Zadanie inwestycyjne umieszczone w Planie Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Środkowej Wisły (Zlewnia Planistyczna Wisły Lubelskiej) – przedsięwzięcie wymienione jako inwestycja buforowa dla obszaru dorzecza Wisły.

Zgodnie z ustaleniami PZPWL kształtowanie warunków przestrzennych dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej, a z terenu gminy Józefów nad Wisłą obejmuje także budowę suchego zbiornika na rzece Wyżnicy.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

❖ **Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030)**

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 24 czerwca 2013 r. Dokument określa strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu
2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich
3. Selektywne zwiększenie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu
4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Dla terenu gminy Józefów Nad Wisłą, szczególnie istotne pozostają Cele 2 i 4, z celami operacyjnymi:

- 2.1. Poprawa warunków dla wzrostu konkurencyjności i towarowości gospodarstw
- 2.2. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego
- 2.3. Wzmocnienie doradztwa rolniczego oraz promowanie i wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi
- 2.4. Wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich
- 2.5. Wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę transportową, komunalną, energetyczną
- 4.1. Poprawa wewnętrznego skomunikowania regionu
- 4.2. Wspieranie włączenia społecznego
- 4.3. Wzmocnienie społecznej tożsamości regionalnej i rozwijanie więzi i współpracy wewnątrzregionalnej
- 4.4. Przełamywanie niekorzystnych efektów przygranicznego położenia regionu
- 4.5. Racjonalne i efektywne wykorzystywanie zasobów przyrody dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjnych, przy zachowaniu i ochronie walorów środowiska przyrodniczego.

W SRWL wskazane zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które stanowią przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych, zidentyfikowanych na obszarze województwa. Stanowią one wyznacznik obszarów o szczególnych potencjałach rozwojowych, jak również obszarów problemowych o znaczeniu priorytetowym dla samorządu województwa. Strategia wskazuje gminę Józefów Nad Wisłą, jako:

- OSI Obszary gospodarczego wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych, typ obszaru: obszar funkcjonalny Powiśle. Interwencja powinna obejmować działania zmierzające do wykorzystania potencjału obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo dla tworzenia warunków wzrostu społeczno-gospodarczego tych obszarów oraz określenia charakteru i natężenia funkcji turystycznej, aby nie powodowała ona dewaloryzacji lub zniszczenia walorów i zasobów przyrodniczych, które na tym terenie są podstawą jej wykształcenia. Ponadto, interwencja powinna obejmować takie działania jak: aktywna ochrona i zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrody, rozwój infrastruktury transportowej, poprawa dostępu do usług społecznych, poprawa warunków fitosanitarnych, przywrócenie miastom funkcji społecznych i gospodarczych z jednoczesnym wsparciem zasobów ludzkich i przedsiębiorczości.
- OSI Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych, typ obszaru: Obszary funkcjonalne - problemowe o randze regionalnej, wymagające działań naprawczych w zakresie gospodarki wodnej. Interwencja powinna obejmować działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa poprzez eliminowanie zagrożeń powodziowych oraz będzie służyć zrównoważonemu rozwojowi funkcji ochronnych i gospodarczych (w np. tym turystycznych) na obszarach o różnym stanie zainwestowania i statusie ochrony przyrody i krajobrazu (korytarze ekologiczne o randze europejskiej i krajowej); rozwiązywanie problemów konfliktowych narosłych w wyniku degradacji technicznej urządzeń przeciwpowodziowych i melioracyjnych, niedoboru zbiorników niezbędnych do przetrzymywania wody, jak też niedoinwestowania gospodarki komunalnej

- OSI Nowoczesna wieś, typ obszaru: obszar intensywnej gospodarki rolniczej. Interwencja powinna obejmować działania mające na celu wsparcie inicjatyw na rzecz edukacji i podnoszenia kompetencji rolników, wsparcie tworzenia i rozwoju rynków hurtowych produktów rolnych, wsparcie rozwoju grup producenckich, wsparcie rozwoju zakładów przetwórstwa, zakładów branży mięsnej mleczarskiej, wsparcie rozwoju infrastruktury gospodarki rybackiej, uzupełnienie sieci dróg i wyposażenia w infrastrukturę komunalną oraz zaplecza sanitarnego, rozbudowę i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej w celu umożliwienia poboru zwiększonej ilości energii ze źródeł rozproszonych.

Projekt Studium nie odnosi się bezpośrednio do strategii rozwoju województwa, lecz swoimi ustaleniami wpisuje się w ogólne założenia strategii, dotyczące restrukturyzacji rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, jak również dotyczące funkcjonalnej, przestrzennej, społecznej i kulturowej integracji regionu.

Uchwałą Nr XCI/1868/2016 z dnia 29 marca 2016 roku Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął dokument pod nazwą "Przedsięwzięcia o priorytetowym znaczeniu dla realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)". Dokument ten zakłada realizację wielu inwestycji, w grupie których do gminy Józefów nad Wisłą można odnieść następujące przedsięwzięcia:

- wzrost niezawodności pracy sieci dystrybucyjnej na terenie województwa lubelskiego polegający na wdrożeniu inteligentnych sieci elektroenergetycznych poprzez automatyzację pracy sieci dystrybucyjnej PGE Dystrybucja S.A.;
- zabezpieczenie przeciwpożarowe i przeciwpowodziowe województwa lubelskiego poprzez zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych;
- melioracje wodne szczegółowe użytków rolnych.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w przedsięwzięcia uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium.

❖ **Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023**

Priorytetowymi obszarami przyszłej interwencji w ramach Programu Ochrony Środowiska powinny być:

- ochrona powietrza i klimatu - w zakresie ograniczenia niskiej emisji pyłów i poprawy jakości powietrza;
- ochrona przed zagrożeniem hałasem - w zakresie ograniczenia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas drogowy;
- gospodarowanie wodami - w zakresie poprawy jakości oraz ilości wód powierzchniowych i podziemnych;
- gospodarka wodno-ściekowa - w zakresie efektywnych rozwiązań dla gromadzenia i oczyszczania ścieków w zabudowie rozproszonej.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

❖ **Program ochrony środowiska dla Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2019 – 2022 z perspektywą do 2026 roku**

Celem głównym Programy jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego oraz harmonizacja rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych. Wyznaczone zostały cele ogólne w poszczególnych obszarach interwencji, którymi są:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza:
Cel ogólny: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
2. Zagrożenie hałasem:
Cel ogólny: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego.
3. Pola elektromagnetyczne.
Cel ogólny: Stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych

4. Gospodarowanie wodami.
Cel ogólny: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienie skutecznej ochrony przed powodzią i suszą
5. Gospodarka wodno-ściekowa.
Cel ogólny: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.
6. Zasoby geologiczne.
Cel ogólny: Optymalizacja wykorzystania zasobów kopalin oraz ograniczenie presji na środowisko w trakcie prowadzenia geologicznych prac poszukiwawczych i rozpoznawczych oraz w trakcie eksploatacji złóż kopalin.
7. Gleby.
Cel ogólny: Ochrona gleb na terenach rolnych i leśnych oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
Cel ogólny: Ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania, zwiększenie poziomu recyklingu odpadów i przygotowania do ponownego użycia oraz zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie.
9. Zasoby przyrodnicze.
Cel ogólny: Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej gminy, a także rozwój trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
10. Zagrożenia poważnymi awariami
Cel ogólny: Ograniczanie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

❖ **Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2016 - 2023**

Misję Gminy Józefów nad Wisłą określono w perspektywie na lata 2016-2023 o następującej treści: „*Gmina Józefów nad Wisłą gminą przyjazną środowisku, otwartą na nowe technologie proekologiczne oraz dążącą do polepszenia życia jej mieszkańców m.in. poprzez zaspakajanie ich potrzeb*”. Mając na uwadze powyższe w dokumencie wyodrębnione zostały następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny 1: Poprawa jakości życia społeczeństwa

Cel strategiczny 2: Wysoki poziom rozwoju infrastruktury technicznej i dostępności mieszkań oraz zachowania zasobów naturalnych (przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego stopnia integracji przestrzeni w gminie)

Cel strategiczny 3: Rozwinięta infrastruktura ekologiczna, społeczna i turystyczna w Gminie.

Cel strategiczny 4: Wysoki stopień wykorzystania potencjału gospodarczego Józefowa nad Wisłą.

Cel strategiczny 5: Wzmocniony pozytywny wizerunek Józefowa na Wisłą.

Projekt dokumentu Studium najbardziej wpisuje się w **cel strategiczny 2**, w ramach którego wyszczególnione zostały następujące cele operacyjne:

Cel operacyjny 1.1. Rozwinięta infrastruktura techniczna w Gminie

Cel operacyjny 2.2. Rozwinięte systemy komunikacji w Gminie i z Gminą

Cel operacyjny 2.3. Rozwinięte zasoby mieszkaniowe

Cel operacyjny 2.4. Zachowany ład przestrzenny w Gminie

Cel operacyjny 2.5. Zwiększona powierzchnia terenów rekreacyjnych i zieleni w Gminie

Cel operacyjny 2.6. Wysokie standardy zachowania środowiska naturalnego w Gminie

Cel operacyjny 2.7. Stosowanie rozwiązań technicznych w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska

Cel operacyjny 2.8. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

❖ **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Józefów nad Wisłą.**

Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy lubelskiej, gmina Józefów nad Wisłą zakwalifikowana została do strefy lubelskiej, w której stwierdzono przekroczenie poziomu stężeń warunkujących ochronę zdrowia, tj. dopuszczalnego 24-godzinnego dla pyłu PM10. Program gospodarki niskoemisyjnej uwzględnia działania z zakresu redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz podniesienie efektywności energetycznej.

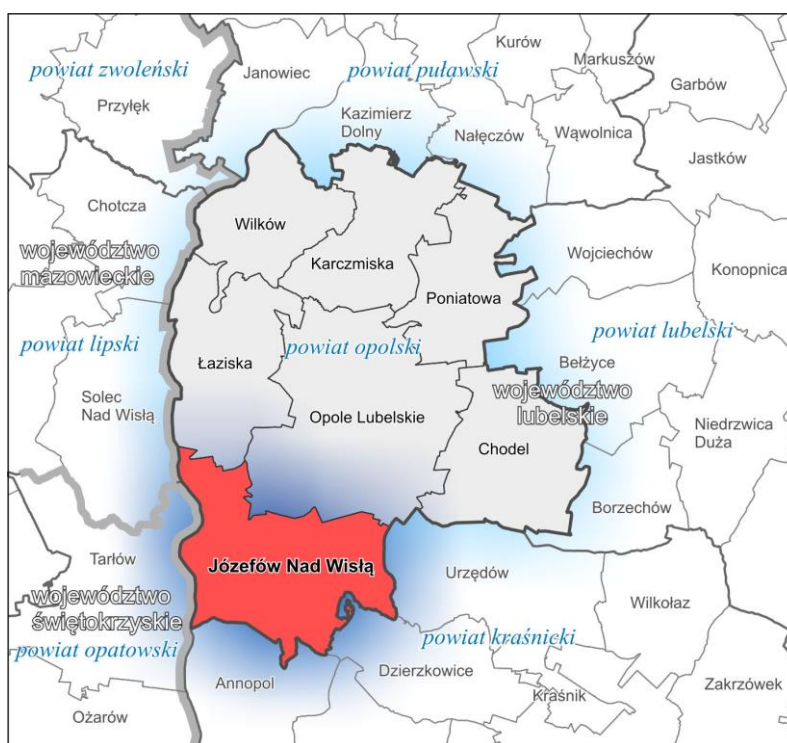
W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

7. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM

7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Józefów nad Wisłą jest typową gminą wiejską, znajdującą się w województwie lubelskim, leżąca ok. 15 km na południowy-zachód od miasta powiatowego Opole Lubelskie oraz ok. 75 km na południowy-zachód od miasta wojewódzkiego Lublin. Liczy 6 515 mieszkańców (miasto 920 osób, obszar wiejski 5 595 osób), zajmując powierzchnię 141,55 km². Administracyjnie należy do powiatu opolskiego. Gmina Józefów nad Wisłą graniczy z 5 gminami, od strony północnej - z Gminą Łaziska, od północnego wschodu - z Gminą Opole Lubelskie, od wschodniej - z Gminą Urzędów (powiat kraśnicki), od południowego wschodu - z Gminą Dzierzkowice (powiat kraśnicki), a od południowej z Gminą Annapol (powiat kraśnicki). Zachodnią granicę gminy stanowi Wisła, oddzielająca województwo lubelskie od mazowieckiego. Przez teren gminy przepływa rzeka Wisła wraz z dopływami. Wisła na terenie gminy ma trzy prawobrzeżne dopływy: Potok Wrzelowiecki, Wyznica, Potok Podlipie. Siedziba gminy to Józefów nad Wisłą.

Rycina 1. Położenie gminy Józefów nad Wisłą w powiecie opolskim

Źródło: opracowanie własne

Gmina zajmuje obszar 141,6 km² i podzielona jest na 34 sołectwa. W ich obrębie znajduje się 36 miejscowości: Basonia, Boiska-Kolonia, Bór, Chruślanki Józefowskie, Chruślanki Mazanowskie, Chruślina, Chruślina-Kolonia, Dębniak, Idalin, Kaliszany-Kolonia, Kolczyn, Kolonia Nieszawa, Mariampol, Mazanów, Miłoszówka, Niesiołowice, Nieszawa, Nietrzeba, Owczarnia, Pielgrzymka, Pocześle, Prawno, Rybitwy, Splawy, Stare Boiska, Stare Kaliszany, Stasin, Stefanówka, Studnisko, Ugory, Wałowice, Wałowice-Kolonia oraz Wólka Kolczyńska. Jest to gmina wiejska o bogatych i dobrze zachowanych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, które sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. Tereny rolnicze stanowią najważniejszy element nie tylko przestrzenny, ale również społeczno-gospodarczy, stanowiący główne źródło utrzymania większości mieszkańców. Wiodącą funkcję w gminie Józefów Nad Wisłą pełni rolnictwo, co jest szczególnie widoczne w strukturze użytkowania terenu.

Rycina 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Józefów nad Wisłą

Źródło: opracowanie własne

Według danych statystycznych, szczegółową strukturę użytkowania gruntów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Józefów nad Wisłą

Kierunek wykorzystywania gruntów	Obszary wiejskie	Miasto Józefów nad Wisłą	suma
Grunty orne	8735,09	95,47	8830,56
Łąki trwałe	759,75	0,0	759,75
Pastwiska trwałe	968,91	27,65	996,55
Grunty pod stawami	105,05	0,0	105,05
Rowy	0,03	0,0	0,03
Lasy	4763,86	0,0	4763,86
Tereny mieszkaniowe	4,45	1,62	6,07
Tereny przemysłowe	0,09	1,4	1,49
Inne tereny zabudowane	6,35	6,68	13,03
Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,38	0,0	0,37
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	11,37	5,21	16,58
Drogi	322,54	10,18	332,71

Kierunek wykorzystywania gruntów	Obszary wiejskie	Miasto Józefów nad Wisłą	suma
Nieużytki	1010,81	27,49	1038,30
Grunty pod wodami powierzchniowymi	466,68	25,98	492,66
Tereny różne	17,73	1,37	19,10
Użytki rolne zabudowane	1482,03	65,82	1547,85

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2019 - 2022 z perspektywą do 2026

Gmina Józefów nad Wisłą jest typową gminą rolniczą z ukształtowaną strukturą osadniczą, równomiernie rozlokowaną wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Hierarchia sieci osadniczej dwustopniowa z centrum usługowo – administracyjnym w m. Józefów obsługującym pozostałe wsie podstawowe. Poza zwartą zabudowę osiedli wiejskich występują skupiska zabudowy kolonijnej. Zurbanizowanie gminy jest umiarkowane. W krajobrazie dominują rozległe widoki pól i kompleksów leśnych.

Istniejący układ przestrzenny cechuje się występowaniem zarówno zwartych jak i rozproszonych form osadnictwa. Z uwagi na fakt, iż gmina Józefów nad Wisłą ma charakter typowo rolniczy, dominuje tu zabudowa zagrodowa, której miejscami towarzyszą różnego typu usługi.

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą blisko 1/4 powierzchni gminy (obszaru wiejskiego) stanowią lasy. W szacie roślinnej najbardziej rozpowszechnione są bory świeże z sosnowymi i sosnowo-dębowymi drzewostanami. Występują na siedliskach najuboższych, suchych i spiaszczonych. Dominują w zlewni Potoku Wrzelowieckiego oraz na rozległej terasie nadzalewowej w wi- dłach Wyźnicy i Podlipia. Mniej rozprzestrzenione są lasy grabowo-dębowe związane z sie- dliskami lasów mieszanych świeżych. Są to siedliska grądowe żyzne, wilgotniejsze, rozwinię- te na zwięźlejszych glebach. Dominują na glebach lessowych oraz wytworzonych z pia- sków gliniastych (grunty Stefanówki). Najrzadziej występują zespoły olsowe i łęgowe. Łęg topolowo-wierzbowy zachował się zaledwie na 3 stanowiskach na madach wiślanych, a ols typowy i jesionowy - w niewielkich płatach w bagnistych fragmentach dolin Wyźnicy i Poto- ku Wrzelowieckiego. Łąki i pastwiska występują na siedliskach najmniej nadających się pod uprawy polowe, głównie zbyt wilgotnych lub suchych.

Zbiorna sieć wodociągowa na terenie gminy jest bardzo dobrze rozwinięta. Na koniec roku 2019 łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało 86,6% ludności zamieszkującej gminę. Zaopatrzenie ludności w wodę prowadzi wodociąg zbiorowego zaopatrzenia o łącznej długości około 90,6 km, z czego na obszarze wiejskim jest to wielkość rzędu 81,8 km. Na terenie gminy funkcjonują 3 systemy zaopatrzenia w wodę, a mianowicie: grupowy, lokalny i indywidualny. System grupowy tworzy wodociąg: Niesiołowice, Studnisko, Józefów, Kaliszany, Kolinia Chruślina, powiśle, Idalin, Pilegrzymka oraz Miłoszówka. W systemie lokalnym funkcjonują wodociągi: Wólka Kolczyńska, Nietrzeba oraz Ugory. Indywidualne zaopatrzenie w wodę dotyczy wsi niezwodociągowanych wsi nadwiślańskich - Wałowice, Kol. Wałowice, Nieszawa, Rybitwy, Bór oraz zabudowy rozproszonej.

Kanalizacja zbiorcza stanowi zdecydowanie gorzej zagospodarowaną dziedzinę z zakresu usług komunalnych. Z danych GUS wynika, że na koniec roku 2019 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało zaledwie 11,4% jej mieszkańców, z czego stopień wyposażenia w tego typu infrastrukturę zdecydowanie lepiej cechuje obszar miasta (59,2 %), aniżeli obszar wiejski (zaledwie 3,5%). Długość sieci kanalizacyjnej w 2019 roku wynosiła 3,3 km. Na terenie gminy znajdują się dwie oczyszczalnie komunalne ścieków, zlokalizowane w Kolczynie oraz w Mazanowie. Do oczyszczalni w Kolczynie, siecią kanalizacyjną odprowadzane są ścieki z miejscowości Józefów nad Wisłą oraz ścieki dowożone z terenu Gminy Józefów. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Wisły. Do oczyszczalni ścieków w Mazanowie doprowadzane są ścieki z Osiedla Mazanów. Ścieki z oczyszczalni odprowadzane są do rzeki Wyźnica. Nieskanalizowane obszary gminy obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. zbiorniki bezodpływowe. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na okresowym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków. Według danych GUS, na koniec roku 2018 na terenie gminy funkcjonowało 1210 zbiorników bezodpływowych (obszar wiejski – 1064, obszar miasta – 146). Na terenie obszaru wiejskiego gminy, na koniec roku 2018 funkcjonowały zaledwie 2 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na obszarze gminy funkcjonuje sieć gazowa, z której korzystają mieszkańcy gminy Józefów nad Wisłą. Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2019r.) długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy Józefów nad Wisłą kształtuje się na poziomie 29 810 m. Liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem do

sieci gazowej w roku 2019 wynosiła 363 szt. (w tym 218 szt. na terenie obszaru wiejskiego). Stopień gazyfikacji gminy Józefów nad Wisłą opisujący udział mieszkańców korzystających z sieci gazowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, w roku 2019 wynosił 16,1%, z czego na terenie miasta 44,3%, zaś na terenie obszaru wiejskiego 11,4%.

7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU

W podziale fizyczno-geograficznym (wg J. Kondrackiego „Regiony fizyczno-geograficzne Polski”, 2002 r.), obszar gminy położony jest w obrębie 2 subregionów: Małopolskiego Przełomu Wisły oraz Wzniesień Urzędowskich, które według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego (2002) stanowią część makroregionu Wyżyny Lubelskiej, stanowiącego część prowincji – Wyżyny Polskie, w paśmie Wyżyn Europejskich.

Region Małopolski Przełom Wisły jest doliną zlokalizowaną pomiędzy Puławami, a Annopolem o powierzchni ok. 300 km². Jest to obszar niemal płaski, położony na wysokości ok. 130 m n.p.m. Dolina Wisły przecina różniące się litologicznie warstwy skalne, które zapadają w kierunku północno-wschodnim pod małym nachyleniem. Na południu zbocze doliny zbudowane jest z dolomitów i wapieni górnokredowych oraz piaskowców dolnokredowych, dalej ku północy z węglanowo-krzemionowych skał górnokredowych (opoka i gezy), następnie z kredy pizzącej i margli.

Okolo 90% powierzchni gminy zajmują Wzniesienia Urzędowskie. W obrębie gminy są rozczłonkowane na kilka części przez rzekę Wyżnicę i jej dopływ Podlipie oraz Potok Wrzelowiecki. Zbudowane są z utworów kredowych (opok i margli), miejscami przykrytych cienką warstwą osadów piaszczysto-żwirowych z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. W północno-wschodniej części gminy, pomiędzy Podlipiem a Potokiem Wrzelowieckim, zwartą pokrywą zalegają utwory lessowe, z okresu zlodowacenia bałtyckiego, mające miąższość do kilkunastu metrów. Z drugorzędnych form rzeźby terenu na uwagę zasługują wydmy, ukształtowane w postaci wydym parabolicznych (Niesiołowice, Bór, Graniczna) bądź wałów (tzw. Pieskowe Góry w Chruślankach Mazanowskich). Obszary wydymowe występują zarówno w obrębie teras nad zalewowych jak też na wierzchowinach, wydma koło Niesiołowic posiada wysokość ok. 10 m. W dnach dolin Wyżnicy i Podlipia występują torfy i namuły torfowe.

Zróźnicowanie budowy geologicznej znajduje odzwierciedlenie w rzeźbie terenu, którą charakteryzują występujące kontrasty pomiędzy wyniesionymi wierzchowinami a dnami dolin, różnica poziomów sięga nawet do 70 m. Spośród naturalnych form rzeźby, największą powierzchnię zajmują wierzchowiny i stoki. Wierzchowiny zbudowane są z lessu, miejscami silnie rozciętych wskutek erozji. Najsilniej rozgałęzione sieci wąwozów występują na gruntach miejscowości Chruśliny, na pograniczu z gminą Opole Lubelskie. Współczesne formy morfogenetyczne mają charakter antropogeniczny - powstały głównie wskutek działalności człowieka: wylesienia oraz intensywne uprawy roli pogłębiła procesy degradacji rzeźby w postaci powierzchniowej erozji wodnej oraz erozji wąwozowej. Jej efektem jest miejscami gęsta sieć wąwozów oraz liczne wąwozy drogowe (głębocznice), spotykane głównie w obrębie stoków wierzchowin. Pojawiły się elementy sztuczne: nasypy, wały przeciwpowodziowe oraz różnego rodzaju wyrobiska.

7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE

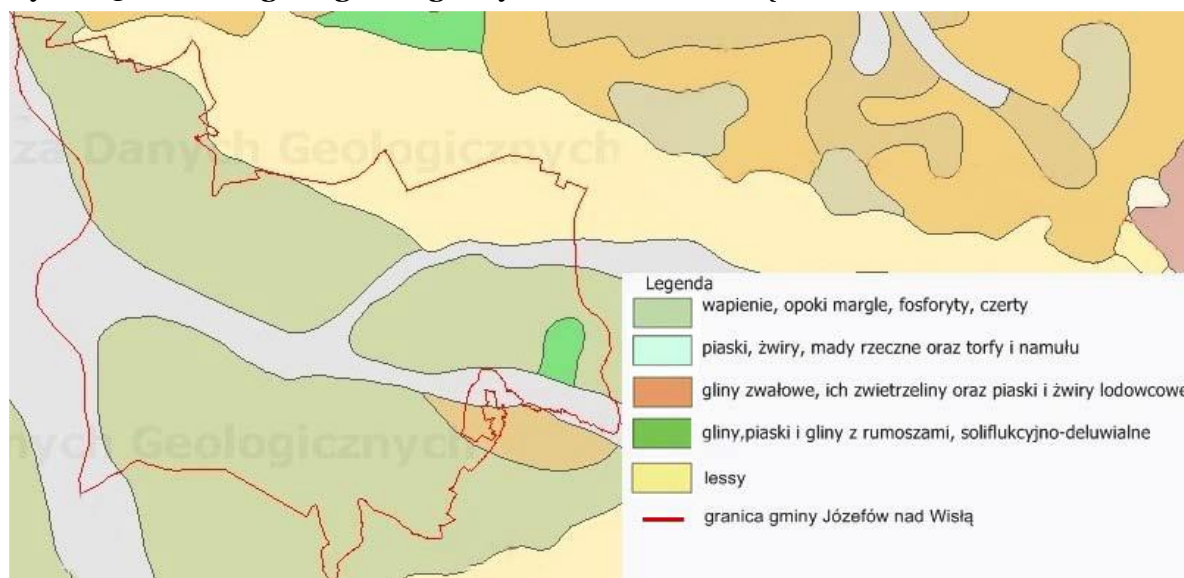
Obszar gminy zajmuje fragment południowo-zachodniego skrzydła niecki lubelsko - radomskiej. Najstarszymi utworami występującymi na terenie arkusza są podścielające nieckę: dewońskie dolomity, margle, iłowce i mułowce o miąższości około 550 m oraz iłowce i dolomity karbonu o niewielkiej miąższości około 15 m. Nieckę wypełniają piaskowce i wapienie jury górnej o miąższości około 400 m. Na utworach jury leżą osady górnokredowe o miąższości przekraczającej 1000 m. W dolnej części są one wykształcone w postaci piasków i wapnistych piaskowców glaukonitowych, powyżej których rozpoczyna się monotonna seria marglisto-wapienna. Profil kończą gezy, margle, opoki i kreda pizząca zaliczone do kampanu górnego i mastrychtu.

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą występują następujące utwory geologiczne:

- wapienie, opoki margle, fosforyty, czerty; koniak,
- piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły; holocen,
- gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe; zlodowacenie środkowopolskie,
- gliny, piaski i gliny z rumoszami, soliflukcyjno-deluwialne; koniak ,
- lessy; czwartorzęd,
- gliny, piaski i gliny z rumoszami, soliflukcyjno-deluwialne; zlodowacenia północnopolskie.

Największą powierzchnię na terenie gminy zajmują wapienie, opoki margle, fosforyty. Utwory te znajdują się w centralnej, północnej, południowej i wschodniej części gminy. Częściowy udział powierzchni gminy Józefów nad Wisłą zajmują, także lessy czwartorzędowe, które obejmują północno-wschodnią część obszaru, w okolicy granicy gminy przy Chruślinie. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły pochodzenia holocenińskiego są położone na wschodzie i przechodzą pasem przez centralną część do zachodniej części gminy, obejmują one tereny dolin rzecznych, przechodząc częściowo przez miejscowości tj. Józefów nad Wisłą, Rybitwy, Prawno, Mazanów, Boiska-Kolonia, Idalin, Chruślanki Józefowskie Chruślanki Mazanowskie, Owczarnia i Chruślina. Pozostałości po zlodowaczeniu północnopolskim, piaski i gliny z rumoszami, soliflukcyjno-deluwialne zajmują powierzchnie o małym obszarze, znajdującą się na wschodzie gminy w okolicach miejscowości Idalin. Gliny zwałowe, ich związki oraz piaski i żwiry lodowcowe, będące pozostałościami po zlodowaczeniu środkowopolskim obejmują niewielki południowo - wschodni obszar gminy. Występują w okolicy miejscowości Satre Boiska, stanowiącej granicy gminy Józefów nad Wisłą.

Rycina 3. Budowa geologiczna gminy Józefów nad Wisłą

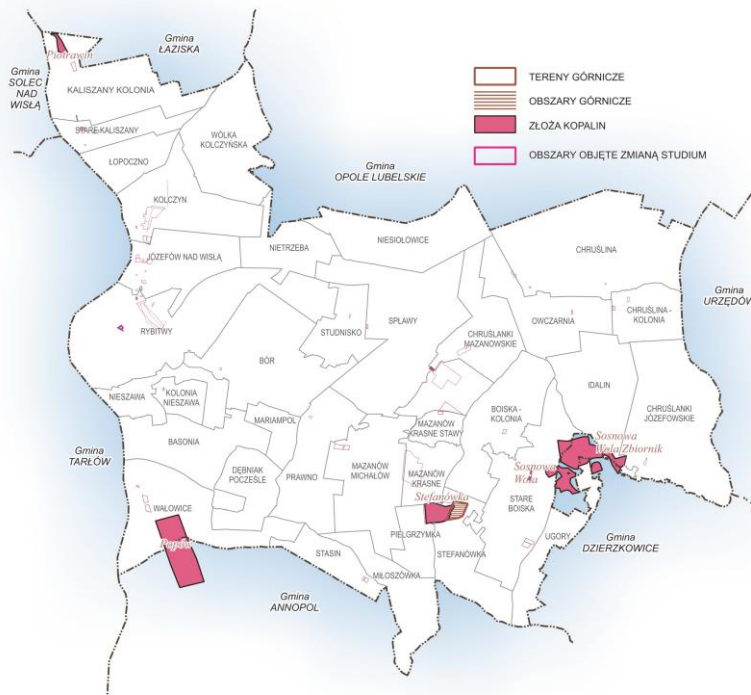
Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2019 - 2022 z perspektywą do 2026

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą nie zostały wyznaczone osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi. Niemniej, na terenie gminy wyznaczone zostały przez Państwowy Instytut Geologiczny jedynie zasięgi obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych czyli rejony, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Obszary te zostały wyznaczone wzdłuż doliny rzeki Wisły, na obszarze ciągnącym się od miejscowości Józefów w kierunku północnym do granicy gminy, a także od miejscowości Wałowice na południe do granicy gminy. Dodatkowo obszary te występują wzdłuż doliny rzeki Wrzelowianki na odcinku od miejscowości Wólka Kolczyńska do ujścia rzeki do Wisły. Główne ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy na tym terenie to występowanie krawędzi morfologicznych o czynnych procesach erozyjnych oraz stromych zboczach dolin o spadkach powyżej 10%.

6. Stefanówka – złoża kruszywa naturalnego, złoża zagospodarowane, powierzchnia udokumentowanego złoża – 27,383 ha; miąższość złoża 2,3 m – 9,80 m, grubość nakładu od 0,2 m do 0,5 m; oszacowane zasoby bilansowe złoża wg stanu na 31.12.2019 r. w kat. C1 = 2 201 tys. ton, oszacowane zasoby pozabilansowe złoża wg stanu na 31.12.2019 r. w kat. C1 = 266 tys. ton.
7. Stefanówka 78 – złoża kruszywa naturalnego, złoża skreślone z bilansu zasobów, powierzchnia udokumentowanego złoża – 0,49 ha.

Dla 2 udokumentowanych złóż kopalni wyznaczone zostały obszary i tereny górnicze (Piotrawin oraz Stefanówka), z których jedynie złoża Stefanówka posiada aktualny status – do 31.12.2021r.

Rycina 5. Udokumentowane złoża kopalni na terenie gminy Józefów nad Wisłą

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/>

7.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Józefów nad Wisłą znajduje się w regionie wodnym Środkowej Wisły w obszarze dorzecza Wisły, która przyjmuje tu 3 dopływy, którymi są: Potok Wrzelowiecki, Wyźnica wraz z prawym dopływem Potokiem Podlipie oraz Kamienna. Sieć rzeczna gminy jest dobrze rozwinięta. Wody powierzchniowe zajmują ok. 420 ha co stanowi około 3% obszaru gminy. Cieki wraz z rowami zajmują 17,4 km, natomiast obszar zmeliorowany około 120 ha. Zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Wisła. Niemniej, mimo peryferyjnego położenia w stosunku do obszaru gminy, odgrywa ona największą rolę ze względu na swoje rozmiary (szerokość koryta sięga 800 m) i przepływ (w profilu ujściowym Potoku Wrzelowieckiego wynosi 475 m³). Przez centralną część gminy przebiegają dopływy Wisły. Rzeka Wyźnica wraz z prawym dopływem Podlipie zasilane są źródłami podzboczowymi. Zlewnia Wyźnicy jest niesymetryczna. Podstawowym źródłem dolinnym funkcjonującym na odcinku Wyźnicy jest źródłisko w Wymysłowie. Rzeka Wyźnica umiejscowiona w południowej części gminy Józefów nad Wisłą swój początek ma w miejscowości Stróża-Kolonia umiejscowionej w odległości 2 km od miasta Kraśnik. Przepływa ona przez znaczny teren gminy. Szerokość koryta Wyźnicy sięga od 5 m do 30m, a jej charakter oceniany jest jako naturalny. W Mazanowie w dolinie znajduje się kompleks stawów rybnych, z których część jest użytkowana, a część niezagospodarowana i ewoluuje ku torfowiskom. Rzeka Wrzelowianka położona w północnej części gminy Józefów nad Wisłą bierze swój początek we Wrzelowcu i przepływa przez niewielki obszar gminy. Jej koryto osiąga szerokość od 3 m do 5 m, a jej charakter jest naturalny. Na terenie gminy znajduje się obszar zagrożonych powodzią kompleksów

w dolinie Wisły, jest to tzw. Dolina Świeciechowska, czyli rozszerzenie doliny w rejonie ujścia Wyżnicy do Wisły, chronione wałami przeciwpowodziowymi. Obecnie odcinek ten został zmodernizowany i zabezpieczony w celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańców.

Tabela 2. Podstawowe parametry głównych rzek na terenie gminy Józefów nad Wisłą

Nazwa rzeki	Nazwa zlewni	Charakter i typ odcinka	Szerokość odcina [5m]
Wrzelowianka	Wrzelowianka	naturalny, stały	3 - 5
Wyżnica	Wyżnica od Podlipia do ujścia	naturalny, stały	5-30
Podlipie	Podlipie od dopływu w Kazarowie do ujścia	naturalny, stały	5-30
Wisła	Oś Wisły	naturalny, stały	200 - 500

Obszar gminy Józefów nad Wisłą znajduje się w obrębie 6 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), granice których pokrywają się z granicami naturalnymi zlewni cieków powierzchniowych. Zdecydowana większość gminy położona jest w obrębie JCWP Wyżnica od Urzędówki do ujścia.

Tabela 3. Informacja o stanie ekologicznym, celach środowiskowych i działaniach dla JCWP znajdujących się w obszarze gminy

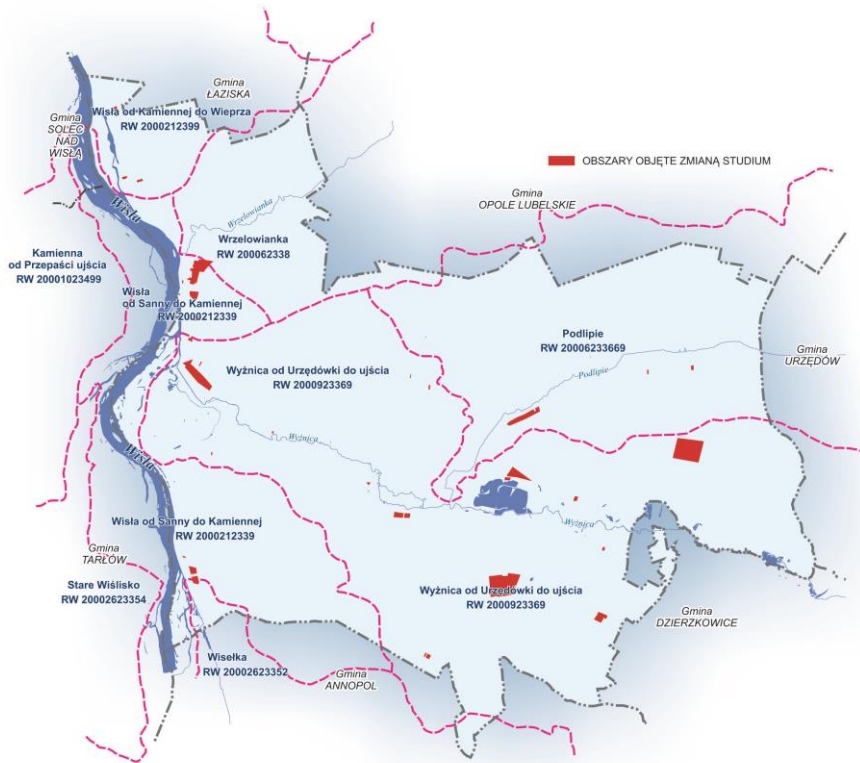
Kod JCWP	Nazwa JCWP	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Termin osiągnięcia dobrego stanu	Uzasadnienie odstępstwa	Działania podstawowe
			Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny				
RW2000923369	Wyżnica od Urzędówki do ujścia	zły	dobry	dobry	zagrożona	2021	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak możliwości technicznych, ▪ dysproporcjonalne koszty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej ▪ Analiza stanu zlewni
RW20006233669	Podlipie	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	2015	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nie dotyczy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej
RW2000212339	Wisła od Sanny do Kamiennej	zły	dobry potencjał ekologiczny możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry	zagrożona	2021	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak możliwości technicznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JÓZEFÓW NAD WISŁĄ

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Termin osiągnięcia dobrego stanu	Uzasadnienie odstępstwa	Działania podstawowe
			Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny				
RW200062338	Wrzelowianka	zły	dobry	dobry	zagrożona	2021	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak możliwości technicznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej
RW20002623352	Wisłka	zły	dobry	dobry	zagrożona	2021	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak możliwości technicznych, ▪ dysproporcjonalne koszty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej ▪ Kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw ▪ Monitoring wód
RW2000212399	Wisła od Kamiennej do Wieprza	zły	dobry	dobry	zagrożona	2027	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak możliwości technicznych ▪ ustalenie celów mniej rygorystycznych ▪ brak możliwości technicznych, ▪ dysproporcjonalne koszty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej ▪ Kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw ▪ Realizacja KPOŚK ▪ Przegląd pozwoleń wodnoprawnych ▪ Weryfikacja programu ochrony środowiska

źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

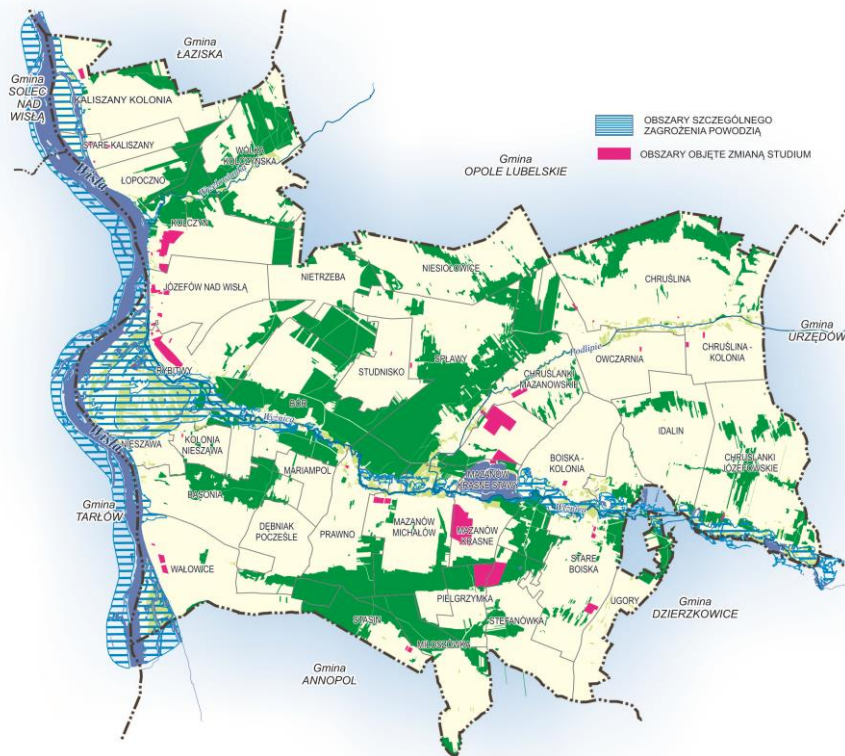
Rycina 6. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Józefów nad Wisłą

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne (Dz. U. z 2020 poz. 310, z późn. zm.) dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które rozumie się: obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% lub obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%. Mapy zagrożenia powodziowego sporządzone zostały dla rzeki Wisły (M-34-32-D-c-2, M-34-32-D-c-4, M-34-44-B-a-2 i M-34-44-B-a-4) oraz dla rzeki Wyżnicy (M-34-32-D-d-3, M-34-32-D-d-4, M-34-44-B-b-1, M-34-44-B-b-2, M-34-45-A-a-1, M-34-45-A-a-2). Na terenie gminy Józefów nad Wisłą zagrożenie powodziowe cechuje zachodni pas gminy w dolinie Wisły (Basonia, Rybitwy, Nieszawa, Wałowice, Koleczyn, Kaliszany Kolonia).

Rycina 7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Józefów nad Wisłą

Źródło: opracowanie własne

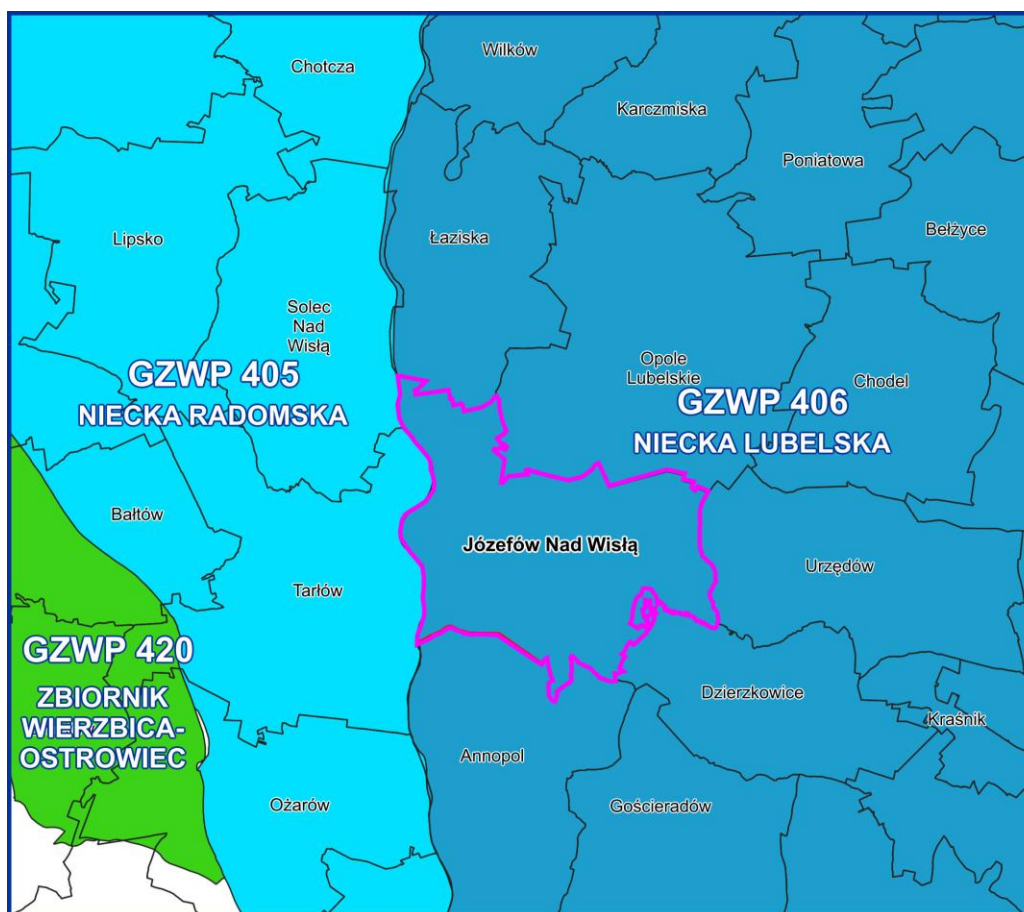
7.6. WODY PODZIEMNE

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą wody podziemne występują w utworach kredowych i czwartorzędowych. Głównym zbiornikiem wód podziemnych są spękane margle, wapień i opoki. Wody podziemne odznaczają się wysoką jakością, w odróżnieniu od występujących w dolinach płytkich wód czwartorzędowych, łatwo narażonych na zanieczyszczenia ze względu na brak utworów nieprzepuszczalnych.

Zwierciadło wód podziemnych zwiększa się wraz ze wzrostem wysokości terenu. Obszar gminy jest silnie zagrożony wskutek występowania kredy i niemal zupełnego braku izolacji zbiornika kredowego przyczyną tego jest czas przesączania, który wynosi od 5 do 25 lat. Wobec silnego zagrożenia obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów mogących wywierać negatywny wpływ na wody.

Gmina Józefów nad Wisłą w całości znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Niecka Lubelska nr 406, który jest zbiornikiem udokumentowanym typu porowo-szczelinowego w utworach kredy górnej. GZWP zajmuje powierzchnię 7 492,5 km². Główny poziom wodonośny związany jest z utworami kredy i czwartorzędu. Kredowy poziom wodonośny stanowi fragment zasobnego w wodę kredowo – paleoceniowego zbiornika o nazwie Niecka Lubelska Nr 406 Lublin obejmującego tereny położone na zachód od doliny Wieprza, a więc cały obszar analizy. Zbiornik ma charakter zbiornika szczelinowego, na znacznych powierzchniach odkrytego - wychodnie wodonośca kredowego na powierzchnię topograficzną są obszarami silnego lub bardzo silnego zagrożenia wód podziemnych. Wody kredowe zaliczane są do wód wysokiej jakości.

Rycina 8. Położenie gminy Józefów nad Wisłą na tle GZWP

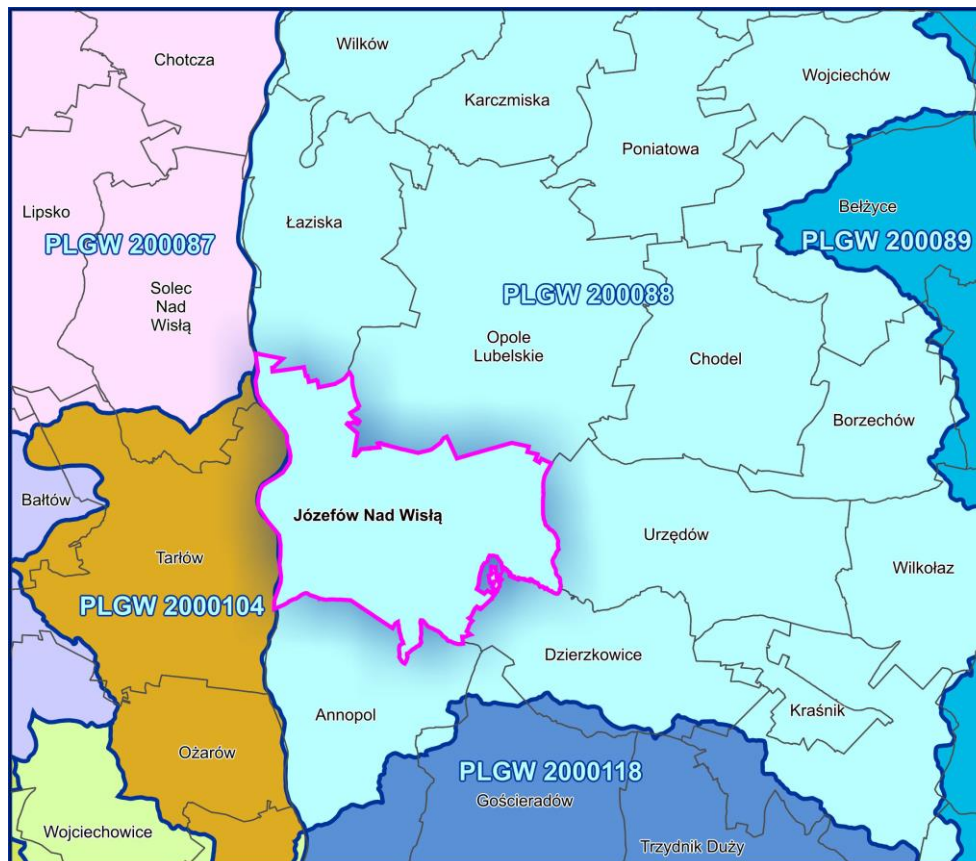
źródło: opracowanie własne

Obszar gminy Józefów nad Wisłą położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW200088, w granicach której wyróżnia się piętra wodonośne: czwartorzędowe, czwartorzędowo – kredowe i kredowe. Struktura JCWPd 88 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu występującego na całym obszarze jednostki, poziomu czwartorzędowokredowego, występującego tylko w dolinie Wisły i w dolinie ujściowego odcinka Chodelki oraz występującego tylko w części północnej, mało zasobnego poziomu w utworach czwartorzędowych. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar jednostki stanowi obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Poziom czwartorzędowy Q jest na ogół słabo izolowany od powierzchni terenu, a jego zasilanie ma miejsce na wychodniach piaszczystych lub poprzez niezbyt gruby nadkład gliniasty. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Wody podziemne są drenowane przez rzeki (głównie Kurówkę i jej drobne dopływy). System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny. Poziom wodonośny K3 na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na zwietrzelinie kredowej. W części północnej zasilanie ma charakter pośredni poprzez utwory słabo przepuszczalne z poziomu czwartorzędowego. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wisła oraz jej dopływy na całej swej długości. Niewykluczone, że w głębszych partiach poziomu wodonośnego, drogami regionalnego krążenia, część wód podziemnych przepływa ze zlewni Bystrzycy do doliny Wisły, lecz tego typu krążenie nie zostało potwierdzone badaniami. Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceniński Q-K3 występuje tylko w dolinie Wisły. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmożoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi drogami pośredniego krążenia ze wschodu, z obszarów zasilania

jednostki lub drogami regionalnego krążenia spoza wschodnich granic jednostki. W okresie wezbrań poziom ten może być chwilowo zasilany wodami powierzchniowymi Wisły (podczas wylewu rzeki) lub lateralnie jej wodami przy wysokich stanach, wskutek odwrócenia przepływu wód podziemnych. Jedynym elementem drenażowym jest rzeka Wisła.

JCWPd nr 88 ma nadwyżkę zasobów wód podziemnych w odniesieniu do wielkości poboru, który wynosi 21,7 % wykorzystania zasobów, które kształtują się na poziomie 188 000 m³/d. Na terenie gminy Józefów nad Wisłą nie zidentyfikowano zanieczyszczeń wód podziemnych, są tu wody dobrej jakości, wymagające na ogół prostego uzdatniania. Obiekty przemysłowe mogące stanowić potencjalne ogniska zanieczyszczeń wód podziemnych w granicy przedmiotowej JCWPd skupione są głównie w rejonie większych miast takich jak Puławy i Kraśnik.

Rycina 9. Położenie gminy Józefów nad Wisłą na tle JCWPd

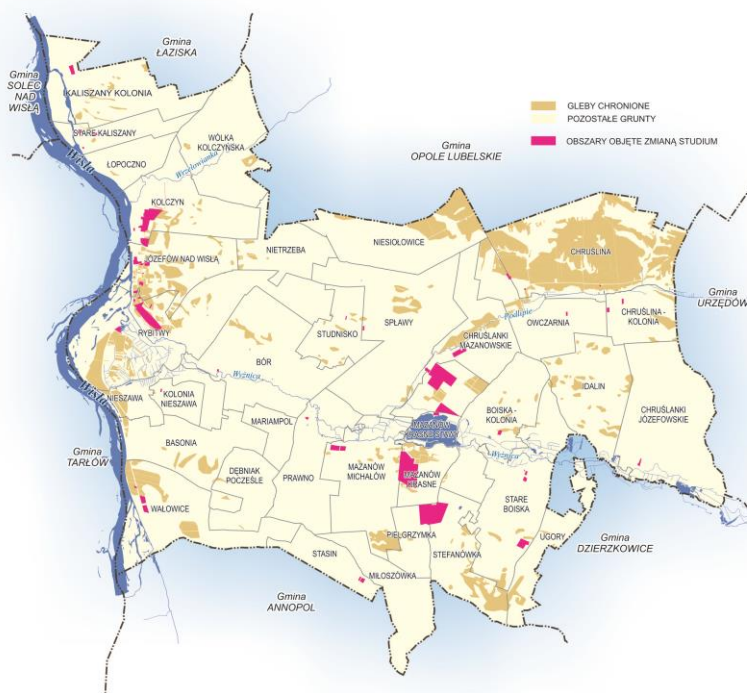

źródło: opracowanie własne

7.7. GLEBY

Duże zróżnicowanie pokrywy glebowej w gminie Józefów nad Wisłą wynika z różnorodności przypowierzchniowych utworów geologicznych tworzących skałę macierzystą gleb. Na obszarze gminy wykształciły się rędziny zajmujące prawie 32 % powierzchni gruntów ornych. Blisko połowę powierzchni gruntów stanowią gleby napiaskowe (różnego rodzaju bielice, z których bielice powstałe z piasków gliniastych sklasyfikowane są jako najlepsze). W północnej części gminy na lessach i utworach lessopodobnych powstały gleby płowe. Dna dolin zajmują mady piaszczyste i gleby torfowe, zajmują one jednak tylko 0,3 % powierzchni. Gleby najlepsze (II - III klasa) największe kontury tworzą w północnej, lessowej części gminy, głównie w sołectwach Chruślina, Niesiołowice, zaś najslabsze koncentrują się w sąsiedztwie lasów i dolin rzecznych. W gminie dominują gleby zaliczane do IV klasy bonitacyjnej. Największym zagrożeniem dla gleb jest erozja wodna, obejmująca ponad 20% powierzchni gminy.

Rycina 10. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Józefów nad Wisłą

Źródło: opracowanie własne

7.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

Według regionalizacji klimatycznej W. i A. Zinkiewiczów (1975) gmina Józefów nad Wisłą znajduje się w opolsko-puławskiej dziedzinie klimatycznej. Typ klimatu określa się jako umiarkowano-kontynentalny, kształtowany przez masy powietrza polarno-morskiego. Średnia temperatura roku wynosi 7,8 °C; dla najzimniejszego miesiąca (stycznia) - 2,8 °C, a dla najcieplejszego (lipca) + 18,8 °C. Długość okresu wegetacyjnego sięga 218 dni. Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. W gminie za-znacza się ubóstwo opadów. Średnia roczna suma opadów wynosi 520 mm, przy czym większość (350 mm) przypada na półrocze letnie. Charakterystyczne są częste opady gradowe. Trwałość pokrywy śnieżnej określana jest na ok. 60 dni. Wyróżnia się jedną z największych ilości dni z optymalną dla człowieka temperatura powietrza (43 dni) i najdłuższym okresem lata (średnio 102 dni). Łagodność klimatu sprzyja intensywnym uprawom sadowniczym i warzywniczym. Zwraca uwagę przewaga typów pogody antycyklonalnej (wyżowej), bardzo korzystnej dla człowieka.

Gmina Józefów nad Wisłą jest częścią obszaru wyróżniającego się specyficznymi walorami agroklimatycznymi, predysponującymi tzw. Region Nadwiślański do upraw sadowniczych i ogrodniczych, a także do upraw specjalnych m.in. chmielu.

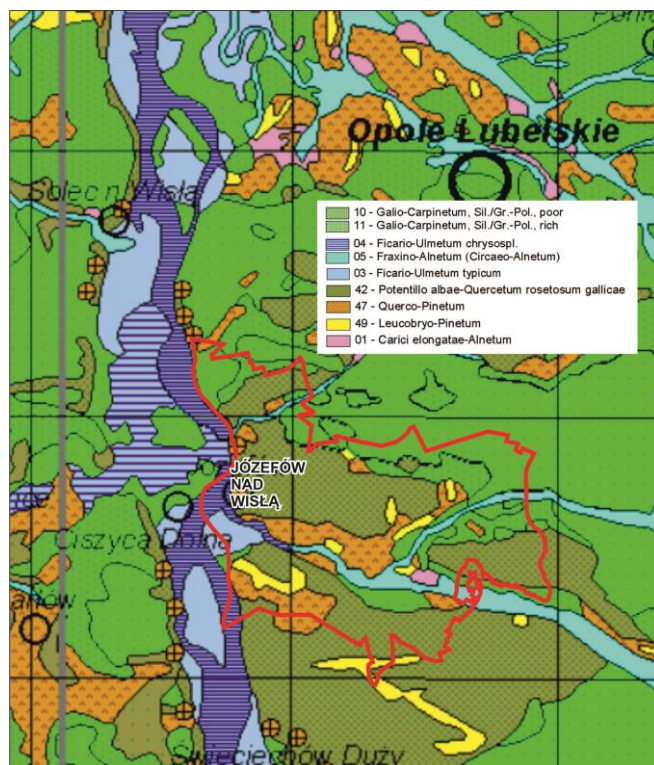
7.9. SZATA ROŚLINNA

Roślinność potencjalna

Na podstawie mapy Potencjalna roślinność naturalna Polski (Jan Marek Matuszkiewicz) wynika, że panującym typem roślinności potencjalnej, jaka mogłaby zapanować w warunkach nieskrępowanej sukcesji ekologicznej, jest dąbrowa świetlista (*Potentillo albae-Quercetum rosetum gallicae*), co pokazuje rycina poniżej. W roślinności potencjalnej niewielkie fragmenty w północno – zachodniej oraz północno – wschodniej części gminy zajmuje grąd środkowoeuropejski (*Galio Carpinetum*) w odmianie środkowopolskiej i serii żywej oraz ubogiej. Dodatkowo niewielkie obszary zajmuje także kontynentalny bór mieszany (*Quercus – Pinetum*). W roślinności potencjalnej niewielkie

fragmenty zajmuje grąd środkowoeuropejski w serii ubogiej. Z dolinami rzek Wyżnica, Podlipie oraz Wrzelowianka związane są niżowe łągi jesionowo - olszowe (*Fraxino – Alnetum, Circaeo – Alnetum*). W dolinie rzeki Wisły, występuje łąg jesionowo – wiązowy (*Ficario Ulmetum typicum*), roślinność typowa w strefie okazjonalnych zalewów w dolinach wielkich rzek, jaką bez wątpienia jest rzeka Wisła.

Rycina 11. Roślinność potencjalna obszaru objętego projektem Studium

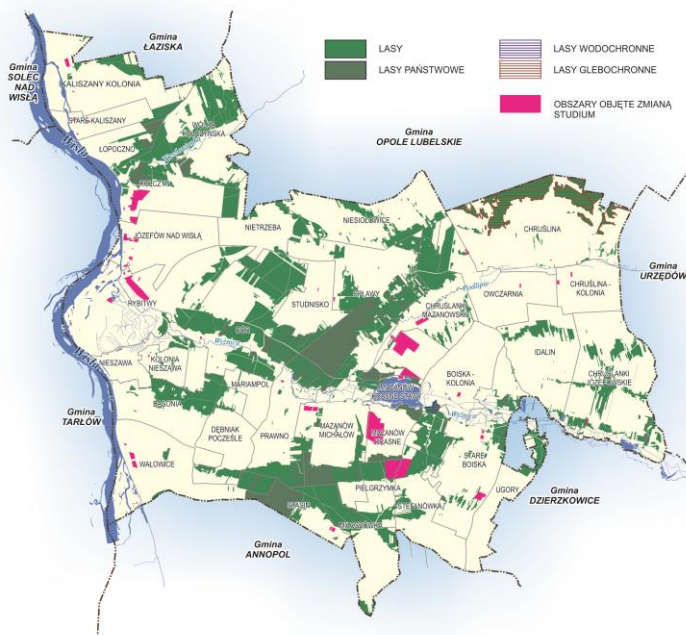
źródło: <https://www.igipz.pan.pl>

Lasy

Jednym z głównych elementów szaty roślinnej gminy Józefów nad Wisłą są lasy, które zajmują 23,5% powierzchni gminy. Lasy te porośnięte są licznymi gatunkami drzew, krzewów i roślinności runa. Struktura przestrzenna lasów jest mocno zróżnicowana. Stosunkowo wysoki jest udział kompleksów średnioprzestrzennych, charakterystyczny jest duży udział enklaw leśnych. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, a na żyznych siedliskach lasowych również dąb i grab. W większości, szczególnie na gruntach prywatnych, skład gatunkowy drzewostanów nie jest dostosowany do naturalnych siedlisk. Dominują drzewostany w średnich klasach wieku. Najbardziej rozpowszechnione są bory świeże z sosnowymi i sosnowo-dębowymi drzewostanami. Występują na siedliskach najuboższych, suchych i piaszczonych. Dominują w zlewni Potoku Wrzelowieckiego oraz na rozległej terasie nadzalewowej w widłach Wyżnicy i Podlipia. Mniej rozprzestrzenione są lasy grabowo-dębowe związane z siedliskami lasów mieszanych świeżych. Są to siedliska grądowe żyzne, wilgotniejsze, rozwinięte na zwięzlejszych glebach. Przeważają na glebach lessowych oraz wytworzonych z piasków gliniastych (grunty Stefanówki). Najrzadziej występują zespoły olsowe i łągowe. łąg topolowo-wierzbowy zachował się zaledwie na 3 stanowiskach na madach wiślanych, a ols typowy i jesionowy – w niewielkich płatach w bagnistych fragmentach dolin Wyżnicy i Potoku Wrzelowieckiego.

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą nie występują lasy ochronne, niemniej do statusu lasów glebochronnych wskazuje się drzewostany porastające wąwozy lessowe położone na gruntach Chruśliny i Kolonii Chruśliny, których łączna powierzchnia wynosi 188,37 ha, zaś do statusu lasów wodochronnych wskazuje się drzewostany olsowe i łągowe, położone w dolinie Wyżnicy na gruntach wsi Boiska, Kolonia Boiska, Bór i Idalin, w dolinie Potoku Wrzelowieckiego na gruntach Koleczyna i Łopoczna, w dolinie Wisły na gruntach Nieszawy i Rybitw oraz na gruntach wsi Ugory, których łączna powierzchnia wynosi 75,45 ha. Szczegółowe sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w tych lasach, określi akt uznania ich za ochronne. Gospodarowanie na obszarach lasów ochronnych powinno odbywać się na podstawie planu urządzenia lasu.

Rycina 12. Położenie lasów i terenów leśnych

Źródło: opracowanie własne

Ekosystemy łąkowe, pastwiska i nieużytki o cechach naturalnych

Łąki i pastwiska zajmują niewielką powierzchnię gminy, niespełna 7% jej powierzchni. Koncentrują się w miejscach mniej nadających się pod uprawy - zbyt wilgotnych lub zbyt suchych. Największy kompleks pastwiskowy utrzymuje się w rozszerzeniu doliny Wisły, w rejonie ujścia Wyżnicy. Łąki, z reguły silnie podmokłe, zajmują przeważającą część dna doliny Wyżnicy; w dolinie Podlipia zajmują tylko strefę przykorytową, a w dolinie Potoku Wrzelowieckiego jedynie niewielkie enklawy, ale których ważnym walorem jest zachowany ich naturalny charakter.

Torfowiska, roślinność wodna, szuwarowa, zarośla wiklinowe

Zmiany antropogeniczne powodują zmniejszenie się powierzchni mokradeł, coraz rzadsze są zbiorowiska roślinności wodnej i bagiennej. Utrzymują się jedynie w zarastających starorzeczach Wisły koło Nieszawy oraz na stawach w Mazanowie. Dolina Wisły charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk roślinności łąkowej. Zbiorowiska zarośli wiklinowych cechuje stosunkowo duża odporność na degradację.

Roślinność stepowa

Roślinność kserotermiczna należy w gminie do najbardziej interesujących zbiorowisk roślinnych oraz zawiera wiele gatunków rzadkich i chronionych. Zbiorowiska ciepłolubne, zarówno murawowe, jak i zaroślowe, przeważają w strefie nadwiślańskiej, ciągnącej się od Popowa i Nieszawy po Kolonię Kaliszany, gdzie są związane z siedliskami nawapienymi, silnie nasłonecznionymi. Zajmują zbocza i grzbiety wąwozów lessowych oraz wyniosłości wyżynne. Murawy napiaskowe natomiast spotyka się na śródleśnych wydmach.

Tereny upraw sadowniczych

W obszarze gminy, wysokie walory agroklimatu zostały wykorzystane w specjalizacji sadowniczej, która zarówno pod względem powierzchni sadów i wielkości produkcji towarowej, wyróżnia gminę w skali regionu (sady zajmują ok. 21% powierzchni UR). Z uwagi na koncentrację upraw sadowniczych głównie w środkowej części gminy, rejon ten stanowi obszar preferowanego rozwoju sadownictwa. Na terenie gminy występują wieloprzestrzenne gospodarstwa sadownicze, zlokalizowane głównie w miejscowościach Józefów oraz Mazanów.

Pola uprawne

Na terenie gminy dominuje harmonijny krajobraz rolniczy. Wierzchowiny, stoki wzniesień i zbocza dolin pokryte są uprawami polno-ogrodniczymi. Szczególnie duży areal na terenie gminy zajmują sady, co stanowi cechę charakterystyczną w krajobrazie.

Zieleń terenów zurbanizowanych

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą znajdują się parki dworskie w miejscowościach: Józefów oraz Mazanów. Zespół pałacowo-parkowy w Józefowie wraz z częściowo zachowanym parkiem stanowi największy powierzchniowo obszar na terenie gminy. Zespół dworsko-parkowy został wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego pod numerem A/790. Obecnie drzewostan parku zachowany jest częściowo, od strony południowo-zachodniej, wzdłuż skarpy wiślanej do pałacu wiedzie stara aleja lipowa, zaniedbana i mocno zniszczona. dodatkowo na terenie gminy występuje zespół dworsko - parkowy w Mazanowie - zespół folwarczny, drzewostan parku dworskiego wraz z aleją dojazdową do dawnego folwarku.

7.10. FAUNA

Środowiskowe zróżnicowanie gminy Józefów nad Wisłą sprawia, że świat zwierzęcy jest różnorodny, obfitujący w gatunki rzadkie i chronione. Pod względem faunistycznym wyróżnia się zlewnia Potoku Wrzelowieckiego. Różnorodność siedlisk sprawia, że fauna (w szczególności awifauna) dorównuje walorami głównemu kompleksowi Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego. Jeszcze bardziej urozmaicona jest fauna strefy doliny Wyżnicy, czemu sprzyja drobnoprzestrzenna struktura ekologiczna doliny i jej bezpośredniego otoczenia, liczne siedliska wilgotne i stawy. Najcenniejsza jest jednak fauna doliny Wisły. Wyspy i obrzeża koryta rzeki to biotopy rzadkich gatunków ptaków wodno-błotnych.

Dodatkowo łąki i pastwiska na gruntach Nieszawy to żerowiska dla wielu gatunków owadów (zwłaszcza motyli i trzmieli).

Podstawą oceny walorów przyrodniczych gminy Józefów nad Wisłą są osobliwości florystyczne i faunistyczne. Na terenie gminy znajduje się 26 miejsc grupowego występowania 105 gatunków rzadkich regionalnie roślin naczyniowych, w tym 13 chronionych i 3 gatunków górskich. Miejsca te wyraźnie koncentrują się w częściach gminy, które są albo trudniej dostępne (zalesione i zakrzewione wąwozy na gruntach Chruśliny, podmokła dolina Wyżnicy, strefa krawędziowa doliny Wisły), albo znajdują się pod słabszą presją rolnictwa (wierzchowina położona na południe od doliny Wyżnicy).

O ile jednak osobliwości florystyczne posiadają rangę lokalną i regionalną, to znaczenie walorów faunistycznych posiada wymiar europejski. Wynika to z roli doliny Wisły jako ponadeuropejskiego korytarza ekologicznego - głównego w Europie Środkowej szlaku migracji wielu gatunków ptaków. W świecie zwierzęcym wyróżnia się niezwykle cenna awifauna występująca w dolinie Wisły. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych dla SOO „Przełom Wisły w Małopolsce” (na terenie którego znajduje się zachodnia część gminy Józefów nad Wisłą) wynika, że w granicach ostoi siedliskowej zidentyfikowano:

- 10 typów siedlisk wymienionych w załączniku I, Dyrektywy Rady 79/409/EWG,
- 21 gatunków ptaków wymienionych w załączniku I,
- 10 gatunków regularnie występujących ptaków migrujących nie wymienionych w załączniku I,
- 6 gatunków ssaków wymienionych w załączniku II,
- 2 gatunki płazów i gadów wymienionych w załączniku II,
- 6 gatunków bezkręgowców wymienionych w załączniku II,
- 3 gatunki roślin wymienionych w załączniku II,
- 4 gatunki ryb wymienionych w załączniku II.

Dodatkowo na terenie ostoi stwierdzono występowanie innych ważnych gatunków zwierząt i roślin, w tym: 2 gatunki ssaków, 1 gatunek gadów, 3 gatunki bezkręgowców oraz 30 gatunków roślin. Walory faunistyczne posiadają wymiar europejski. Wynika to z roli dolin Wisły jako ponadeuropejskiego korytarza ekologicznego - głównego w Europie Środkowej szlaku migracji wielu gatunków ptaków. Dolinie przyznano status ostoi ptasiej w sieci NATURA 2000; z obszaru gminy ostoja ta obejmuje 571,8 ha.

Istotną rolę przypisuje się także stawom w miejscowości Mazanów - miejsce bytowania ok. 30 gatunków ptaków wodno-błotnych.

7.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość.

Na równowagę ekologiczną fizjocenoz stabilizująco wpływa system ekologiczny. Im bardziej rozwinięty (w znaczeniu liczby powiązań przyrodniczych i węzłów ekologicznych), tym większa ich ekologiczno – przestrzenna spójność i tym silniejsze ich wzajemne związki.

Kluczowe znaczenie dla stabilizacji równowagi ekologicznej w gminie Józefów nad Wisłą stanowią:

- dolina Wisły, pełniąca funkcję paneuropejskiego korytarza ekologicznego i zarazem ostoji przyrody o randze międzynarodowej,
- dolina Wyżnicy o randze regionalnego korytarza ekologicznego,
- dolina Potoku Wrzelowieckiego o randze lokalnego korytarza ekologicznego,
- większe, zwarte kompleksy leśne, występujące po prawej stronie doliny Potoku Wrzelowieckiego oraz w widłach Wyżnicy i uchodzącego do niej Potoku Podlipie, współtworzące leśne korytarze ekologiczne o randze głównej krajowej i krajowej.

Strefa krawędziowa doliny Wisły jest postrzegana jako ważny w skali krajowej korytarz kserotermiczny, którym migrują gatunki związane z siedliskami suchymi i nawapiennymi.

System uzupełniają:

- drobnoprzestrzenne ekosystemy leśne, zagajniki i zakrzewienia śródpolne,
- lokalne trwałe i okresowe podmokłości (mokradła),
- suche łąki i pastwiska.

W systemie wyodrębniają się:

- węzły ekologiczne (leśne, wodne i wodno-torfowiskowe), będące ostojami przyrody, zasilające ekologicznie przyległe tereny,
- lokalne korytarze ekologiczne zbliżone siedliskowo do węzłów i głównie z tego powodu stanowiące trasy wymiany i migracji gatunków pomiędzy węzłami,
- potencjalne powiązania przyrodnicze wymagające kształtowania i udroźnienia.

Otoczenie przyrodnicze SPG posiada wyraźnie obniżone walory ekologiczne, tylko miejscami podniesione zielenią śródpolną i zadrzewionymi wąwozami. Funkcjonalnie jest jednak ono związane z SPG, ponieważ zbyt intensywnie użytkowane (np. rolniczo bądź osadniczo) może niekorzystnie oddziaływać na chroniony planistycznie System Przyrodniczy Gminy.

7.12. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE

O walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (lasy i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu.

7.12.1. WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

Gmina Józefów nad Wisłą cechuje się znacznymi walorami krajobrazowymi. Do najbardziej atrakcyjnych krajobrazowo terenów gminy należą:

- przełomowa dolina Wisły pomiędzy Józefowem a Piotrawinem z sięgającą 40 m wysokości skarpą,
- strefy ekspozycji krajobrazowej rozciągające się wzdłuż krawędzi doliny Wisły,
- koryto Wisły, które pomimo częściowej regulacji nadal zachowuje znamiona rzeki dzikiej, niezwykle malowniczej, m.in. ze względu na roztokowy charakter rzeki;
- dwa silnie rozgałęziające się w pokrywie lessowej systemy wąwozów na północ od Chruśliny,
- wąska, głęboko wcięta w wierzchowinę, dolina Potoku Wrzelowieckiego,
- podmokła, miejscami zadrzewiona i z interesującymi obiektami hydrograficznymi dolina Wyżnicy,
- silnie zwydmiona i porośnięta drzewostanami terasa nadzalewowa doliny Wyżnicy,

- formy wydymowe o wysokich walorach krajobrazowych, występujące jako efektowne wydmy paraboliczne w miejscowościach Niesiołowice, Graniczna i Bór;
- kompleksy sadów,
- zespoły borowe i grądowe porastające urozmaiconą hipsometrycznie zlewnię Potoku Wrzelowieckiego.

Na obszarze gminy identyfikuje się kilkanaście lokalnych kulminacji, stanowiących punkty widokowe, umożliwiających wgląd w różne typy krajobrazu naturalnego i kulturowego. Punkty widokowe występują głównie na skłonach ostańcowych wzniesień, ciągnących się wzdłuż dolin rzecznych (Wisły, Wyżnicy i Podlipia). Główne ciągi widokowe poza korytem Wisły, stanowią drogi publiczne, biegnące po zachodnim skłonie Wzniesień Urzędowskich na odcinkach Kaliszany Stare – Łopoczno - ujście Wrzelowianki, Wałowice - Kolonia Wałowice - Popów, Józefów - Basonia, odcinek drogi z Józefowa w kierunku do kościoła w Rybitwach, Splawy (Studnisko) - Józefów (głównie na dolinę Wyżnicy) oraz wał przeciwpowodziowy między Basonią a Józefów.

7.12.2. OCHRONA PRZYRODY

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary objęte zostały ochroną prawną. Na terenie Gminy Józefów nad Wisłą formami ochrony przyrody, w myśl Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., są:

- obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce” PLH 060045 oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły” PLB140006
- Wrzelowiecki Park Krajobrazowy
- Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- pomnik przyrody.

Obszary chronione zajmują ponad połowę powierzchni gminy - 56,25% (nie wliczając obszarów tworzących sieć NATURA 2000), z czego największą powierzchnię zajmuje Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu (blisko 78,8% powierzchni obszarów chronionych występujących na terenie gminy).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce” PLH 060045 utworzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE). Obszar zajmuje powierzchnię 15170,88 ha i położony jest na terenie kilku gmin, a mianowicie: Puławy (wiejska), Ożarów (miejsko-wiejska), Przyłęk (wiejska), **Józefów nad Wisłą (miejsko-wiejska)**, Wilków (wiejska), Chotcza (wiejska), Annapol (miejsko-wiejska), Kazimierz Dolny (miejsko-wiejska), Janowiec (wiejska), Łaziska (wiejska), Puławy (miejska), Zawichost (miejsko-wiejska), Solec nad Wisłą (wiejska), Tarłów (wiejska). Obszar obejmuje przełomowy odcinek doliny Wisły, od ujścia Sanny powyżej Annapola do miasta Puławy. Wiśle towarzyszą liczne starorzecza, łachy i zastoiska, piaszczyste wyspy, namuliska, rozległe płaty zarośli wierzbowych oraz - lokalnie - płaty łęgów nadrzecznych. Część koryta rzeki jest obwałowana, a obszar międzywała zajęty jest przez ekstensywnie użytkowane łąki i zarośla wierzbowe. W górnym biegu rzeki, na stromych, wapiennych i lessowych skarpach wznoszących się nad doliną (osiągających miejscami nawet do 90 m wysokości względnej) występują cenne płaty muraw kserotermicznych. Do Wisły uchodzą liczne mniejsze ciek wodne i w tych rejonach spotyka się interesujące siedliska ekotonowe. Dolina Wisły jest jedną z niewielu w Europie dużych rzek, zachowanych w stanie względnie naturalnym. Dolina na tym odcinku ma charakter przełomu i posiada unikalne walory krajobrazowe. Stwierdzono tu 10 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (24% powierzchni) oraz 21 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Obszar obejmuje fragment ostoi ptaków wodno - błotnych o randze europejskiej (IBA E 63), ważnej zarówno dla gatunków łęgowych jak i migrujących. W "Paneuropejskiej strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej" Dolina Wisły została zaliczona do 10 systemów rzek Europy, którym nadano priorytet ochrony naturalnych walorów. Uważana jest za korytarz ekologiczny rangi europejskiej.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły” PLB140006 – utworzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011r. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.). Zajmuje powierzchnię 6972,78

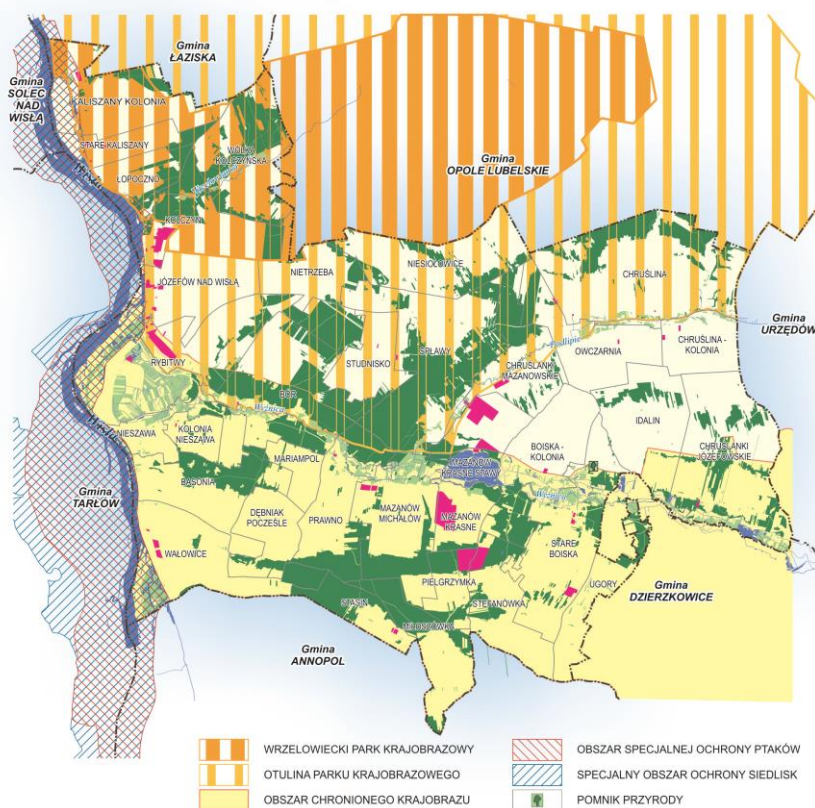
ha i położony jest na terenie kilku gmin, a mianowicie: Kazimierz Dolny (miejsko-wiejska), Janowiec (wiejska), Ożarów (miejsko-wiejska), Przyłęk (wiejska), **Józefów nad Wisłą (miejsko-wiejska)**, Łaziska (wiejska), Wilków (wiejska), Solec nad Wisłą (wiejska), Chotcza (wiejska), Annopol (miejsko-wiejska), Tarłów (wiejska). Obszar obejmuje odcinek doliny Wisły między Józefowem a Kazimierzem. Charakterystyczne dla niego są wysokie brzegi, meandry i liczne wyspy. Wyspy te mają różny charakter: od niskich, piaszczystych, nagich wysepek po wyżej wyniesione, porośnięte roślinnością i np. wykorzystywane jako pastwiska. Brzegi rzeki i teresa zalewowa. są pokryte zaroślami wiklinowymi i lasami wierzbowo-topolowymi, łąkami kośnymi i pastwiskami. Ostoja ptasia o randze europejskiej E 63. Występuje co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Ważna ostoja rybitw – białoczelnej (*Sternula albifrons*) i rzecznej (*Sterna hirundo*); jedno z nielicznych w kraju stanowisk lęgowych ostrygojada (*Haematopus ostralegus*). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: dzięcioł białogrzbiety (PCK) (*Dendrocopos leucotos*), mewa czarnogłowa (*Ichthyaetus melanocephalus*), rybitwa białoczelna (PCK) (*Sternula albifrons*), rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*), szablodziób (*Recurvirostra avosetta*), batalion (PCK) (*Calidris pugnax*), krwawodziób (*Tringa totanus*), mewa pospolita (*Larus canus*), ostrygojad (PCK) (*Haematopus ostralegus*) i rycyk (*Limosa limosa*); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje płaskonos (*Spatula clypeata*), nurogęś (*Mergus merganser*) i zimorodek (*Alcedo atthis*). Ważna ostoja dla ptaków wodno-błotnych.

Wrzelowiecki Park Krajobrazowy obejmujący swym zasięgiem 1689 ha (21,2% powierzchni gminy). W jego obrębie położone są wsie: Łopoczno, Kaliszany Stare, Kaliszany Kolonia, Wolka Kolczyńska. Jest to teren raczej słabo zaludniony (poza dolinami Wisły i Potoku Wrzelowieckiego). Dominują na nim grunty orne oraz lasy. Park został utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 73, poz. 1526 z 2005r.). Celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem biocenoz zbczy doliny Wisły, wąwozów i skarp lessowych z licznie występującymi gatunkami rzadkich roślin. We Wrzelowieckim Parku Krajobrazowym występuje zróżnicowana roślinność: wodna, torfowiskowa, szuwarowa, łąkowa, leśna, murawowa, stepowa i synantropijna. Największe znaczenie ma ciepłolubna roślinność wapiennych i lessowych zbczy doliny Wisły. Możemy tutaj spotkać wiele rzadkich i chronionych roślin m.in.: tojad dziobaty, tojad mołdawski, paprotnik kolczasty, ciemiężca zielona i lepiężnik biały, wawrzynek wilczelyko, lilia złotogłów, parzydło leśne, bluszcz pospolity, barwinek pospolity, naparstnica zwyczajna, turówka wonna, podkolan biały, gnieźnik leśny, wiśnia karłowata, milek wiosenny, oman wąskolistny, pluskwica europejska, powojnik prosty i goździk piaskowy. Występuje tu wiele gatunków rzadkich owadów tj. trzmiele, motyle (paź królowej) oraz mrówki -gmachówki, które tak jak wiele innych owadów bytują tylko na zamierających i martwych drzewach. W dzikiej dolinie Wisły, znajdują się liczne siedliska lęgowe dla ptaków. We Wrzelowieckim Parku Krajobrazowym stwierdzono bytowanie ponad 210 gatunków ptaków, z których ponad 30 posiada status ginący lub silnie zagrożony. Na obszarze Parku Krajobrazowego stwierdzono występowanie m.in.: muchołówki małej i żalobnej, krętogłowa, dzięcioła średniego, rudzika, świstunki leśnej i wilgi, czernicy, łyska, trzciniaaka, błotniaka łąkowego, ostrygo-jada, sieweczki obroźnej, rybitwy białoczelnej, brzegówki oraz podróżniczka.

Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu zajmujący powierzchnię 292,7 km², z czego na terenie gminy Józefów nad Wisłą znajduje się 61 km² (43 %). OchK zajmuje południową część gminy, a w jego obrębie znajdują się takie wsie, jak: Rybitwy, Nieszawa, Bor, Prawno, Basonia, Wałowice, Mazanów, Boiska, Idalin, Chruślanki Józefowskie. Obszar ustanowiony na mocy Uchwały Nr XXXVI/491/2017 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 5605). Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Na obszarze Chronionego Krajobrazu stwierdzono występowanie wielu rzadkich gatunków roślin tj. ligustr pospolity, rdestnica, obuwik pospolity, wiśnia karłowata, parzydło leśne, lilię złotogłów i wawrzynek wilczelyko. Stwierdzono również występowanie rzadkich oraz zagrożonych gatunków: owadów tj. mieniak tęczowiec, ogończyk dębowiec oraz paź królowej; płazów tj. ropucha zielona i grzebiuszka; ptaków tj. makolągwa, żońna i myszołów oraz ssaków tj. smużka.

Pomnik przyrody - dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 556 cm, pierścienicy 177 cm oraz wysokości 19m, znajdujący się na cmentarzu parafialnym we wsi Boiska, powołany Zarządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody.

Rycina 13. Obszary chronione na terenie gminy Józefów nad Wisłą

źródło: opracowanie własne

7.12.3. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Głównymi elementami struktury przestrzennej gminy Józefów nad Wisłą są: **tereny zurbanizowane** (głównie zabudowy zagrodowej a także zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej oraz terenów komunikacyjnych) oraz **tereny otwarte** – w przeważającej części tereny rolnicze, a także doliny rzek, lasy, zadrzewienia i zakrzewienia.

Układ sieci osadniczej wykazuje ścisły związek z układem sieci drogowej oraz przebiegiem dolin rzecznych. Rozmieszczenie wsi jest nierównomierne, spowodowane występowaniem głębokich wód podziemnych na wierzchołkach i w związku z tym trudnościami w zaopatrzeniu w wodę. Efektem tego jest rzadsza sieć osadnicza na wierzchołkach (Nietrzeba, Niesiołowice, Studnisko, Stasin) i długie ciągi wsi w dolinach rzecznych: Wyżnicy (Bór, Prawno, Mazanów, Michałów), Podlipia (Chruślina, Chruślanki Mazanowskie, Owczarnia, Cegłówka) i Wisły (Basonia, Łopoczno, Kaliszany). Starsze wsie położone są w pobliżu szlaków wodnych, ponieważ istniały tam bardziej sprzyjające warunki do osadnictwa. Są to przeważnie ulicówki i wielodrożnice pochodzące z XIII wieku. Doliny mniejszych rzek stanowiły podatny teren do budowy łańcuchówek. Z okresu komasacji i parcelacji (XVIII wiek) pochodzą rzędówki położone na wierzchołkach. Największą miejscowością gminy jest Józefów nad Wisłą nad Wisłą. Do większych miejscowości należą także: Chruślina oraz Mazanów i Chruślanki Józefowskie.

Ochronie konserwatorskiej podlegają parki podworskie. Zachowały się pozostałości parków podworskich w miejscowościach: Jozefów i Mazanów oraz ogród przykościelny w miejscowości Jozefów i częściowo w Rybitwach i Prawnie oraz Boiskach:

- Jozefów nad Wisłą – ogród spacerowy założony w końcu XVIII w., przekształcony w park krajobrazowy z uwzględnieniem walorów krajobrazowych przełomowego odcinka Wisły. Starodrzew zniszczony w czasie II wojny światowej; drzewostan zachowany częściowo;

- Jozefów nad Wisłą – ogród kościelny; zieleń osłonowa skupiona wokół kościoła; ogród założony w połowie XVIII w., drzewostan pochodzi z połowy XIX w.;
- Mazanów – ogród spacerowo - użytkowy z początku XIX w., drzewostan zachowany szczątkowo; trzy okazy pomnikowe drzew oraz jeden okaz egzotyczny;
- Rybitwy – ogród przykościelny; zieleń osłonowa skupiona wokół kościoła; ogród założony w połowie XVII w., starodrzew z XVII w. zachowany fragmentarycznie; uzupełnienia z pocz. XX w.; dwa okazy pomnikowe drzew;
- Boiska – ogród kościelny; zieleń osłonowa skupiona wokół kościoła; ogród założony wraz z kościołem w XVII w.; trzy okazy pomnikowe drzew,
- Prawno – ogród kościelny; zieleń osłonowa skupiona wokół kościoła; nieliczne drzewa w wieku 100 lat; jedno drzewo pomnikowe.

Na krajobraz kulturowy składają się obiekty zabytkowe, które świadczą o historii i bogatym dziedzictwie kulturowym gminy. Na terenie gminy Józefów nad Wisłą znajdują się 4 obiekty i zespoły zabytków nieruchomych wpisane do rejestru zabytków. Są to najcenniejsze elementy krajobrazu kulturowego na terenie gminy podlegające ścisłej ochronie konserwatorskiej:

- Zespół klasztorny pobernardyński w Józefowie datowany na lata 1730 – 1743 - Zespół złożony z: kościoła pw. Bożego Ciała z wyposażeniem w zabytki ruchome, budynku dawnego klasztoru, dzwonnicy, ogrodzenie z bramą reprezentacyjną i gospodarczą, drzewostanu w obrębie całego zespołu wpisany do rejestru zabytków nieruchomy województwa lubelskiego pod nr A/556. Zespół o powierzchni około 4 hektarów z dobrze zachowanym układem i czytelną kompozycją przestrzenną, położony jest na wysokiej skarpie wiślanej, w południowej części Józefowa nad Wisłą przy drodze prowadzącej do Kraśnika (ulica Powstańców).
- Zespół kościelny w miejscowości Rybitwy, nr rej. A/557, obejmujący: kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych wraz z wyposażeniem wnętrza, cmentarz przykościelny, nagrobki i drzewostan w granicy cmentarza kościelnego i cmentarz kościelny;
- Zespół pałacowo-parkowy w Józefowie, obecnie Urząd Gminy i park, XVIII-XX w. Zespół położony na wysokiej skarpie, nad brzegiem Wisły, wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego pod nr A-790. W skład zespołu wchodzi murowany pałac, wybudowany po 1825 r. oraz park, na terenie którego znajduje się kamienna rzeźba przedstawiająca siedzącego na ławce Chrystusa. Park w obecnym stanie zachowania został zakomponowany w okresie międzywojennym z otwarciem przed frontem pałacu, ze współczesną fontanną, będącą pozostałością po dawnym, okrągłym gazonie. W okresie międzywojennym przekomponowano park, przeniesiono zabudowę folwarczną na północ o otwarto teren przed elewacją frontową pałacu. Zachowały się pozostałości alei dojazdowej wysadzonej orzechami i kasztanowcami, a w części na południowy-zachód od pałacu ustawiona została jedna z kamiennych waz, stanowiąca pierwotnie ozdobę tarasu. Od zachodu granicę parku stanowi skarpa wiślane, przy której pierwotnie znajdował się taras widokowy, po którym zachował się fragment kamiennych schodków.
- Kaplica grobowa rodziny Bojarskich, na cmentarzu parafialnym w miejscowości Prawno, nr rej. A/924.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków, przyjętej Zarządzeniem Nr 0050.39.2017.WG Wójta Józefowa nad Wisłą z dnia 13.09.2017 r., gdzie figuruje 65 obiektów zabytkowych. :

- Pomnik ku czci poległych i pomordowanych w latach 1943 – 1944 mieszkańców Boisk w miejscowości Bór;
- Pomnik powstańców 1863 r. 1929 r w miejscowości Chruślina
- Zespół dworsko - parkowy XVIII – XX w. w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Dwór w zespole dworsko - parkowym Ok. 1919 r. . w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Park w zespole dworsko - parkowym w miejscowości Józefów nad Wisłą
- RZEŻBA – KAMIENNA ŁAWKA w zespole dworsko – parkowym w miejscowości Józefów nad Wisłą
- STAJNIA w zespole dworsko - parkowym II poł. XIX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- OBORA w zespole dworsko - parkowym II poł. XIX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- WIATA w zespole dworsko - parkowym I poł. XX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- KUŹNIE w zespole dworsko - parkowym I poł. XX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- CZWORAK w zespole dworsko - parkowym I poł. XIX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- CZWORAK w zespole dworsko - parkowym I poł. XX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- PIWNICE w zespole dworsko - parkowym I poł. XX w w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Zespół klasztorny pobernardyński 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą

- Kościół w zespole klasztorным pobernardyńskim 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Klasztor w zespole klasztorным pobernardyńskim 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Dzwonnica w zespole klaszt. pobernardyńskim 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Ogrodzenie w zespole klaszt. pobernardyńskim 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Brama główna w ogrodzeniu w zespole klaszt. pobernardyńskim 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- 10 Brama gospod. w ogrodzeniu w zespole klaszt. pobernardyńskim 1730 – 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Drzewostan w obrębie cment. kościelnego w zespole klaszt. pobernardyńskim 1730 - 1743 w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Układ urbanistyczny Józefowa II poł. XVII w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Wiatrak holender XIX w. w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Kapliczka przydrożna 1903 r. w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Kapliczka na grobie powstańców 1831 Poł. XIX w. , lub po 1905 r. w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Cmentarz Krikut Po 1687 r.. w miejscowości Józefów nad Wisłą
- Kapliczka przydrożna 1 ćw. XX w w miejscowości KALISZANY KOLONIA
- Cmentarz wojenny 1915 r. w miejscowości Mazanów
- zespół folwarczny XIX/XX w w miejscowości Mazanów
- Czworak w zespole folwarcznym I poł. XX w w miejscowości Mazanów
- Spichlerz w zespole folwarcznym XIX/XX w w miejscowości Mazanów
- Obora I w zespole folwarcznym XIX/XX w w miejscowości Mazanów
- Obora II w zespole folwarcznym XIX/XX w w miejscowości Mazanów
- Park dworski z aleją dojazdową XIX/XX w w miejscowości Mazanów
- Układ drożny i dawnej zabudowy XIX/XX w w miejscowości Mazanów
- Cmentarz kolonistów niemieckich Po 1851 r.MIŁOSZÓWKA
- Pomnik zamordowanych żołnierzy AK 2 poł. XX w OWCZARNIA.
- Kaplica grobowa Bojarskich 1870 – 1880 w miejscowości Prawno
- Kościół parafialny w zespole kościoła p.w. Św. Anny II POŁ. XX W w miejscowości Prawno
- Dzwonnica bramna w zespole kościoła pw Św. Anny Ok. 1880 r. w miejscowości Prawno
- Cmentarz przykościelny w zespole kościoła pw Św. Anny I poł. XX w. w miejscowości Prawno
- Kapliczka Św. Jana Nepomucena Poł. XIX w. w miejscowości Prawno
- Plebania w zespole kościoła pw Św. Anny 1908 r. w miejscowości Prawno
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki i wojenny Ok. 1900 r. w miejscowości Prawno
- Nagrobek Adama Janeczka na cmentarzu parafialnym Pocz. XX w w miejscowości Prawno
- Cmentarz z I wojny światowej na cment. Paraf. 1915 r. w miejscowości Prawno
- Młyn wodny Pocz. XX w. w miejscowości Prawno
- Zespół kościoła parafialnego pw Wszystkich Świętych I poł. XVII w. w miejscowości Rybitwy
- Kościół w zespole kościoła paraf. I poł. XVII w. w miejscowości Rybitwy
- Cmentarz przykościelny w zespole kościoła paraf. Po 1613 r. – XIX w. w miejscowości Rybitwy
- Drzewostan w zespole kościoła paraf. XIX w. w miejscowości Rybitwy
- Ogrodzenie zespołu kościoła paraf. XIX w. w miejscowości Rybitwy
- Dzwonnica w zespole kościoła paraf. II poł. XIX w. w miejscowości Rybitwy
- Pomnik w 10 rocznicę odzyskania niepodległości 1928 r w miejscowości Rybitwy
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki i wojenny Ok. 1880 r. w miejscowości Rybitwy
- Cmentarz wojenny na cmentarzu paraf. 1915 - 1916 w miejscowości Rybitwy
- ZESPÓŁ kościoła parafialnego II poł. XIX w. w miejscowości Stare Boiska
- Kościół w zespole kościoła parafialnego 1873 r. w miejscowości Stare Boiska
- dzwonnica w zespole kościoła parafialnego Pocz. XX w. w miejscowości Stare Boiska
- Cmentarz przykościelny w zespole kościoła parafialnego 1614 r. – rok zał. parafii w miejscowości Stare Boiska
- Figura Jana Nepomucena w zespole kościoła parafialnego 1 poł. XVIII w w miejscowości Stare Boiska
- Cmentarz parafialny rzymskokatolicki Po 1870 r. w miejscowości Stare Boiska
- Pomnik upamiętniający 100 lecie powst. listopadowego 1931, odnow. 2006 w miejscowości Stare Boiska
- Kapliczka przydrożna 3 ćw. XIX w. w miejscowości Stare Kaliszany
- Cmentarz kolonistów niemieckich Po ok. 1864 do ok. 1901 r. w miejscowości Stasin.

Obszar gminy Józefów nad Wisłą został objęty badaniami Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP). Zarejestrowano łącznie 151 stanowisk archeologicznych, świadczących o atrakcyjności terenu dla

osadnictwa. Osadnictwo wczesnośredniowieczne koncentruje się w miejscowościach: Chruślina, Niesiołowice, Rybitwy, Kaliszany, Kaliszany Kolonia, Basonia i Splawy.

8. NATURALNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI

Naturalna odporność środowiska określa jego progowe możliwości użytkowania, w wyniku której nie dochodzi do nieodwracalnych zmian (degradacji środowiska), bądź niedostają jeszcze uruchomione procesy prowadzące do utraty walorów (przyrodniczych i użytkowych) przez środowisko lub deregulacji w jego funkcjonowaniu (załamania równowagi przyrodniczej).

O ogólnej odporności na degradację decydują takie elementy środowiska naturalnego, jak: rzeźba terenu, biosfera, hydrosfera oraz pedosfera. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwia uchwycenie tych komponentów, które cechują się najmniejszą odpornością na czynniki niszczące, dzięki czemu możliwe będzie podjęcie odpowiednich środków ochrony tych elementów, determinując tym samym sposób zagospodarowania i użytkowania obszarów.

8.1. ODPORNOŚĆ LITOSFERY

Z punktu widzenia potrzeb planowania przestrzennego istotne znaczenie posiada odporność:

- podłoża skalnego na procesy denudacyjne typu ruchów masowych i procesów splukiwania (erozji wodnej).
- ruchy masowe (ruchy grawitacyjne) polegające na przemieszczaniu się zwietrzliny, gleby w dół stoku na wskutek działania siły ciężkości. Ze względu na charakter i tempo procesu, wyróżnia się zjawiska: osuwania, spelzwywania, odpadania, osiadania i ześlizgiwania się skał. Warunkami sprzyjającymi występowaniu ruchów masowych są:
 - nachylenie stoku - największy wpływ na odporność podłoża;
 - rodzaj i ułożenie skał;
 - klimat – decyduje m.in. o obecności wody w podłożu, co może zwiększyć ciężar zwietrzliny i przyspieszyć jej ruch.

W granicach administracyjnych gminy Józefów nad Wisłą występują tereny predestynowane do występowania ruchów masowych, które zajmują nieznaczne powierzchnie. Państwowy Instytut Geologiczny w ramach realizacji Projektu System Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) przygotował wstępne informacje dotyczące problematyki ruchów masowych na obszarze wszystkich województw, w tym lubelskiego. Na mapach tych zostały przedstawione zasięgi obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych oraz dotychczas udokumentowane osuwiska, badane na przestrzeni ostatnich 30–40 lat. W ten sposób zostały wskazane rejony, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Rozpoznanie i udokumentowanie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami na obszarze gminy Józefów nad Wisłą, planowane jest na lata 2019 – 2022 w ramach realizowanego projektu p.n. „System Osłony Przeciwosuwiskowej” przez Państwowy Instytut Geologiczny. W związku z powyższym, na dzień sporządzania studium dla terenu gminy Józefów nad Wisłą, brak jest rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a jedynym źródłem informacji o ruchach masowych na terenie gminy jest pogładowa mapa osuwisk i obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych w województwie lubelskim, z której wynika lokalizacja terenów predestynowanych do występowania ruchów masowych ziemi. Obszary te zostały wyznaczone wzdłuż doliny rzeki Wisły, na obszarze ciągnącym się od miejscowości Józefów w kierunku północnym do granicy gminy, a także od miejscowości Wałowice na południe do granicy gminy. Dodatkowo obszary te występują wzdłuż doliny rzeki Wrzelowianki na odcinku od miejscowości Wólka Koczynska do ujścia rzeki do Wisły. Pokrywą tych wierzchołków tworzą głównie lessy. Są to grunty wrażliwe na erozję powierzchniową (rozmywanie). Podłoże spełnia wymagania do lokalizacji zabudowy, jednak wymaga ochrony przed procesami erozyjnymi. Głównym ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy na tym terenie to występowanie licznych wąwozów i jarów o czynnych procesach erozyjnych oraz zbocze o spadkach powyżej 10%.

Niekorzystne warunki geologiczne dla lokalizacji zabudowy występują także na terenie dolin rzecznych, którą tworzą przede wszystkim torfy niskie, namuły torfiaste oraz piaski i mułki (mady) rzeczne. Tereny te pokryte są nienośnymi gruntami organicznymi oraz słabonośnymi osadami rzecznyymi o skrajnie niekorzystnych warunkach wilgotnościowych.

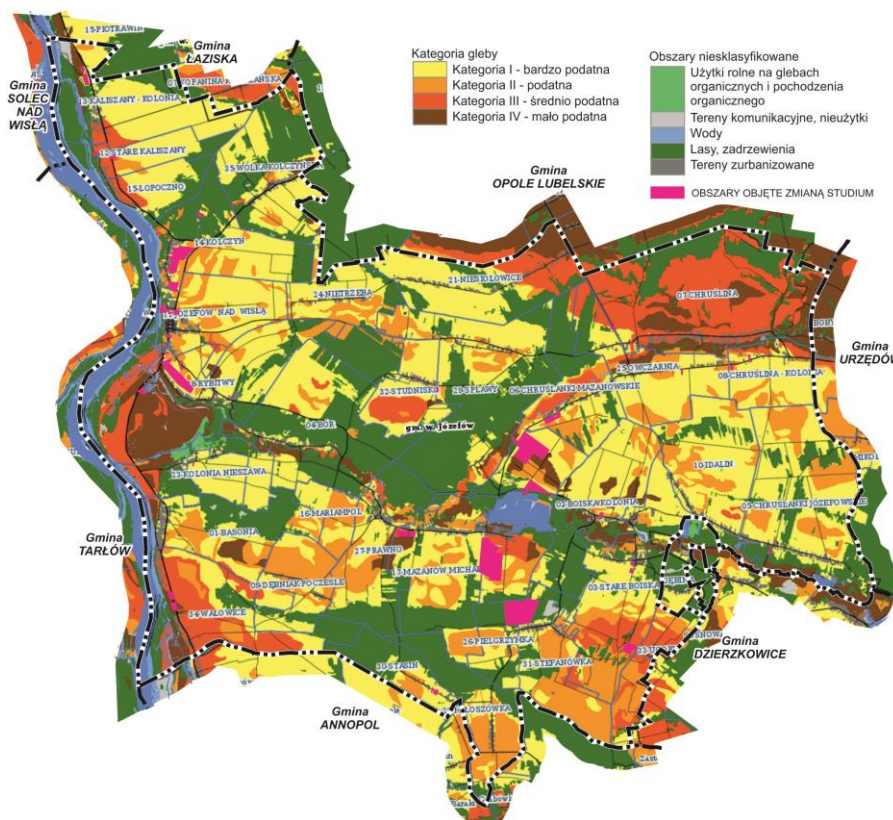
Istotnym problem w rolnictwie w gminie Józefów nad Wisłą jest erozja na glebach lessowych. Ocenia się, iż na terenie gminy blisko 77% gleb jest podatnych na ryzyko wystąpienia suszy, co szczegółowo obrazuje rycina poniżej.

Tabela 4. Podatność gleb na susze na terenie gminy Józefów nad Wisłą

Kategoria gleby	powierzchnia gruntów ornych [ha]	udział % w gruntach ornych
Kategoria I – gleby bardzo lekkie (bardzo podatne na erozję)	5034,8	55,19
Kategoria II – gleby lekkie (podatne)	1941,68	21,29
Kategoria III – gleby średnie (średnio podatne)	1343,01	14,72
Kategoria IV – ciężkie (mało podatne)	802,87	8,80

Źródło: System monitoringu suszy rolniczej

Rycina 14. Podatność gleb na suszę na terenie gminy Józefów nad Wisłą

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.susza.iung.pulawy.pl/mapa-kategorii/>

Na odpadanie i obrywanie narażone są ściany wyrobisk poeksploatacyjnych. Na terenie gminy Józefów nad Wisłą występuje 7 udokumentowanych złóż kopalni, z czego dla 2 wyznaczone zostały obszary i tereny górnicze (Piotrawin oraz Stefanówka), z których jedynie złożo Stefanówka posiada aktualny status – do 31.12.2021r.

8.2. ODPORNOŚĆ BIOSFERY

Istotnym elementem przyrodniczym analizowanego obszaru są lasy. Odporność szaty roślinnej na degradację zależy od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia naturalnego (szkodniki, choroby) oraz od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia antropogenicznego, które w znacznym stopniu uzależnione są od stanu oraz od wielkości zasobów leśnych. Im większa zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, tym większa jest odporność na antropopresję i część naturalnych zagrożeń. Za drzewostany niezgodne z siedliskiem

uznaje się te, w których gatunek liściasty jest zastąpiony przez sosnę lub świerk. W granicach obszaru opracowania lasy stanowią istotny element struktury przestrzennej gminy Józefów nad Wisłą. Lasy występujące na terenie gminy Józefów nad Wisłą administrowane są przez Nadleśnictwo Kraśnik. Zgodnie z planem urządzania lasu dla Nadleśnictwa Kraśnik wynika, iż dominującym typem siedliskowym w Nadleśnictwie jest las świeży (Lśw). Skład gatunkowy drzewostanów, a zwłaszcza zawartość gatunków liściastych jest istotnym wskaźnikiem opisującym wrażliwość ekosystemu na degradację. Głównym gatunkiem lasotwórczym na terenie gminy jest sosna, a na żyznych siedliskach lasowych również dąb i grab. W większości, zwłaszcza na gruntach prywatnych, skład gatunkowy drzewostanów nie jest dostosowany do naturalnych siedlisk. Istotnym zagrożeniem dla ekosystemów leśnych jest masowe wprowadzanie sosny na siedliska żyzne, obce temu gatunkowi. Osłabia to istotnie odporność drzewostanów i nie rokuje dużych pożytków gospodarczych w przyszłości.

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują duże aglomeracje miejskie ani zakłady przemysłowe, co istotnie wpływa na jakość lasów. Lasy liściaste są bardziej odporne od iglastych na zanieczyszczenia powietrza, a w strefie ich koron następuje alkalizacja kwaśnych opadów. Występujący na terenie gminy, w znacznej ilości drzewostan sosnowy, jest najodporniejszy wśród gatunków szpilkowych.

W grupie czynników antropogenicznych, zjawiskiem zagrażającym lasom są pożary. Obszary leśne podlegają klasyfikacji pod względem zagrożenia pożarowego lasu według trzystopniowej skali. Z programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Kraśnik wynika, iż Nadleśnictwo znajduje się w I kategorii zagrożenia pożarowego. Stopień zapalności dna lasu zależy od składu runa, wilgotności nagromadzonej leżaniny i ściółki oraz rozkładu pogody w roku (głównie opadów atmosferycznych). Okres zwiększonej palności przypada na wczesną wiosnę po zejściu pokrywy śnieżnej, kiedy to występują duże ilości wysuszonych traw, krzewinek, opadłe listowie. Drugi okres o zwiększonej palności występuje w okresach długotrwałej suszy. Okres zagrożenia pożarowego występuje od momentu uzyskania przez ściółkę wilgotności mniejszej niż 27%. Lokalnie duże zagrożenie może występować w sezonie letnim i jesiennym, kiedy występuje zwiększona penetracja lasów przez ludność zbierającą owoce runa leśnego oraz zwiększony ruch turystyczny. Zgodnie z Programem o którym mowa powyżej, uszkodzenia lasów Nadleśnictwa w wyniku pożaru kształtują się na poziomie ok. 5%.

8.3. ODPORNOŚĆ PEDOSFERY

Odporność pokrywy glebowej analizuje się dla potrzeb planowania przestrzennego głównie pod kątem jej podatności na erozję wodną, erozję wietrzną, degradację chemiczną oraz zmiany stosunków wodnych. Są to zagrożenia typu obszarowego, mogące istotnie determinować sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenu. Potencjalne zagrożenie erozją wodną zależy od nachylenia terenu, właściwości fizycznych gleb, częstotliwości i intensywności opadów, a także od sposobu użytkowania gruntów.

Potencjalne zagrożenie erozją wodną zależy od nachylenia terenu, właściwości fizycznych gleb, częstotliwości i intensywności opadów, a także od sposobu użytkowania gruntów.

Ze względu na duże spadki terenu po ulewnych deszczach, na terenie gminy może występować zjawisko okresowego spływu wód powierzchniowych. Koncentracja spływu wód opadowych odbywa się głównie w licznych suchych dolinkach.

Obszar gminy Józefów nad Wisłą narażony jest na występowanie erozji wietrznej. Czynnikiem kształtującymi nasilenie tej erozji są: podatność materiału glebowego na wywiewanie, wilgotność gleby, prędkość wiatru, położenie w terenie, czas i sposób prowadzenia zabiegów uprawowych oraz stopień pokrycia roślinnością. W opracowywanym obszarze natężenie erozji jest zróżnicowane. Przeważającą część gminy cechuje silna deflacja, przekraczająca 30 t/ha/rok, przy czym zmniejsza się ona idąc w kierunku doliny rzeki Wisły, gdzie obszary narażone są na słabą deflację, kształtującą się na poziomie poniżej 15 t/ha/rok.

Pola uprawne zajmują znaczną część powierzchni gminy. Duże zróżnicowanie pokrywy glebowej wynika z różnorodności przypowierzchniowych utworów geologicznych tworzących skałę macierzystą gleb. W strefach wschodni skał kredowych wykształciły się rędziny zajmujące prawie 32 % powierzchni gruntów ornich. Blisko połowę powierzchni gruntów stanowią gleby napiaskowe (różnego rodzaju bielice, z których bielice powstałe z piasków gliniastych sklasyfikowane są jako najlepsze). Gleby te stwarzają bardzo korzystne warunki dla rozwoju produkcji rolnej, co wpływa na ich intensywne użytkowanie. Pod względem odporności na degradację pola uprawne zaliczane są do najmniej odpornych elementów środowiska. Na zmniejszanie odporności gruntów na tym terenie wpływa

zarówno monokulturowość upraw, jak i występowanie gleb lessowych. Gleby te są wierzchnich, a często i głębszych warstw, poprzez wypłukiwanie cząstek glebowych i składników szczególnie podatne na erozję wodą powodującą niszczenie mineralnych do wód powierzchniowych. Największym zagrożeniem dla gleb jest erozja wodna, objęte jest nią ponad 20% powierzchni gminy. Wysoki odsetek gruntów zagrożonych erozją wodną powierzchniową kwalifikuje gminę do grupy gmin objętych drugim stopniem pilności ochrony przed tym rodzajem erozji. Tereny w użytkowaniu ornym, poddawane erozji wodnej - gleby lessowe znajdujące się na północ od Chruśliny.

8.4. ODPORNOŚĆ HYDROSFERY

Hydrosfera stanowi geokomponent najbardziej wrażliwy i najbardziej narażony na przekształcenia i degradację. O odporności środowiska wodnego na zanieczyszczenia w głównej mierze decydują takie czynniki, jak: wielkość przepływu wód płynących, spadek podłużny koryta, roczna i wieloletnia amplituda przepływów, stan obudowy biologicznej koryt rzecznych oraz wielkość ładunku zanieczyszczeń dopływających do odbiornika.

Największą zdolnością do samooczyszczania się cechuje się rzeka Wisła. Niewielkie fragmenty lasów nadrzecznych stanowią naturalny filtr, który ogranicza spływ nawozów sztucznych z okolicznych gruntów rolnych, ograniczając w ten sposób proces eutrofizacji rzeki. Istotnym problemem są niekontrolowane zrzuty ścieków nieczyszczonych, pomimo faktu, iż gmina posiada 2 oczyszczalnie ścieków, w Kolczynie oraz Mazanowie. Niemniej stopień wyposażenia w zbiorczą sieć kanalizacyjną, kształtuje się na poziomie zaledwie 3,3 km, zaś udział korzystających z sieci kanalizacyjnej na poziomie zaledwie 11,4%.

8.5. ODPORNOŚĆ ATMOSFERY

Gmina Józefów nad Wisłą nie posiada znaczących źródeł przemysłowych do emisji zanieczyszczeń, również komunikacja samochodowa nie stanowi znaczącego obciążenia dla powietrza. Głównym źródłem zanieczyszczeń są kotłownie węglowe i paleniska gospodarstw domowych. Ten rodzaj zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest o tyle istotny, iż ze względu na niewielką wysokość emitorów, znajduje się w przyziemnej warstwie powietrza. Jednak ze względu na stosunkowo dobre warunki przewietrzania terenu gminy związane z ukształtowaniem terenu ocenia się, iż odporność powietrza na tym terenie na degradację jest wysoka.

9. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

9.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Na stan zanieczyszczenia powietrza najczęściej wpływ mają trzy czynniki: emisja powierzchniowa, emisja komunikacyjna oraz warunki meteorologiczne. Głównymi zanieczyszczeniami pochodzącymi z komunikacji są tlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory, ołów, pył pochodzenia naturalnego, przemysłowego i komunikacyjnego. Zanieczyszczenia pyłowe stanowią obecnie jedno z największych zagrożeń dla zdrowia ludności i środowiska. W zakresie jakości powietrza oraz emitowanych do niego zanieczyszczeń nie ma możliwości dokładnego oszacowania danych m.in. ze względu na brak punktów monitoringowych jakości powietrza. W związku z tym analiza została oparta o dane udostępnione przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie i zawarte w „Ocenie jakości powietrza w województwie lubelskim za 2019 rok”.

Tabela 5. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2019 r.

Tabela 6. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2019 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę lubelską zaliczono do klasy A. Jak wynika z danych WIOŚ w Lublinie, strefę lubelską, według kryterium ochrony zdrowia, zaliczono do klasy C z uwagi na przekroczenia 24-godzinnych stężeń benzo/a/pirenu w pyłe PM₁₀. Stan jakości powietrza w gminie Józefów nad Wisłą kształtowany jest przede wszystkim przez:

- rozproszone źródła ciepła: lokalne kotłownie w budynkach użyteczności publicznej oraz indywidualne kotłownie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Na terenie gminy nie występują zakłady produkujące ciepło oraz jednostki zajmujące się dystrybucją ciepła. Źródła tzw. „niskiej emisji” stanowią w gminie indywidualne systemy grzewcze oraz niewielkie kotłownie pracujące na potrzeby budynków użyteczności publicznej. Większość gospodarstw domowych zaopatrywanych jest w ciepło ze źródeł indywidualnych opalanych paliwami stałymi, głównie węglem i drewnem.
- komunikację samochodową. O wielkości emisji liniowej decydują zanieczyszczenia pochodzące z tras komunikacyjnych. Substancje emitowane z silników pojazdów wpływają na jakość powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg
- opryski środkami ochrony roślin, okresowo, głównie wiosną.

Warunki aerosanitarne gminy są też kształtowane przez źródła zewnętrzne. Z położonych najbliżej są to: Zagłębie Tarnobrzeskie, Zagłębie Staropolskie i Cementownia Ożarów. Nad gminę docierają również zanieczyszczone masy powietrza znad Polski południowo-zachodniej. Nie są to jednak emisje wyraźnie podnoszące tło zanieczyszczeń powietrza w gminie.

Na obszarze gminy Józefów nad Wisłą źródłem zasilania w gaz jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN 700 Rozwadów-Puławy. Stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia znajdują się w sąsiednich gminach. Obecnie tylko część gminy jest zgazyfikowana. Długość sieci gazowej w 2019 roku wynosiła 29,81 km, a liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem - 363. Odbiorcami gazu były 318 gospodarstw domowych, z czego 222 gospodarstwa użytkowały gaz na potrzeby ogrzewnictwa. Łącznie z sieci gazowej korzystało 1048 osoby, co stanowiło 16,1% ogólnej liczby mieszkańców. Spośród 36 miejscowości, gaz doprowadzony jest tylko do 7 z nich: Stare Boiska, Mazanów (zasilane z gminy Dzierzkowice), Chruślina i Kolonia Chruślina (zasilane z gminy Urzędów), Niesiołowice, Nietrzeba, Józefów nad Wisłą. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan – butan w butlach gazowych.

Obszar gminy Józefów nad Wisłą charakteryzuje się dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter gminy, a także brak przemysłu, który stanowiłby główne źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

9.2. STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą, znajduje się 6 JCWP. Stan niemal wszystkich JCWP jest zły. Wyjątek stanowi JCWP Podlipie RW20006233669, cechująca się stanem dobrym. Zdecydowana większość gminy położona jest w obrębie JCWP Wyźnica od Urzędówki do ujścia RW2000923369, która jest zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW. Dla JCWP nie jest wyznaczone odstępstwo na podst. art. 4(4) Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Zasady prowadzenia monitoringu wód określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2016 poz. 1178), zaś

elementy jakości dla klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz typy wód powierzchniowych z podziałem na kategorie - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2014, poz. 1482). Stan/potencjał ekologiczny JCWP klasyfikowany jest w pięciostopniowej skali, ustalonej wg wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych (klasa I - stan bardzo dobry, klasa II - stan dobry, klasa III - stan umiarkowany, klasa IV - stan słaby, klasa V - stan zły). Sposób klasyfikacji i ocenę stanu JCWP określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji (Dz. U. 2016 poz. 1187).

Na obszarze objętym analizą, w roku 2017 monitoringiem objęte zostały 3 JCWP występujące na terenie gminy Józefów nad Wisłą, którymi są:

- PLRW2000923369 Wyznica od Urzędówki do ujścia - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje zachodnią, południową i południowo wschodnią część gminy;
- PLRW200062338 Wrzelowianka - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje północno – zachodnią część gminy;
- RW20002623352 Wiselka - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje obrzeża południowo – zachodniej części gminy.

W obrębie **JCWP Wyznica od Urzędówki do ujścia** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wyznica - Dzierzkowice w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu chemicznego – dobry;
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – słaby,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wrzelowianka** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wrzelowianka - Koleczyn w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – umiarkowany;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wiselka** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wiselka - Kępa Gostecka w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – słaby,
- ocena stanu chemicznego – dobry;
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że stan 3 JCWP znajdujących się w granicach gminy Józefów nad Wisłą, które objęte są monitoringiem, jest zły. Klasa elementów biologicznych oraz potencjał ekologiczny kształtowały się na poziomie umiarkowanym i słabym. Klasa elementów chemicznych (JCWP Wyznica od Urzędówki do ujścia oraz JCWP Wiselka) osiągnęła potencjał dobry. Wszystkie monitorowane JCWP są zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych. Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. W programie działań ukierunkowanym na presję, dla wszystkich JCWP zaplanowano działania wynikające z konieczności uporządkowania systemu gospodarki ściekowej.

Ocena jakości wód podziemnych polega na ocenie stanu ekologicznego jednolitych części wód podziemnych. Oceniany jest stan chemiczny oraz stan ilościowy wód podziemnych. Ocena stanu chemicznego mówi o aktualnej jakości wód. Obszar objęty projektem Studium znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWP nr 88 Ocena stanu JCWP nr 88 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrożona. Na

obszarze JCWPd zlokalizowane są obiekty przemysłowe mogące stanowić potencjalne ogniska zanieczyszczeń wód podziemnych. Obiekty tego rodzaju skupione są głównie w rejonie większych miast takich jak Puławy i Kraśnik. Do najważniejszych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Puław należą przede wszystkim: Zakłady Azotowe Puławy, Mostostal Puławy oraz kilkanaście mniejszych zakładów różnej branży. Na terenie Kraśnika, natomiast, zlokalizowane są: Fabryka Łożysk Toczących - Kraśnik S.A., Tsubaki-Hoover Polska Sp. z o.o. (produkcja wyrobów metalowych), Gumet (produkcja uszczelnień gumowo-metalowych i gumowych), Nabor (produkcja wyrobów gumowych i gumowo-metalowych), AJG Zakłady Poligraficzne (usługi poligraficzne), Cegielnia Cekobud s.c. (największy producent cegły ręcznie formowanej w regionie). Poza wyżej wymienionymi oddziaływanie na jakość wód podziemnych wywierają mogą znajdujące się we wszystkich miastach wysypiska komunalne i oczyszczalnie ścieków). Jak wynika z powyższego, na terenie gminy Józefów nad Wisłą brak jest inwestycji, które mogłyby stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń dla środowiska wodno – gruntowego.

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą zlokalizowany jest 1 punkt monitoringu diagnostycznego jakości wód podziemnych w miejscowości Mazanów (pkt 164), dla którego w roku 2019 określono III klasę jakości (wody zadowolającej jakości).

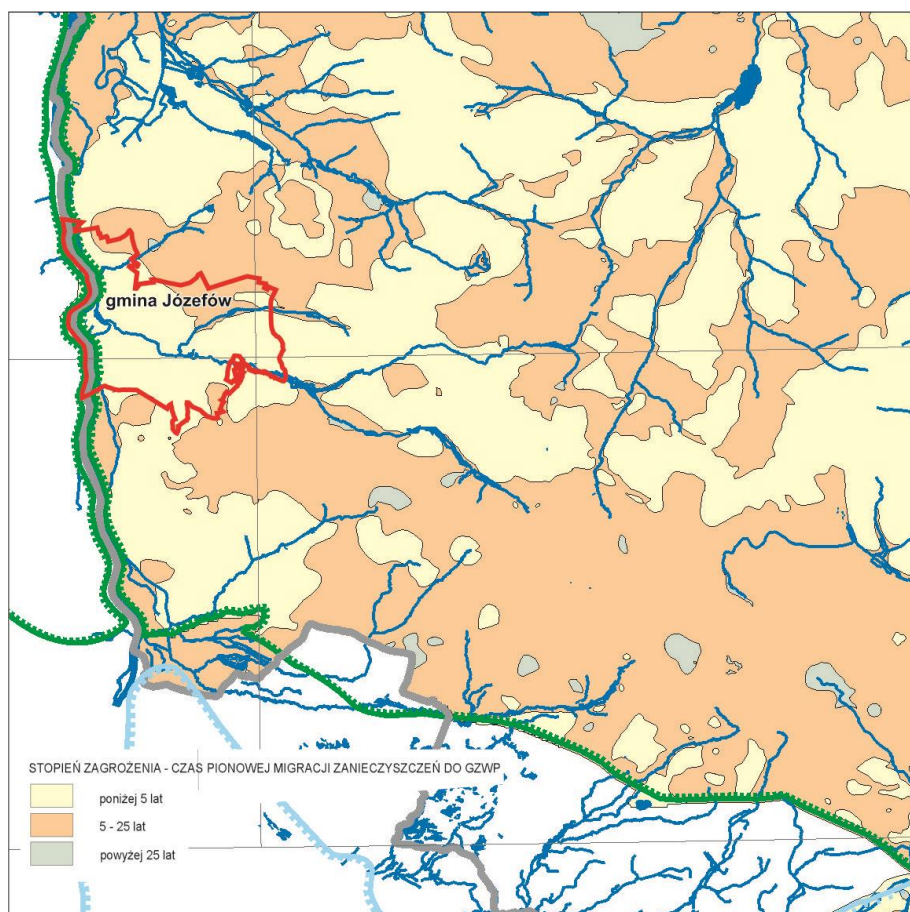
Tabela 7. Informacja o stanie ekologicznym, celach środowiskowych i działaniach dla JCWPd znajdujących się w obszarze opracowania

Kod JCWP	Aktualny stan ilościowy	Aktualny stan chemiczny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Działania podstawowe
			Stan ilościowy	Stan chemiczny		
PLGW200088	Dobry	Dobry	Dobry stan ilościowy	Dobry stan chemiczny	niezagrożona	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania administracyjne; ▪ badanie i monitorowanie środowiska wodnego ▪ realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami i zawartych w planach gospodarowania odpadami ▪ sprawozdawczość z korzystania z wód

źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest w obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 406 Niecka Lubelska, dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. Na terenie gminy Józefów nad Wisłą wody podziemne występują w utworach kredowych i czwartorzędowych. Głównym zbiornikiem wód podziemnych są spękane margle, wapienie i opoki. Wody podziemne odznaczają się wysoką jakością, w odróżnieniu od występujących w dolinach płytkich wód czwartorzędowych, łatwo narażonych na zanieczyszczenia ze względu na brak utworów nieprzepuszczalnych. Zwierciadło wód podziemnych zwiększa się wraz ze wzrostem wysokości terenu. Obszar gminy jest silnie zagrożony wskutek występowania kredy i niemal zupełnego braku izolacji zbiornika kredowego przyczyną tego jest czas przesączania. Czas pionowej migracji zanieczyszczeń na przeważającej części gminy kształtuje się na poziomie poniżej 5 lat, co obrazuje rycina poniżej. Wobec silnego zagrożenia obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów mogących wywierać negatywny wpływ na wody.

Rycina 13. Stopień zagrożenia wód podziemnych na terenie gminy Józefów nad Wisłą

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ekofizjografii opracowanej dla Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

W roku 2018, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu Lubelskim przeprowadził ocenę obszarową wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu opolskiego, w tym na terenie miasta i gminy Józefów nad Wisłą. W 2018 roku na terenie miasta i gminy Józefów nad Wisłą nadzorem objętych było 11 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Józefowie nad Wisłą,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Niesiołowicach,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Nietrzebie,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Studnisku,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Chruślinie-Kolonii,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Idalinie,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Ugorach,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Miłoszówce,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Pielgrzymce,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Kaliszanach,
- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Wólce Kolczyńskiej.

W wodzie dostarczanej konsumentom przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o. o. w Józefowie nad Wisłą, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych bakterii grupy coli, nieprawidłowe zmiany w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów po 72 inkubacji w temp. 22 °C i w zakresie mętności, z wodociągów:

- zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Miłoszówce, gmina Józefów nad Wisłą;
- zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Wólce Kolczyńskiej, gmina Józefów nad Wisłą.
- zbiorowego zaopatrzenia w wodę w Pielgrzymce, gmina Józefów nad Wisłą.

Administrator wodociągu przeprowadził działania naprawcze – dezynfekcja i płukanie sieci. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych jakość wody uległa poprawie. Nie odnotowano zgłoszeń o reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody na omawianym obszarze. Mieszkańcy miasta

i gminy Józefów nad Wisłą są zaopatrywani w wodę wodociągową bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

9.3. STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą największe zagrożenie dla jakości gleb, stwarza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Według Programu zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie lubelskim, gleby obszaru analizy cechują się silnym akwaszeniem (% gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych kształtuje się na poziomie 80 - 100%). Zakwaszenie gleby ogranicza możliwości produkcyjne, a także sprzyja uaktywnianiu się związków toksycznych. Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego, co powoduje znaczne zmniejszenie plonów. Gleby gminy wykazują duże wyczerpanie ze składników mineralnych na poziomie 80-100% fosfor, 80-100% potas i 80-100% magnez. Dodatkowo gleby w pasach drogowych tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, znajdują się pod wpływem zanieczyszczeń komunikacyjnych tj.: metale ciężkie, chlorki i fenole. Do takich tras zaliczyć należy drogę wojewódzką nr 824 relacji Puławy – Opole Lubelskie – Józefów – Annopol, a także drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy.

9.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Największy wpływ na klimat akustyczny na analizowanym terenie ma hałas komunikacji drogowej. W obszarze analizy największą uciążliwość akustyczną stanowi droga wojewódzka nr 824 relacji Puławy – Opole Lubelskie – Józefów – Annopol. Układ uzupełniający stanowią drogi powiatowe łączące wzajemnie ważniejsze miejscowości w obszarze gminy, a także łączące gminę z sąsiednimi gminami. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także drobne zakłady usługowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach. WIOŚ w Lublinie w 2018 r. realizował badania hałasu drogowego, kolejowego oraz hałasu przemysłowego na terenie województwa lubelskiego zgodnie z programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2016-2020 oraz w ramach kontroli inspekcyjnych. Na terenie gminy Józefów nad Wisłą nie prowadzono pomiarów hałasu drogowego oraz hałasu z zakładów przemysłowych.

Poziomy dopuszczalny hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz.112). Na podstawie faktycznego zagospodarowania, w obszarze objętym projektem Studium występują tereny prawnie chronione przed hałasem, którymi są:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej);
- tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- tereny domów opieki społecznej;
- tereny przeznaczone na cele rekreacyjno – wypoczynkowe;
- tereny mieszkaniowo – usługowe.

Wzrastające znaczenie komunikacji, dostępność indywidualnych środków transportu decyduje o trwale rosnącej uciążliwości związanej z lokalnym hałasem drogowym.

Na terenie opracowania nie ma zlokalizowanych obiektów produkcyjnych o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałasu.

9.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE

Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą:

- linie i stacje elektroenergetyczne – źródła pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz;

- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne – urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne o częstotliwości od ok. 0,1 MHz do ok. 100 GHz.

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą brak jest stacji transformatorowej WN/SN tzw. Głównego Punktu Zasilającego. Źródłem zasilania w energię elektryczną jest GPZ 110/30/15 kV - Budzyń (Kraśnik) oraz GPZ 110/15 - Opole Lub. Energia przesyłana jest poprzez układ sieci średniego napięcia SN -15 kV. Linie energetyczne SN-15 kV zrealizowane są głównie w wykonaniu napowietrznym. Kablowe linie średniego napięcia istnieją w ośrodku gminnym, są to krótkie odcinki linii stanowiące zasilanie wewnętrznych stacji transformatorowych 15/04 kV. Na terenie gminy istnieją słupowe stacje transformatorowe 15/04 kV zasilane z linii napowietrznych, z wyjątkiem 3 -ch stacji wewnętrznych, zrealizowanych w ośrodku gminnym. Moc jednostek transformatorowych wynosi 30 kVA do 250 kVA.

Gmina Józefów nad Wisłą nie została objęta badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Józefów nad Wisłą. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarne regulują, iż w obrębie promieniowania elektromagnetycznego pozostawia się „pas techniczny” z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dot. przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska.

10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Do dnia uchwalenia projektu Studium, na terenie gminy Józefów nad Wisłą obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą Nr XXVII/217/02 Rady Gminy Józefów z dnia 26 czerwca 2002 roku wraz ze zmianami: uchwała Nr XXVIII/176/06 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2006r., uchwała Nr VI/37/07 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 29 czerwca 2007r., uchwała Nr XII/74/08 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 11 kwietnia 2008r., uchwała Nr IX/37/2011 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2011r. oraz uchwałą Nr XIII/88/2016 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 14 czerwca 2016r.

Gmina Józefów nad Wisłą w całości objęta jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr III/19/02 Rady Gminy Józefów z dnia 30 grudnia 2002 r. z 4 zmianami: uchwała Nr XXVIII/177/06 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2006 r., uchwała Nr VI/39/07 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 29 czerwca 2007 r., uchwała Nr XII/76/08 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 11 kwietnia 2008 r. oraz uchwałą Nr IX/39/2011 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2011 r.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu Studium decyzje inwestycyjne będą w dalszym ciągu podejmowane na podstawie obowiązujących planów miejscowych. Należy wyraźnie podkreślić, iż projekt Studium uwzględnia szereg uwarunkowań, w tym m.in. przyrodniczych, powodziowych itp. Zatem pozostawienie obszaru, będącego przedmiotem analizy bez zasad zagospodarowania dostosowanych do obecnych realiów społecznych i środowiskowych mogłoby potencjalnie doprowadzić do powstania chaosu przestrzennego.

W projekcie Studium część zmian jakie wprowadza dokument dotyczy adaptacji stanu istniejącego, wskazując zasady zagospodarowania i użytkowania terenu na tych obszarach.

Wyznaczona w obowiązującym Studium strefa rozwoju osadnictwa jest znacząco wykorzystana, co wynika z bilansu terenu opracowanego na potrzeby Studium. Istnieje niewielka rezerwa terenu w postaci niezabudowanych enklaw przeznaczonych na cele inwestycyjne, dotyczy zwłaszcza zabudowy zagrodowej, w mniejszym stopniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Powiększenie strefy osadniczej podyktowane jest względami głównie społecznymi i wiąże się z konkretnymi potrzebami inwestycyjnymi mieszkańców gminy, o ile nie są sprzeczne z uwarunkowaniami środowiskowymi.

Ponieważ potrzeby te generują rozwój gospodarczy gminy, więc nie zrealizowanie tych ustaleń należałoby ocenić negatywnie.

Projekt Studium wyznacza nowe tereny rozwoju zabudowy usługowej i produkcyjnej. Brak realizacji ustaleń w tym zakresie ocenia się negatywnie

Odstąpienie od realizacji ustalenia dotyczącego dopuszczenia terenów lokalizacji urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych w miejscowości Mazanów Krasne, nie spowoduje żadnych zmian w środowisku. Realizacja tego typu przedsięwzięć ma na celu poprawę efektywności energetycznej poprzez wprowadzenie systemów energii odnawialnej.

11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

W procesie planistycznym, dotyczącym możliwości realizacji inwestycji komercyjnych, mieszkaniowych i infrastrukturalnych, przeanalizowano zagadnienia, które mogą stanowić kwestie problematyczne z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń projektu Studium. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju i charakter projektowanych funkcji, skoncentrowano się na zagadnieniach opisanych poniżej, które mogą stać się potencjalnym źródłem problemów w zakresie ochrony środowiska:

- obszary objęte przyrodniczą ochroną przyrody, a także wskazane do objęcia tą ochroną;
- położenie terenów objętych projektem Studium na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406, z czego wynika konieczność szczególnej ochrony przed możliwością skażenia wód podziemnych, powierzchniowych i gruntów poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu;
- zapewnienie ochrony ludzi i ich mienia przed zagrożeniem powodziowym poprzez konieczność uwzględniania ograniczeń, zakazów i nakazów w strefie szczególnego zagrożenia rzeki Wisły i Wyzńicy, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony przed powodzią;
- istnienie w granicach analizy obiektów i obszarów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- uwarunkowania krajobrazowe,
- obszary predestynowane do występowania ruchów masowych ziemi;
- grunty rolne o wysokich klasach bonitacyjnych;
- przekroczenia standardów jakości powietrza w zakresie benzopirenu, jako efekt emisji zanieczyszczeń do powietrza z palenisk domowych oraz transportu oraz uciążliwość akustyczna.

11.1. OCHRONA PRZYRODY

Obszary Natura 2000

W rozumieniu art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru NATURA 2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów NATURA 2000, o czym mówi art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

W granicach gminy Józefów nad Wisłą występują:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce” PLH 060045.

Dla obszaru, obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie

ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r., poz. 1620).

▪ Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły” PLB140006

Dla obszaru, obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006 - Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 1621).

▪ Wrzelowiecki Park Krajobrazowy - utworzony na podstawie Rozporządzenia Nr 5 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 73, poz. 1526 z 2005r.). W Parku zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakazy o których mowa w pkt 1 nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego, w szczególności z zakresu infrastruktury technicznej - telekomunikacyjnej.

Istotnym problemem jest brak aktualnego planu ochrony Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego.

Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu – ustanowiony na mocy Uchwały Nr XXXVI/491/2017 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 5605). Wszelkie zagospodarowanie terenu w granicach Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu musi być zgodne z Uchwałą powołującą ten obszar. Zgodnie z w/wym. Uchwałą na obszarze zakazuje się:

- 1) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 2) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 3) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 4) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach

wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1121 i poz. 60) – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

Zakaz ujęty w pkt 1 nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż.

Zakazy, o których mowa w pkt 1 i 2, nie dotyczą wykonywania prac związanych z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2017 r. poz. 1332 i poz. 1529) na terenach:

- 1) przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego albo
- 2) co do których wydano ostateczne decyzje o warunkach zabudowy.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4, nie dotyczy budowy nowych obiektów budowlanych, które będą uzupełniać lub przylegać do terenów położonych w obrębie jednostek osadniczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r., Nr 17, poz. 141) pod warunkiem uwzględnienia ich lokalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub wydania ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy.

Z uwagi na planowany sposób zagospodarowania terenu, nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków dla walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Pomniki przyrody – na terenie gminy za pomniki przyrody uznano 1 drzewo tj. dąb szypułkowy zlokalizowany na cmentarzu parafialnym we wsi Boiska, powołany Zarządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące jego ochrony zawarte są w akcie prawnym go powołującym (Zarządzenie Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody) oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody. Realizacja ustaleń projektu Studium powinna uwzględniać zakazy w stosunku do pomników przyrody, a mianowicie:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia przedmiotów poddanych ochronie,
- dokonywania wszelkich istotnych zmian w obiekcie,
- niszczenia gleb, palenia ognisk, stosowania środków chemicznych w otoczeniu obiektów,
- umieszczania na obiekcie tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- budowy, rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instytucji w otoczeniu obiektu

Chronione i rzadkie gatunki roślin, zwierząt i grzybów - na obszarze gminy występują gatunki roślin i zwierząt, które objęte są ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń w sprawie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. W stosunku do w/w gatunków roślin i zwierząt niezbędne jest podjęcie działań chroniących te stanowiska, określonych w przepisach odrębnych.

Gmina Józefów nad Wisłą, cechuje się znaczącymi wartościami krajobrazowymi i przyrodniczymi (odcinek przełomowy Wisły o naturalnym charakterze, o wysokich walorach krajobrazowych, korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, funkcjonalna ochrona krajobrazowa powiązań w otoczeniu rezerwatu przyrody „Wisła nad Zawichostem”) predestynującymi ten obszar do objęcia go ochroną prawną w formie Małopolskiego Parku Krajobrazowego. Do czasu ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu, tereny przewidziane do objęcia tą formą ochrony, obejmuje się ochroną planistyczną.

Dodatkowo w przedmiotowym obszarze wskazuje się konieczność objęcia ochroną prawną w formie pomników przyrody 16 obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej – grupy drzew, aleje, pojedyncze drzewa oraz głązy narzutowe). Przepisy dotyczące ochrony drzew proponuje się identyczne, jak w przypadku istniejącego pomnika przyrody. Niezbędne są także prace pielęgnacyjno-konserwatorskie.

W odniesieniu do projektowanych pomników przyrody nieożywionej, to podlegają ochronie przez zakaz dokonywania jakichkolwiek zmian, w tym przesuwania, umieszczania napisów, rozłupywania itp.

Do statusu rezerwatu przyrody krajobrazowo- florystyczno-leśnego o nazwie "Złota Góra" wskazuje się zalesione wąwozy, położone na gruntach wsi Chruślina, na pograniczu z gminą Opole Lubelskie. Do

czasu ustanowienia rezerwatu, w odniesieniu do którego zostaną określone szczegółowe przepisy, obowiązują zakazy: naruszania szaty roślinnej, z wyjątkiem niezbędnych zabiegów określonych planem urządzenia lasu, zmieniania stosunków wodnych oraz niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin.

Do statusu rezerwatu przyrody faunistycznego o nazwie "Wyspy Kaliszańskie" wskazuje się fragment międzywała Wisły. Do czasu ustanowienia rezerwatu, w odniesieniu do którego, zostaną określone szczegółowe przepisy, obowiązują zakazy: zmiany stosunków wodnych oraz linii brzegowych koryta i wysp, niszczenie roślinności na wyspach, zalesienia i zakrzewienia piaszczystych ławic, niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin oraz polowania, chwytania i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenie gniazd, wybieranie jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków, wznoszenia budowli hydrotechnicznych i innych urządzeń technicznych.

Do statusu użytku ekologicznego pod nazwą "Mazanów" wskazuje się kompleks stawów w Mazanowie, z których część jest ekstensywnie użytkowana, a część, od dawna niezagospodarowana, stanowi ogroblowane torfowisko. Do czasu objęcia obiektu ochroną prawną obowiązują: zakaz odprowadzania ścieków do stawów, ograniczenie wykaszania trzciny na stawach, szczególnie w okresie lęgowym oraz utrzymanie dotychczasowego ekstensywnego sposobu użytkowania stawów.

Do objęcia statusem stanowiska dokumentacyjnego pod nazwą "Piotrawin" wskazuje się profil geologiczny, utworzony przez utwory górnej kredy, znajdujące się w obrębie kamieniołomu, położonego w zboczu przełomowej doliny Wisły. Do czasu objęcia obiektu ochroną prawną, kiedy zostaną sprecyzowane zasady ochrony, obowiązują zakazy eksploatacji złoża, niszczenia gleby i gromadzenia odpadów.

W obszarze gminy wskazuje się planowany geopark „Małopolski Przełom Wisły”, jako obszar:

- ochrony dziedzictwa geologicznego poprzez efektywne zabezpieczanie stanowisk, szeroką promocję nauk geologicznych oraz propagowanie ich funkcji edukacyjnych i turystycznych,
- bezkonfliktowego wykorzystywania naturalnych walorów obszaru w lokalnej polityce zrównoważonego rozwoju społecznego i ekonomicznego.

Dla ochrony dziedzictwa geologicznego i racjonalnego nim gospodarowania niezbędne jest:

- wprowadzenie ochrony przed zmianą sposobu użytkowania obszarów naturalnych i sztucznych odsłoneń geologicznych (w tym tworzenie stanowisk dokumentacyjnych),
- przystosowanie walorów geologicznych i geomorfologicznych do celów turystycznych (ścieżki dydaktyczne, punkty geologiczne – informujące o budowie geologicznej obszaru)

11.2. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Zlewnie wód powierzchniowych chronione są prawnie poprzez obejmowanie ich statusem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Ochrona wód według *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska* polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej w szczególności na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód, o czym mówi *art. 98 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, *ustawa Prawo wodne* przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Obszar analizy znajduje się w podobszarze GZWP Nr 406 Niecka Lubelska. Gmina Józefów nad Wisłą znajduje się w podobszarze A, określonym jako tereny bardzo podatne na zanieczyszczenie, czas przepływu wody z powierzchni terenu do poziomu wodonośnego wynosi poniżej 5 lat. Podobszar A obejmuje tereny płytkiego występowania utworów szczelinowych, gdzie zbiornik wód podziemnych jest praktycznie pozbawiony izolacji od powierzchni terenu. Z uwagi na bardzo krótki czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń istnieje realne zagrożenie pogorszenia jakości wód podziemnych. Działania prowadzone w tych obszarach mogą bezpośrednio rzutować na zanieczyszczenie gruntów lub wód. W projekcie Dokumentacji określającej warunki

hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 406 (Niecka Lubelska), opracowanej i zatwierdzonej w czerwcu 2016 roku, przedstawiono wskazania dotyczące sposobu zagospodarowania powierzchni zbiornika w postaci propozycji zakazów, nakazów i zaleceń przy użytkowaniu tych terenów, które poniżej zacytowano.

Proponuje się zakaz:

- Zakaz lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych z wyjątkiem odpadów nie podlegających procesom chemicznym i ługowania (np. azbest).
- Zakaz lokalizowania nowych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wyjątkiem Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK).
- Nakaz wykonania RIPOK w sposób zapewniający pełne zabezpieczenie podłoża instalacji przed migracją zanieczyszczeń i prowadzenie monitoringu pierwszego i użytkowego poziomów wodonośnych.
- Dla istniejących składowisk odpadów nakaz opracowania dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z aktualizacją dokumentacji istniejącej oraz nakaz wykonania wielopunktowej sieci monitoringu środowiska i przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko istniejącego składowiska.
- Zakaz lokalizowania podziemnych składowisk dwutlenku węgla
- Zakaz lokalizowania podziemnych składowisk odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne i obojętne.
- Zakaz składowania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych dla nowobudowanych i przebudowywanych autostrad, dróg ekspresowych i krajowych zakaz stosowania infiltracyjnych systemów odprowadzania wód opadowych i roztopowych.
- Zakaz stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającego więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych
- Zakaz wykorzystania komunalnych osadów ściekowych
- Zakaz rolniczego wykorzystania ścieków
- Zakaz stosowania nawozów naturalnych organicznych w postaci płynnej
- Zakaz lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2010 r. nr 213, poz. 1397 z późniejszą zmianą), za wyjątkiem inwestycji, dla których opracowana ocena oddziaływania na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na wody podziemne, nie wykazała możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych zaliczonych do zbiornika lub ograniczenia ich zasobów.

Proponuje się nakazy:

- Nakaz wyposażenia stacji, magazynów i baz paliw płynnych w instalacje i urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych.
- Nakaz stosowania urządzeń ochronnych wód podziemnych przy projektowaniu i wykonywaniu dróg.
- Ograniczenie ilości stosowanych nawozów do dawek zalecanych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB w Puławach w: Materiałach Szkoleniowych nr 95 (z 2010 roku), „Zaleceniach nawozowych dla roślin uprawy polowej i trwałych użytków zielonych” (instrukcja nr 151 z 2008 r.) lub dawek zalecanych przez Okręgowe Stacje Chemiczno – Rolnicze
- Nakaz wykonania przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, planów nawożenia
- Nakaz przechowywania gnojówki i gnojowicy wyłącznie w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu.
- Nakaz uzgadniania z właściwym dyrektorem RZGW miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i planów przestrzennego zagospodarowania województwa w zakresie zagospodarowania obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- Nakaz przechowywania przez wszystkie podmioty, nie tylko te o których mowa w art. 18 ust. 1 Ustawy o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica (zwłaszcza obornika), na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu.

Proponowane dodatkowe ograniczenia w użytkowaniu terenu:

- Zakaz wprowadzania ścieków do ziemi (w tym za pomocą urządzeń chłonnych – otworów, stawów, drenów) za wyjątkiem oczyszczonych ścieków ze stacji uzdatniania wody oraz oczyszczonych wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych. Dopuszcza się także wprowadzanie ścieków z istniejących przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Zakaz wprowadzania do ziemi wód opadowych i roztopowych, ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej: · terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, lotnisk, miast, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich lub powiatowych (klasy G), a także parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha - w ilości jaka powstaje z opadów o natężeniu co najmniej 15 l/ sek. na 1 ha, · obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, w ilości, jaka powstaje z opadów o częstotliwości występowania 1 raz w roku i czasie trwania 15 minut, lecz w ilości nie mniejszej niż powstająca z opadów o natężeniu 77 l na sekundę na 1 ha.
- Zakaz lokalizowania nowych przydomowych oczyszczalni ścieków, odprowadzających ścieki do ziemi w obszarach aglomeracji (w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji [29]) oraz terenów objętych siecią kanalizacji zbiorczej.
- W obszarach aglomeracji nakaz podłączenia do kanalizacji zbiorczej (jeżeli istnieje techniczna możliwość) posesji wyposażonych w zbiorniki szczelne (szamba).
- Zakaz grzebania zwłok zwierząt

Zgodnie z art. 140 Prawa wodnego, na obszarach ochronnych, ze względu na możliwość szybkiej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu do warstwy wodonośnej można zabronić wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód. Projekt ochrony GZWP Nr 406 według dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla zbiornika wód „Lublin” nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu. Realizacja ustaleń projektu mpzp na obszarze GZWP Nr 406 wymagać będzie stosowania się do zasad ustalonych w projekcie Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP Nr 406 (Lublin). Należy stwierdzić, że **żaden z wymienionych zakazów przedstawionych w Dokumentacji nie odnosi się w sposób bezpośredni do obszaru objętego opracowaniem. Również zgodnie z nakazem w Dokumentacji, projekt Studium wskazuje na konieczność uporządkowania prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej obszaru analizy.**

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą występuje 11 ujęć wód głębinowych, które znajdują się w miejscowościach: Józefów nad Wisłą, Studnisko, Kaliszany, Idalin, Wólka kolczyńska, Pielgrzymka, Miłoszówka, Ugory, Kolonia Chruślina, Nietrzeba oraz Niesiołowice. Na chwilę sporządzenia niniejszego dokumentu, ustanowione zostały strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęć wód podziemnych Dyrektora Zarządu Zlewni w Radomiu, dotyczy studni głębinowych stanowiących ujęcie wód podziemnych w miejscowościach:

- Idalin – część działki o nr ewid. 34/1;
- Miłoszówka – działka o nr ewid. 700;
- Pielgrzymka - część działki o nr ewid. 13/1 oraz 16/2;
- Wólka Kolczyńska - część działki o nr ewid. 420;
- Kaliszany - część działki o nr ewid. 247/1, 253/1, 253/3, 247/3;
- Ugory – działka o nr ewid. 560/2;
- Studnisko - część działki o nr ewid. 328/2;
- Nietrzeba – działka o nr ewid, 326;
- Niesiołowice – działka o nr ewid. 443/2
- Chruślina Kolonia - część działki o nr ewid. 259/3, 260, 261 oraz 262

dla których wprowadzono następujące zakazy i nakazy:

1. Odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarowanie terenu zielenią.
3. Odprowadzanie poza granice terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczanie wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Radomiu prowadzi obecnie postępowania administracyjne nad ustanowieniem kolejnych stref ochrony bezpośredniej ujęć wody, zgodnie z art. 135 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo Wodne. Eksploatowane ujęcia wody posiadają rezerwy w zakresie możliwości poboru wody.

Tabela 8. Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Józefów nad Wisłą.

L.p.	miejsowość	Wydajność ujęcia [m ³ /d]	miejsowości zaopatrywane w wodę
1.	Józefów nad Wisłą	530	Józefów, Kolczyn, Rybitwy, Bór, Mariampol, Prawno, Pocześle, Dębniak, Basonia, Kolonia Wałowice, Kolonia Nieszawa, Nieszawa.
2.	Studnisko	175 okres wegetacji)/73 (poza wegetacją)	Studnisko, Spławy
3.	Kaliszany	227	Łopoczno, Stare Kaliszany, Kolonia Kaliszany
4.	Idalin	280	Idalin, Chruślanki Józefowskie, Boiska Stare, Boiska Kolonia, Mazanów Osiedle, Mazanów, Michałów, Mazanów Krasne
5.	Wólka Kolczyńska	63	Wólka Kolczyńska
6.	Pielgrzymka	60	Pielgrzymka, Stefanówka
7.	Miłoszówka	64	Miłoszówka, Stasin
8.	Ugory	37	Ugory
9.	Kolonia Chruślina	210	Kolonia Chruślina, Chruślina, Owczarnia, Chruślanki Mazanowskie
10.	Nietrzeba	75.5	Nietrzeba
11.	Niesiołowice	270,6 (okres wegetacji)/212 (poza wegetacją)	Niesiołowice, Widły

Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy Józefów nad Wisłą na lata 2016-2022 z perspektywą do 2026 roku

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie powinna wpłynąć na jakość ujmowanej wody.

Zlewnia Potoku Wrzelowieckiego została wskazana w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, jako obszar ochronny zlewni wód powierzchniowych. Projekt dokumentu wskazuje obszar do objęcia go ochroną planistyczną w celu ilościowej i jakościowej ochrony kredowych zasobów wód podziemnych w warunkach niedostatecznej izolacji poziomów wodonośnych. Gospodarowanie na terenie zlewni chronionej powinno uwzględniać:

- ochronę mokradeł, w tym doliny rzecznej oraz pozadolinnych podmokłości, bagien i torfowisk przed odwodnieniem,
- konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej,
- eliminację ognisk zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych,
- wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągnięcia celów środowiskowych jest realizacja ustaleń *Aktualizacji Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911), który jest podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Celem środowiskowym dla jednolitych

części wód powierzchniowych jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu; oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. W myśl art. 68 ustawy Prawo wodne, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych jezeli:

- ✓ podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- ✓ przyczyny zmian i działań, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- ✓ zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Obszar gminy Józefów nad Wisłą znajduje się w obrębie 6 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), które szczegółowo opisano w pkt 7.5 *Wody powierzchniowe*. Aktualny stan niemal wszystkich JCWP (wyjątek stanowi JCWP Podlipie) oceniony został jako zły. Przedmiotowe JCWP są zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW, jak również dysproporcjonalne koszty.

Obszar gminy Józefów nad Wisłą położony jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 88. Ocena stanu JCWP nr 88 wykazała, że stan ilościowy wód oraz stan chemiczny wód jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. PGW nie przewiduje derogacji wynikających z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

11.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Problemem w rozwoju przestrzennym gminy Józefów nad Wisłą jest zagrożenie powodzią terenów położonych w dolinie rzeki Wisły, która stanowi zachodnią granicę gminy oraz w dolinie rzeki Wyżnicy. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zostały przedstawione na rysunku Studium. Obejmują one otwarte tereny użytków zielonych, niekiedy położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych. Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów szczególnych w zakresie ochrony przed powodzią. Zgodnie z zasadą zapobiegania zagrożeniom poprzez planowanie przestrzenne, ochrona obszarów zagrożonych zalaniem musi wiązać się z zakazem zabudowy naturalnych terenów zalewowych, w tym dolin rzecznych.

11.4. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie przed nierolniczym i nieleśnym użytkowaniem na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017, poz. 1161). W myśl zapisów art. 3 ust. 1 ww. ustawy, ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolnej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W stosunku do gruntów rolnych, szczególną ochroną objęte są grunty klas I-III, a przeznaczenie ich na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wyjątek stanowią

tereny pod budynkami i urządzeniami służącymi bezpośrednio do produkcji rolniczej – tereny zabudowy zagrodowej.

Na terenie gminy, gleby najwyższej klasy bonitacyjnej (grunty orne, użytki zielone) tj. II - III zajmują ok. 16,6% powierzchni całej gminy Józefów nad Wisłą i są one bezwzględnie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze. Obszarami wymagającymi przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze są wszystkie tereny, w obrębie których na istniejących gruntach rolnych projektuje się zabudowę inną niż służącą celom rolnym, w rozumieniu przepisów odrębnych – nie obejmuje obszarów znajdujących się na terenie miasta Józefów. W granicach stref zabudowy, na których możliwa jest realizacja zabudowy innej niż zagrodowa, wyodrębnienie terenów pod funkcje inne niż rolnicze powinno następować na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

11.5. TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Zgodnie z art. 110a ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska starosta zobligowany jest do obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także do prowadzenia rejestru zawierającego informację o tych terenach. Obowiązek monitorowania, przeciwdziałania i ostrzegania w zakresie zjawisk związanych z powierzchniowymi ruchami masowymi wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 roku w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. nr 121, poz. 840). Obszary predestynowane do wystąpienia ruchów masowych ziemi w granicach obszaru objętego opracowaniem występują wzdłuż doliny rzeki Wisły, na obszarze ciągnącym się od miejscowości Józefów w kierunku północnym do granicy gminy, a także od miejscowości Wałowice na południe do granicy gminy. Dodatkowo obszary te występują wzdłuż doliny rzeki Wrzelowianki na odcinku od miejscowości Wólka Koleczyńska do ujścia rzeki do Wisły. Dla terenów predysponowanych do występowania ruchów masowych wskazane jest zakazanie lokalizacji nowej zabudowy.

11.6. OCHRONA ZABYTKÓW I DÓBR MATERIALNYCH

W granicach gminy Józefów nad Wisłą znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego. Ponadto znajdują się obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków dla gminy Józefów nad Wisłą.

W odniesieniu do zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji, w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz podziałów historycznych założeń winny być podporządkowane uwarunkowaniom konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w otoczeniu zabytku musi odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W obszarze gminy znajdują się także obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne.

11.7. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU

Ład przestrzenny, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Dostrzeganie w planowaniu przestrzennym gospodarczego znaczenia krajobrazu, stanowi wielką szansę dla procesu budowy atrakcyjnego i konkurencyjnego obszaru, mającego wyraz krajobrazu zharmonizowanego.

Gospodarka przestrzenna w gminie Józefów nad Wisłą jest oparta o prawo miejscowe. Aktualnie w gminie obowiązują:

- 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr III/19/02 Rady Gminy Józefów z dnia 30 grudnia 2002 r.
- 2) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - uchwała Nr XXVIII/177/06 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2006 r.,

- 3) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - uchwała Nr VI/39/07 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 29 czerwca 2007 r.,
- 4) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - uchwała Nr XII/76/08 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 11 kwietnia 2008 r.
- 5) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - uchwała Nr IX/39/2011 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2011 r.

Dażąc do zachowania ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu należy powstrzymywać procesy związane z rozprzestrzenianiem się budownictwa rozproszonego i utrzymywać zwartość przestrzenną zabudowy, na co wskazuje projekt dokumentu.

11.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

W granicach terenu objętego niniejszym opracowaniem przebiegają jedynie linie średniego i niskiego napięcia, w związku z powyższym oddziaływanie pola elektromagnetycznego jest niewielkie. Niemniej, ze względu na konieczność zachowania zgodności z przepisami odrębnymi, a także bezpieczeństwo i zdrowie ludzi, powyższe uwarunkowania wykluczają, możliwość realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi w strefach technicznych, nie wykluczają natomiast z możliwości dotychczasowego użytkowania rolnego.

11.9. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŻLIWOŚĆ AKUSTYCZNA

Realizacja ustaleń projektu Studium, przyczyni się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, co będzie związane głównie z pracą maszyn budowlanych oraz transportem materiałów, dostarczanych na teren poszczególnych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu. Z punktu widzenia możliwych emisji, będzie to emisja ze spalania paliwa do celów grzewczych oraz emisja komunikacyjna.

W obszarze analizy, na podstawie faktycznego zagospodarowania, w obszarze objętym projektem dokumentu, występują tereny prawnie chronione przed hałasem, którymi są tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego oraz tereny mieszkaniowo – usługowe. Wymagania dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112)..

Analizowany teren obejmuje obszar, na którym standardy jakości środowiska, dot. dopuszczalnego poziomu hałasu, mogą być przekroczone, z uwagi na fakt, iż zabudowa mieszkaniowa rozwija się wzdłuż głównych tras komunikacyjnych o znacznym natężeniu ruchem samochodowym.

12. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Lokalna polityka przestrzenna gminy realizowana przez takie narzędzia, jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania, wymaga uwzględnienia celów środowiskowych określonych w dokumentach międzynarodowych i krajowych. W poniższej tabeli przeanalizowano zapisy projektu Studium pod kątem zgodności z tymi celami.

Tabela 9. Powiązania projektu Studium z dokumentami o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Decyzja nr 1600/2002 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustala przede wszystkim zadania i obszary priorytetowe w zakresie: ✓ przeciwdziałania zmianie klimatu,	Spójność obu dokumentów przejawia się: ▪ w odniesieniu do klimatu – projekt dokumentu zakłada stopniową zmianę struktury zużycia nośników energii z węgla na gaz ziemny lub zastosowanie innych paliw niskoemisyjnych jako źródeł zaopatrzenia w ciepło.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ działania w sprawie przyrody i różnorodności biologicznej, ✓ działania w sprawie środowiska naturalnego, zdrowia i jakości życia, ✓ działania w sprawie zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami, ✓ działania w sprawie zagadnień międzynarodowych. 	<p>Możliwość wykorzystania gazu do celów grzewczych przyczyni się do stopniowego zmniejszania emisji zanieczyszczeń powietrza, przez eliminację powszechnie stosowanego ogrzewania piecowego, spalającego paliwa stałe (węgiel, koks, drewno opalowe). Przewiduje się modernizację systemów ogrzewania oraz termomodernizację budynków. Alternatywą zaopatrzenia w gaz sieciowy pozostają zbiorniki z gazem płynnym, zlokalizowane z uwzględnieniem wymaganych przepisami odległości od innych obiektów na działce, zakaz lokalizacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko mogących powodować przekroczenie wartości zanieczyszczeń powietrza określone w przepisach odrębnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>w odniesieniu do ochrony przyrody i bioróżnorodności</u> – (uwzględnienie obszarów przyrodniczych objętych ochroną); Studium wprowadza nakaz zapewnienia powierzchni biologicznie czynnych, do uszczegółowienia w ustaleniach szczegółowych do mpzp dla poszczególnych terenów; ▪ <u>w odniesieniu do zdrowia i jakości życia</u> - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych. Dodatkowo wprowadza się zakaz lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej; ▪ <u>w odniesieniu do zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami</u> - w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406, wprowadza się nakaz wyposażenia terenów zabudowy w systemy zbiorczej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także niepodejmowania realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na jakość i ilość wód podziemnych.
<p>Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa siedliskowa)</p>	
<p>Dyrektywa Rady EWG (79/409/EWG) w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. Dyrektywa ptasia)</p>	
<p>Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium</p>	<p>Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów</p>
<p>Celem Dyrektywy jest zachowanie siedlisk naturalnych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w stanie sprzyjającym ochronie lub w celu odtworzenia takiego stanu. Dyrektywa wspiera zachowanie różnorodności biologicznej z uwzględnieniem wymagań gospodarczych, społecznych, kulturalnych i regionalnych. Dla realizacji celu, na terenie wszystkich państw UE wyznaczane są specjalne obszary ochrony, tworzące spójną europejską sieć ekologiczną (Sieć Natura 2000).</p>	<p>W obszarze opracowania znajduje się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce” (PLH 060045) oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły” (PLB 140006). Projekt Studium uwzględnia zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących w zakresie ochrony przyrody oraz zadania wynikające z obowiązującego Planu zadań ochronnych przyjętego Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH 060045 (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r., poz. 1620) oraz Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB 140006 - Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 1621).</p>

Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem nadrzędnym jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny.	Spójność dokumentu przejawia się poprzez ustalenia – mające na celu konieczność stosowania w ogrzewnictwie paliw i technologii niepowodujących pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii, rozwoju sieci i zastosowania do celów grzewczych gazu ziemnego.
Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona gatunków wędrownych zwierząt. W grupie istotnych zagrożeń dla tych gatunków jest utrata siedlisk niezbędnych do tego, aby mogły one przeżyć na różnych etapach ich wędrówki i bezpośrednio ich eksterminacja.	Projekt Studium nie stwarza zagrożeń dla wypełnienia postanowień Konwencji, z uwagi na fakt zachowania drożności korytarzy ekologicznych przebiegających przez obszar objęty opracowaniem.
Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska)	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących, ochrona których wymaga współdziałania kilku państw.	Projekt Studium nie wprowadza ustaleń mogących negatywnie wpłynąć na przedmiot ochrony prawnej obiektów o najwyższych wartościach przyrodniczych, a także nie ingeruje znacząco negatywnie w System Przyrodniczy Gminy.
Konwencja o różnorodności biologicznej	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona różnorodności, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.	Zapisy projektu Studium są spójne z tym dokumentem dzięki zachowaniu leśnego użytkowania obszarów leśnych oraz ochronę zasobów leśnych.
Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona dziedzictwa archeologicznego, obejmującego struktury, konstrukcje, zespoły budowlane, eksploatowane tereny, przedmioty, zabytki innego rodzaju, jak również ich otoczenie znajdujące się na ziemi lub pod wodą.	Spójność dokumentu przejawia się oznaczeniem stanowisk archeologicznych oraz ich ochroną zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
Europejska Konwencja Krajobrazowa	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Głównym celem jest współpraca państw na rzecz propagowania ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i ludzkich.	Zapisy projektu Studium są spójne z tym dokumentem, co przejawia się ograniczeniem zmian w zagospodarowaniu na obszarach objętych ochroną prawną (gleby chronione, lasy, złoża kopalin). Realizacja ustaleń Studium przyczyni się do zintegrowania krajobrazu z lokalną polityką środowiskową, gospodarczą oraz w zakresie planowania urbanistycznego.

13. PROGNOZA WPLYWU PROJEKTU STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

13.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie Studium, które mogą przyczynić się do wprowadzania gazów i pyłów do powietrza, wytwarzania odpadów, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii. Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu Studium na powierzchnię ziemi, glebę, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny. Na tym etapie, z uwagi na ogólność dokumentu, jakim jest Studium, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego negatywnego oddziaływania.

W toku prac planistycznych odpowiadających na złożone wnioski, ale również wynikających z art. 9 ust. 3a i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym powstał projekt części graficznej studium w skali 1:10000 stanowiący syntezę pięciu poprzednich zmian studium z wyróżnieniem procedowanej zmiany. Zwraca się uwagę, iż poprzednie edycje projektów zmian Studium podlegały procedurze przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Mając na uwadze powyższe, w niniejszej Prognozie skupiono się wyłącznie na ocenie wpływu na środowisko zmian w przeznaczeniu terenu wprowadzanych niniejszym dokumentem Studium, celem nie powielania poprzednich Prognoz oddziaływania na środowisko, sporządzanych na potrzeby każdej kolejnej zmiany Studium. Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane funkcje wiązać się będą z zajęciem terenu pod zabudowę kubaturową i niezbędny dla jej obsługi układ komunikacyjny oraz z oddziaływaniem na etapie funkcjonowania. Projekt dokumentu, w konfrontacji z obowiązującym dokumentem Studium, przewiduje następujące kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy:

Zabudowa zagrodowa i mieszana (zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i letniskowa, mieszkaniowo-usługowa).

Projekt Studium w większości przypadków adaptuje istniejące zagospodarowanie, obejmując tereny już zabudowane o zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych, które położone są wzdłuż istniejących dróg publicznych. Wprowadzane zmiany dotyczą zmiany przeznaczenia z terenu:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usług komercyjnych (MN/MN,U) w m. Józefów nad Wisłą,
- terenu urzędzeń obsługi gospodarki rolnej/sadowniczej na zabudowę jednorodziną i usług komercyjnych (RU/MN,U) w m. Józefów nad Wisłą,
- wprowadzenie zabudowy zagrodowej i letniskowej (MR,ML) w m. Kołczyn, Wałowice,
- wprowadzenie zabudowy zagrodowej (RM) w m. Boiska Kolonia, Stare Boiska, Chruślanki Mazanowskie, Chruślina, Chruślina Kolonia, Kołczyn, Nieszawa Kolonia, Owczarnia, Prawno, Splawy, Wałowice,
- wprowadzenie zabudowy zagrodowej na terenach upraw polowych z dopuszczeniem usług nieuciążliwych (RPm/RM; RP/RM) w . Stare Boiska, Chruślina;
- wprowadzenie terenów zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej (RM,MN) w m. Stare Boiska, Stare Kaliszany, Kołczyn, Mazanów Michałów, Rybitwy, Stasin, Wałowice;
- wprowadzenie zabudowy zagrodowej na terenach urzędzeń gospodarki rolnej/sadowniczej (RU/RM) w m. Rybitwy, Studnisko.

Zmiana funkcji z terenów rolnych na tereny zabudowy zagrodowej oraz zabudowy mieszanej, a także przekształcenia funkcjonalne polegające na adaptacji stanu istniejącego, w zdecydowanej większości dotyczy pojedynczych nieruchomości i wynika z zaawansowanego, na terenach wiejskich, procesu przekształcenia się terenów rolnych na tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny zabudowy mieszanej (zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej) przy czym niewielki udział w tych terenach ma zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (funkcjonalnie niewystępująca samodzielnie, a tylko łącznie z zabudową

siedliskową), co wiąże się z charakterem gminy wiejskiej i mocną pozycją rolnictwa – sadownictwa jako podstawowej funkcji gminy. Zmiana funkcji z terenów rolnych na zabudowę letniskową wynika z faktu atrakcyjnego krajobrazowo położenia nieruchomości - rozwój zabudowy letniskowej na tych terenach może być szansą rozwoju takich dziedzin gospodarki jak turystyka i rekreacja. Wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego czy to zabudowy zagrodowej, czy też zabudowy mieszanej, będzie porównywalny we wszystkich miejscowościach, w których projekt Studium wprowadza zmianę przeznaczenia. Projekt Studium częściowo obejmuje tereny już zabudowane, a zatem tereny o już trwale przekształconej powierzchni ziemi, w związku z powyższym wpływ ustaleń projektu Studium na środowisko naturalne, w takich przypadkach będzie miał charakter neutralny. W przypadku realizacji nowej zabudowy, są to tereny niezabudowane i stanowią je wolne enklawy w zwartej strukturze osadniczej, ale również tereny użytkowane rolniczo, a więc tereny o dominującym udziale powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja ustaleń projektu Studium skutkować będzie powstaniem nowych siedlisk zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej czy też letniskowej. Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, wiązać się będzie głównie z zajęciem powierzchni biologicznie czynnej terenów, z powstawaniem odpadów komunalnych, odpadów pochodzących z produkcji rolniczej oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza z systemów grzewczych i ruchu pojazdów, a w przypadku lokalizacji gospodarstw rolnych zajmujących się hodowlą zwierząt - również zanieczyszczeń powietrza w postaci odorów.

Tereny zabudowy usługowej i przedsiębiorczości

Projekt Studium wprowadza następujące zmiany:

- U,P – wprowadzenie terenu zabudowy usługowej i przedsiębiorczości w m. Kolczyn, ;
- PP/P,U – przekształcenie terenu przedsiębiorczości, składów i magazynów na tereny zabudowy usługowej i przedsiębiorczości w m. Józefów nad Wisłą (istniejąca myjnia samochodowa),
- U,P,MN wprowadzenie terenu zabudowy usługowej, przedsiębiorczości i mieszkaniowej jednorodzinnej w m. Mazanów Krasne,

Niekorzystne oddziaływanie inwestycji w ramach funkcji wymienionych powyżej, może zachodzić w okresie realizacji zabudowy produkcyjnej. Elementy środowiska, które będą podlegać ujemnemu wpływowi to: stan zanieczyszczania powietrza, klimat akustyczny i krajobraz. Stosowanie przez inwestorów najnowszych rozwiązań technologicznych oraz uwzględnianie zaleceń lokalizacyjnych gwarantuje, iż inwestycje realizowane w ramach przedmiotowych terenów, nie będą stanowić ponadnormatywnej uciążliwości dla środowiska.

Zabudowa usługowa, w tym zabudowa usług turystyki.

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie dostosowując swoje ustalenia do aktualnego zagospodarowania terenu. Zmiany jakie wprowadza analizowany dokument:

- MR,ML/U – przekształcenie zabudowy zagrodowej na teren zabudowy usługowej w m. Bór;
- (RP/R-MN)/U - wprowadzenie terenu zabudowy usług komercyjnych na terenie zabudowy jednorodzinnej w m. Józefów nad Wisłą
- MR,MN/U – wprowadzenie terenu zabudowy usług komercyjnych na terenie zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej w m. Rybitwy (obiekt handlowy Stokrotka),
- MW/U – wprowadzenie terenu zabudowy usługowej na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w m. Józefów nad Wisłą, Rybitwy,
- MW/UP - wprowadzenie terenu zabudowy usług komercyjnych na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w m. Józefów nad Wisłą (dom opieki oraz ośrodek zdrowia),
- UP/UP,C – wprowadzenie terenu usług publicznych i usług komercyjnych na terenie usług publicznych w m. Chruślina (sklep w remizie/świetlicy), Chruślanki Józefowskie (sklep w remizie/świetlicy),
- UT,ML – wprowadzenie zabudowy usług turystyki (agroturystyki) i zabudowy letniskowej – Mazanów Krasne Stawy,
- MR,ML/U,UT – zmiana przeznaczenia zabudowy zagrodowej i letniskowej na tereny zabudowy w m. Stare Kaliszany,

- RU/UT – wprowadzenie zabudowy usług turystyki na terenach urządzeń obsługi gospodarki rolnej/sadowniczej w m. Rybitwy;
- UP/UT – zmiana przeznaczenia zabudowy usług publicznych na tereny zabudowy usług turystyki w m. Stare Kaliszany,

Zabudowa usługowa będzie powodować zubożenie powierzchni biologicznie czynnej terenów. Realizacja ustaleń projektu Studium może skutkować zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza z systemów grzewczych i ruchu pojazdów, powstawaniem ścieków oraz odpadów. Zabudowa usługowa może negatywnie wpływać na sąsiednie tereny mieszkaniowe, powodując takie uciążliwości, jak: zwiększony hałas, zwiększony ruch komunikacyjny i związane z tym zanieczyszczenia komunikacyjne. Projekt Studium ustala zasady gospodarki odpadami, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w ciepło oraz określa zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, których zachowanie przyczyni się do utrzymania czystości środowiska i zminimalizowania kolizyjności nowej zabudowy z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi.

Ustalenia projektu Studium w porównaniu do obowiązującego dokumentu, wprowadzają istotne zmiany, jeśli chodzi o tereny zabudowy usług turystyki. Skutki oddziaływania na środowisko wprowadzenia funkcji usług turystyki na etapie projektu Studium są trudne do określenia. W przypadku realizacji obiektów kubaturowych, a także parkingów zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna.

Tereny dróg wewnętrznych

Ustalenia projektu Studium polegają na wprowadzeniu dróg wewnętrznych w m. Stare Boiska, Koleczyn, Rybitwy. Przewidywane skutki realizacji postanowień projektu Studium na jakość i funkcjonowanie środowiska będą wynikać z użytkowania dróg przez pojazdy, takie jak: ryzyko przedostawania się do środowiska glebowo-wodnego substancji ropopochodnych, hałas komunikacyjny, generowanie drgań i wzrost emisji spalin, będą miały miejsce jedynie w przypadku zwiększenia natężenia ruchu pojazdów.

Obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi (fotowoltaika)

Projekt Studium wyznacza tereny na których przewiduje się lokalizację urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW. Projekt dokumentu dopuszcza dotychczasowe rolne użytkowanie części wyznaczonych terenów. W granicach tych terenów projekt dokumentu dopuszcza lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lokalizacja urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100kW odbywać się może wyłącznie na podstawie ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który ustali szczegółowe warunki lokalizacji tychże inwestycji. Lokalizacja obiektów, urządzeń i instalacji z wykorzystaniem energii słonecznej – farm fotowoltaicznych warunkowana spełnieniem ustaleń studium oraz przepisów odrębnych. Strefa ochronna farm fotowoltaicznych lokalizowanych na wyznaczonym terenie odpowiadać musi maksymalnemu oddziaływaniu urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW i granicom terenów (R/EF). Rzeczywisty wpływ powyżej wymienionych inwestycji będzie możliwy na etapie ich realizacji i określony będzie w karcie informacyjnej przedsięwzięcia lub w raporcie oddziaływania inwestycji na środowisko o ile będzie wymagany. Niemniej, należy wyraźnie podkreślić, iż realizacja tego typu przedsięwzięć nie oznacza wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko [w myśl art. 59 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...*] w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie będzie miała charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane będą wtedy dokładne parametry przedsięwzięcia. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na potrzeby projektu Studium, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione (obszary NATURA 2000, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu), potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania.

Obszary eksploatacji złóż kopalin

Konieczność przystąpienia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wynika z zapisu art. 95 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.

U. z 2020 r. poz. 1064) oraz art. 10 ust. 1 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jak stanowi art. 95 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa. Dodatkowo zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „w studiach uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności m.in. z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla. Z uwagi na udokumentowanie nowych złóż kopalin, projekt Studium wprowadza nowe tereny eksploatacji złóż kopalin, którymi są: Piotrawin i Sosnowa Wola oraz powiększenie złoża Stefanówka wraz z wprowadzeniem obszarów i terenów górniczych. Według *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się „wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha” (§2, ust. 1, pkt 27, lit. a). Dodatkowo zgodnie §3 ust. 2 pkt 40 w/wym. Rozporządzenia wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową, w zakresie niewymienionym w §2, ust. 1, pkt 27, lit. a*

a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego:

- jeżeli dotyczy torfu lub kredy jeziornej,
- na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, a jeżeli została sporządzona mapa zagrożenia powodziowego, na obszarach, o których mowa w art. 88d ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne,
- na terenie gruntów leśnych lub w odległości nie większej niż 100 m od nich,
- na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, – w odległości nie większej niż 250 m od terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.)
- jeżeli działalność będzie prowadzona z użyciem materiałów wybuchowych,
- jeżeli w odległości nie większej niż 0,5 km od miejsca planowanego wydobywania kopalin metodą odkrywkową znajduje się inny obszar górniczy ustanowiony dla wydobywania kopalin metodą odkrywkową;

b) obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha lub o wydobyciu większym niż 20 000 m³ na rok, inne niż wymienione w lit. a

należy do przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko, dla których może być przeprowadzone postępowanie w sprawie oddziaływania na środowisko, w tym sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Negatywne oddziaływania na środowisko będą wynikać z robót udostępniających złoża oraz działań eksploatacyjnych, co wiąże się ze zniszczeniem warstwy glebowej na tym terenie wraz z szatą roślinną oraz całkowitym przeobrażeniem powierzchni ziemi; niezorganizowaną emisją pyłów; emisją zanieczyszczeń i hałasu z pracujących maszyn i urządzeń oraz z powstawaniem odpadów z procesów technologicznych. Eksploatacja surowców naturalnych może także powodować zmiany stosunków wodnych na terenach sąsiednich związane z powstawaniem leja depresyjnego. W wyniku prowadzenia wydobycia powstanie wyrobisko o wyprofilowanych skarpach obwodowych, co wpłynie na zmianę ukształtowania terenu. Ponadto wystąpią uciążliwości związane z okresowym wzrostem hałasu podczas czasu pracy maszyn i transportem kopaliny z wyrobiska. Z powierzchni zostanie usunięta warstwa humusowa, cały teren w czasie eksploatacji pozbawiony zostanie roślinności i zwierząt. Zgodnie z ustaleniami projektu Studium eksploatacja kopalin powinna odbywać się wyłącznie w sposób zorganizowany po spełnieniu następujących warunków:

- udokumentowania złoża,
- uzyskania koncesji od właściwego organu,
- rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji w kierunku rolnym, leśnym, wodnym lub związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Tereny rolnicze (grunty orne)

Projekt Studium utrzymuje funkcję rolniczą, na których ustala kierunki i zasady kształtowania terenów w ramach rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Jedną ze zmian w projekcie Studium jest dopuszczenie do zabudowy terenu upraw polowych w m. Rybitwy, to wynika z adaptacji stanu istniejącego.

Z uwagi na fakt, iż znaczna część gminy Józefów nad Wisłą, znajduje się w granicach przyrodniczych obszarów chronionych, projekt Studium nie przewiduje lokalizacji inwestycji zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jak również wprowadza zakaz budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii, w granicach administracyjnych ośrodka gminnego i zwartej zabudowy wsi na terenach rozwojowych wyznaczonych w studium i w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - w zwartej zabudowie wsi.

13.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Prognozowane zmiany w środowisku opisywane poniżej dotyczą stanu, jaki zaistnieje w wyniku wprowadzenia i realizacji ustaleń projektu Studium. Zapisy projektu Studium nie wpływają znacząco na zmiany funkcjonalne i przestrzenne w istniejącym zagospodarowaniu gminy.

Poniżej przedstawiono analizę i ocenę przewidywanych skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska oraz zdrowie i życie ludzi, będących rezultatem realizacji ustaleń projektu Studium.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wrażliwość wód na zanieczyszczenia zależy m.in.: od głębokości występowania warstw wodonośnych, zdolności adsorpcyjnych pokrywy glebowej, a także rodzaju i ilości zanieczyszczeń. Zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego może nastąpić na etapie realizacji prac inwestycyjnych dopuszczonych ustaleniami projektu studium.

Realizacja ustaleń projektu Studium dotycząca powstania nowej zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej i mieszanej), zabudowy usługowej oraz przemysłowej, przyczyni się do niewielkiego zwiększenia zainwestowania gminy Józefów nad Wisłą, co w konsekwencji może powodować zmiany wielkości zasilania wód powierzchniowych i podziemnych. Rozwój terenów zabudowanych spowoduje przyrost powierzchni uszczelnionych, uniemożliwiających naturalną infiltrację, odgrywającą istotną rolę w odnawianiu zasobów wód podziemnych. Zwiększy się natomiast ilość wód opadowych i roztopowych, które będzie trzeba w odpowiedni sposób zagospodarować na terenie lub działce budowlanej (jeśli będą na to pozwalały uwarunkowania gruntowe). Zbyt duże uszczelnienie powierzchni ziemi i zmniejszenie zasilania gruntowego kosztem powierzchniowego odpływu wód z terenów, powodować może obniżanie poziomu wód gruntowych, zmniejszanie ich zasobów i przesuszanie gruntu.

W myśl przepisów ustawy Prawo wodne, dla potrzeb gospodarowania wodami, podstawową jednostką jest jednolita część wód (JCW, definiowana jako oddzielny i znaczący element wód). Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych prowadzi się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym pojęciem określającym jakość wód powierzchniowych jest stan wód, który określa się poprzez łączną ocenę stanu ekologicznego (potencjału ekologicznego w przypadku JCW sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego. Ocena stanu (potencjału) ekologicznego i stanu chemicznego wymaga oznaczenia szeregu wskaźników i porównania ich z wartościami odniesienia. Ramowa Dyrektywa Wodna nadaje priorytetowe znaczenie elementom biologicznym przy określaniu stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. Biomonitoring obejmuje ocenę elementów biologicznych takich jak: fitoplankton (wskaźnik IFPL), fitobentos (IO), makrofity (MIR), makroczekłkowce bentosowe (MMI), ichtiofauna (EFI+, IBI).

Realizacja ustaleń projektu Studium znajduje się w granicach 6 JCWP: RW2000923369 Wyżnica od Urzędówki do ujścia; RW20006233669 Podlipie; RW2000212339 Wisła od Sanny do Kamiennej; RW200062338 Wrzelowianka, RW20002623352 Wiselka oraz RW2000212399 Wisła od Kamiennej do Wieprza. Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (aPGW), stan wszystkich JCWP (wyjątek stanowi JCWP Podlipie) oceniony został jako zły. JCWP Podlipie nie jest zagrożona osiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Pozostałe 5 JCWP są zagrożone. Oceny aktualnego stanu jednolitych części wód dokonano na podstawie wyników monitoringu jakości wód powierzchniowych prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony

Środowiska w Lublinie. Na obszarze objętym analizą stałym monitoringiem objęte są 3 JCWP występujące na terenie gminy Józefów nad Wisłą, którymi są:

- PLRW2000923369 Wyznica od Urzędówki do ujścia - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje zachodnią, południową i południowo-wschodnią część gminy. Zmiany jakie wprowadza projekt dokumentu w obrębie przedmiotowej JCWP dotyczą następujących funkcji: RM,ML w Kolczynie, częściowo RM/MN w Kolczynie;
- PLRW200062338 Wrzelowianka - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje północno – zachodnią część gminy. Zmiany jakie wprowadza projekt dokumentu w obrębie przedmiotowej JCWP dotyczą następujących funkcji: RM,MN; RU/RM oraz RP/RPm w Rybitwach; RM w Nieszawie Kolonia, MR,ML/U w Borze, RM w Prawno, RM,MN w Mazanowie Michałów; RM,MN w Stasinie, udokumentowane złożo „Stefanówka” w m. Pielgrzymka i Stefanówka, RM,MN w m. Stare Boiska, RM w m. Stare Boiska, RM w m. Boiska Kolonia, U,P/MN w m. Krasne, UT,ML w m. Mazanów Krasne Stawy, R/EF urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW w m. Mazanów Krasne.
- RW20002623352 Wiselka - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje obrzeża południowo – zachodniej części gminy. Zmiany jakie wprowadza projekt dokumentu w obrębie przedmiotowej JCWP dotyczą następujących funkcji: RM w m. Wałowice.

W obrębie **JCWP Wyznica od Urzędówki do ujścia** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wyznica - Dzierzkowice w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu chemicznego – dobry;
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – słaby,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wrzelowianka** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wrzelowianka - Kolczyn w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – umiarkowany;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wiselka** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wiselka - Kępa Gostecka w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych - dobry,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – słaby,
- ocena stanu chemicznego – dobry;
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że stan 3 JCWP znajdujących się w granicach gminy Józefów nad Wisłą, które objęte są monitoringiem, jest zły. Klasa elementów biologicznych oraz potencjał ekologiczny kształtowały się na poziomie umiarkowanym i słabym. Klasa elementów chemicznych (JCWP Wyznica od Urzędówki do ujścia oraz JCWP Wiselka) osiągnęła potencjał dobry. Wszystkie monitorowane JCWP są zagrożone osiągnięciem celów środowiskowych. Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. Przeważająca część zmian, jakie wprowadza projekt dokumentu, dotyczą wprowadzenia zabudowy zagrodowej oraz mieszanej (zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej oraz letniskowej). W programie działań ukierunkowanym na presję, dla wszystkich JCWP zaplanowano działania wynikające z konieczności uporządkowania systemu gospodarki ściekowej.

Nowe zainwestowanie terenów, zgodnie z ustaleniami dokumentu Studium, będzie generowało zwiększone zapotrzebowanie na wodę oraz zwiększoną ilość produkcji ścieków. Realizacja ustaleń dokumentu dotyczących realizacji zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej nie będzie miała znaczącego wpływu na wody podziemne. Gmina dobrze wyposażona jest w sieć wodociągową. Na terenie gminy

Józefów nad Wisłą występuje 11 ujęć wód głębinowych, które znajdują się w miejscowościach: Józefów nad Wisłą, Studnisko, Kaliszany, Idalin, Wólka kolczyńska, Pielgrzymka, Miłoszówka, Ugory, Kolonia Chruślina, Nietrzeba oraz Niesiołowice. Na chwilę sporządzenia niniejszego dokumentu, ustanowione zostały strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęć wód podziemnych Dyrektora Zarządu Zlewni w Radomiu, dotyczy studni głębinowych stanowiących ujęcie wód podziemnych w miejscowościach: Idalin; Miłoszówka; Pielgrzymka; Wólka Kolczyńska, Ugory, Studnisko; Nietrzeba, Chruślina Kolonia oraz Niesiołowice dla których wprowadzono zakazy i nakazy, które projekt dokumentu adaptuje w swoich ustaleniach. Dodatkowo dla pozostałych ujęć trwa procedura ustanowienia stref ochrony bezpośredniej studni, prowadzona jest przez PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Radomiu (wszczęcie postępowania). Jednym z ustaleń analizowanego dokumentu zaopatrzeniu wsi i ośrodka gminnego w wodę z wodociągów zbiorczych i grupowych na bazie istniejących i ew. nowych ujęć wgłębnych, dostosowanie technologii do aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na usługi w zakresie dostawy wody oraz ochrona ujęć wody. Dla zabudowy kolonijnej i rozproszonej położonej poza zasięgiem wodociągów wiejskich, projekt dokumentu dopuszcza zaopatrzenie w wodę z indywidualnych ujęć wód podziemnych. Nowe obszary zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej podłączone będą do wodociągów grupowych, biegnących najczęściej wzdłuż dróg publicznych.

W przypadku terenów usługowych oraz przemysłowo – usługowych, jakie wprowadza projekt dokumentu, jednym z ustaleń jest to, iż w eksploatacji wód do celów przemysłowych warunkiem będzie ich racjonalne wykorzystanie poprzez eliminację technologii produkcji wodochłonnych, stosowanie obiegów zamkniętych oraz ewentualnie wykorzystywanie wód powierzchniowych.

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, projekt Studium wskazuje na utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i jej sukcesywną rozbudowę z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni ścieków:

1. oczyszczalnia gminna zlokalizowana na terenie wsi Koleczyn dla miasta Józefów nad Wisłą z punktem zlewnym,
2. oczyszczalnia ścieków w Mazanowie.

Realizacja ustaleń Studium dotycząca lokalizacji terenów urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100kV, nie wpłynie negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Prawidłowa praca ogniw fotowoltaicznych nie spowoduje zmian w stosunkach wodnych. Wody opadowe spływać będą po konstrukcjach i wsiać będą w podłoże w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

W zakresie ochrony ilościowej zasobów wód podziemnych istotne jest ustalenie zasad postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi. Najbardziej racjonalne i zasadne uznaje się retencjonowanie i zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych na terenach, na których one powstaną, a więc w granicach działek budowlanych. Z tego też względu istotne znaczenie ma utrzymanie w obrębie działek jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód. W tym kontekście istotne są zapisy projektu Studium dotyczące wskaźników zagospodarowania terenu, w tym minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Obszar gminy Józefów nad Wisłą znajduje się w obszarze szczególnej ochrony, wyznaczonym na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP Nr 406. Jest to obszar występowania wód kredowych silnie narażonych na zanieczyszczenia powierzchniowe ze względu na brak warstw izolujących. Celem ochrony jest zachowanie wgłębnych poziomów wodonośnych z czystymi wodami do wykorzystania w przyszłości. Głównym rygiem jest zakaz lokalizacji obiektów, które mogą mieć ujemny wpływ na wody podziemne, a także nakaz likwidacji punktowych ognisk zanieczyszczeń. Dla obszaru analizy projekt Studium wprowadza ustalenia dotyczące zorganizowania prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej, a także wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zakaz ten dotyczy obszaru całej gminy. Realizacja inwestycji w ramach wyznaczonych w projekcie Studium funkcji terenów, może stwarzać, głównie na etapie budowy, potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z wykorzystywanego sprzętu, dlatego też stan sprzętu budowlanego i środków transportu powinien być na bieżąco monitorowany. Negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i krótkoterminowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt przed zanieczyszczeniami substancjami

ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami.

Zgodnie z ustaleniami projektu Studium, sposób zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzanie ścieków odbywać się będzie w sposób zorganizowany poprzez wyposażenie terenów w zbiorcze systemy wodno - kanalizacyjne, co przyczyni się do poprawy stanu lub utrzymania dobrego stanu wód, a także do osiągnięcia celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły, polegających na spełnieniu wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym. Celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Wszelkie inwestycje na terenach projektu Studium powinny być realizować zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800), określające:

- substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być eliminowane, oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być ograniczane;
- warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, w tym najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń, oraz warunki, jakie należy spełnić w celu rolniczego wykorzystania ścieków;
- miejsce i minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom;
- najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń dla ścieków z oczyszczalni ścieków bytowych i komunalnych.

Z uwagi na fakt, iż zmiana przeznaczenia terenów dotyczy w zdecydowanej większości adaptacji istniejącego sposobu zagospodarowania i użytkowania gruntów, niewielki zakres zmian wprowadzonych projektem Studium, a także nieingerowanie w nadwodne strefy cieków wodnych, ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie stoi w sprzeczności z osiągnięciem celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, jakimi są osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Realizacja projektu Studium z wykorzystaniem istniejącej i planowanej do rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie ochrony wód, przy respektowaniu obowiązującego prawa, nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie kolidować z procesem osiągnięcia celów środowiskowych jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.

Obszar objęty ustaleniami projektu Studium znajduje się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 88. Ocena stanu jakościowego i ilościowego jest dobra, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. PGW nie przewiduje derogacji wynikającej z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Przedmiotowa JCWPd nie jest zagrożona pod względem utrzymania dobrego stanu. Zmiany chemizmu wód związane są z niedostatecznie oczyszczonymi ściekami komunalnymi, zbyt małym stopniem skanalizowania, szczególnie terenów wiejskich. Dominującą presją jest niezorganizowana gospodarka wodno-ściekowa na obszarach wiejskich. Dla JCWPd nr 88 zdefiniowane zostały presje mające wpływ na środowisko wodno – gruntowe, szczegółowo omówione w pkt. 9.2 opisującym *Stan czystości hydrosfery*, z którego wynika, iż na terenie gminy Józefów nad Wisłą brak jest inwestycji, które mogłyby stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń dla środowiska wodno – gruntowego. W programie działań ukierunkowanym na presje, dla JCWP zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające wielkość poboru wody.

Zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego może nastąpić na etapie realizacji prac inwestycyjnych dopuszczonych ustaleniami studium, dotyczy głównie terenów eksploatacji kopalni. Lokalizacja obiektów w ramach tych funkcji może wiązać się z ryzykiem wystąpienia awarii wywołującej skutki środowiskowe, w tym bezpośrednio zanieczyszczenie wód lub przez spływy powierzchniowe z zanieczyszczonych gruntów. Istotne zmiany warunków hydrologicznych może wywoływać eksploatacja złóż kopalni, przy odkrywkowej eksploatacji wielkopowierzchniowej surowców mineralnych, głównie piasków i żwirów. Eksploatacja złóż kopalni może wpłynąć niekorzystnie na wody podziemne. Powstanie wyrobiska po eksploatacji kopaliny może spowodować utworzenie leja depresji na obszarze sąsiadującym z obszarem górniczym. W celu ochrony wód warunkiem koniecznym będzie prowadzenie wydobycia kopaliny powyżej zalegania wód podziemnych gruntowych. Na obecnym etapie trudno jest jednak przewidzieć wielkość skutków eksploatacji na wody

podziemne, gdyż uzależnione jest to od zasięgu eksploatacji. Zjawisko leja depresyjnego a co się z tym wiąże zmiana warunków hydrologicznych, może skutkować degradacją ekosystemów. Dodatkowo potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych związane jest z przedostawaniem się do podłoża substancji ropopochodnych z silników maszyn wykorzystywanych do wydobywania złoża. Sytuacja taka może zaistnieć w przypadku nieprawidłowej eksploatacji urządzeń i pojazdów pracujących na terenie kopalni oraz w przypadku wystąpienia awarii. W projekcie Studium nie określa się szczegółów technicznych wydobywania złoża, dlatego też niemożliwe jest określenie, czy wystąpią wyżej opisane oddziaływania. Niemniej na terenach eksploatacji złóż kopalni, projekt dokumentu wskazuje zasady zagospodarowania na tych terenach, które w znaczący sposób mogą ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko wodne, w grupie której wymienia się:

- udokumentowania złoża,
- uzyskania koncesji od właściwego organu,
- rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji w kierunku rolnym, leśnym, wodnym lub związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Celem ochrony zasobu wód podziemnych, projekt Studium nakazuje zaopatrzenie w wodę z gminnego systemu wodociągowego. Wpływ na wody podziemne, będzie się ograniczał do poboru wody na potrzeby poszczególnych inwestycji. Niemniej jednak ocenia się, iż zwiększony pobór wody nie spowoduje przekroczeń wielkości dopuszczalnego poboru wody, określonych w obowiązujących pozwoleniach wodno prawnych.

W związku z powyższym ocenia się, iż projektowane zagospodarowanie nie będzie oddziaływało negatywnie na ujęcia wód podziemnych zlokalizowanych w gminie Józefów nad Wisłą. Wobec powyższego ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie będzie miała wpływu na nieosiągnięcie celów środowiskowych przez JCWPd nr 88. **Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi Ramowej Dyrektywy Wodnej. Ustalenia projektu Studium mają na celu ochronę jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania, a więc w dalszej perspektywie skutki oddziaływania dadzą pozytywny i długotrwały efekt.**

Obszary narażone na wystąpienie powodzi

Na terenie objętym projektem Studium, zagrożenie powodziowe związane jest z rzeką Wisłą oraz Wyżnicą, dla której zostały opracowane mapy zagrożenia powodziowego, w ramach projektu ISOK. Obszary te występują w pasie zachodnim gminy w dolinie Wisły (Józefów nad Wisłą, Wałowice, Kolczyn, Kaliszany Kolonia). Na terenie gminy również występują obszary wysokiego prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi - tzw. woda 10-letnia. Poza doliną Wisły, podczas nawałnych opadów i spływu wód okresowych mogą one wylewać w obrębie pozostałych, znacznie mniejszych den dolin, gdzie brak jest zabudowy.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obejmują głównie otwarte tereny użytków zielonych. Niemniej na obszarze Studium projekt dokumentu wprowadza 2 zmiany w granicach tych obszarów i są to: MR,ML/U (teren przekształceń zabudowy zagrodowej i lotniskowej na tereny zabudowy usługowej) w m. Bór oraz RU/UT (teren przekształceń urządzeń obsługi gospodarki rolnej/sadowniczej na usługi turystyki) w m. Rybitwy. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów zgodnie z ustawą Prawo Wodne. Zgodnie z ustaleniami projektu Studium na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązują zakazy: zabudowy obiektami przeznaczonymi na pobyt ludzi, z zastrzeżeniem przypadków rozbudowy istniejących budynków (na obszarze płytkiego zalewu wody stuletniej i na warunkach określonych w planie miejscowym) oraz zmiany ukształtowania terenu poprzez jego podnoszenie (nawożenie mas ziemnych).

Powierzchnia ziemi

Realizacja ustaleń Studium spowoduje przekształcenie powierzchni ziemi zarówno w sensie rzeźby jak i pokrycia terenu. Należy wyróżnić tu:

- ✓ zmianę sposobu użytkowania gruntów – ustalenia Studium spowodują przekształcenie terenów już zainwestowanych poprzez adaptację stanu istniejącego, jak również przekształcenie terenów otwartych, głównie gruntów ornych na tereny zabudowy zagrodowej, oraz zabudowy mieszanej, w niewielkiej części na tereny usług i przedsiębiorczości. Projekt Studium zakłada lokalizację urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 100 kW (farma fotowoltaiczna). W przypadku jej lokalizacji na terenach

dotychczasowy sposób użytkowania gruntów nie będzie mógł być kontynuowany, z uwagi na istotne ograniczenia dla zabiegów agrotechnicznych w postaci paneli słonecznych. W związku z powyższym celowym byłoby założenie na tym terenie użytków zielonych;

- ✓ zmiany ukształtowania powierzchni terenu – będą skutkiem wykonywania prac budowlanych. W przypadku realizacji nowej zabudowy, farmy fotowoltaicznej, przekształcenia rzeźby ograniczą się do niwelacji (wyrównania terenu), utworzenia wykopów pod fundamenty oraz wykopów i nasypów pod drogi. Skala tych przekształceń zależy będzie od ukształtowania powierzchni terenu na konkretnym terenie (itp. stopnia nachylenia obszaru). Projekt dokumentu aktualizuje ustalenia w przypadku udokumentowanych złóż kopalin oraz ich terenów i obszarów górniczych. Prowadzenie odkrywkowej eksploatacji złóż kruszywa spowoduje trwałe przekształcenie powierzchni terenów. Pierwotna rzeźba terenu ulegnie całkowitemu przeobrażeniu w stosunku do pierwotnej, z uwagi na fakt, iż powstaną wyrobiska, których głębokość może sięgać do kilkunastu metrów. W związku z powyższym, bardzo istotny jest odpowiedni proces wydobywania kopaliny, a także właściwa rekultywacja po zakończonej eksploatacji, zgodnie z ustalonym kierunkiem rekultywacji mającym na celu przywrócenie wartości użytkowej poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, umocnienie skarp oraz odpowiednie zagospodarowanie w kierunku wodnym, leśnym bądź rolnym. Rzeźba terenu pokopalnianego zostanie złagodzona, wyrobiska splycone, a znaczna część terenu zniwelowana. Wyrobiska poeksploatacyjne należy zabezpieczyć w taki sposób, aby niemożliwe było składowanie nieczystości stałych, co mogłoby doprowadzić do powstania „dzikich wysypisk śmieci”. Rodzaj i sposób wykonywania zamierzonej działalności określony zostanie w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża. Koncesja określi wymagania dotyczące eksploatacji, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska).

Zakłada się, iż oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi wiązać się będzie z realizacją wszystkich planowanych działań na skutek fazy budowy. Praca ciężkiego sprzętu mechanicznego wykorzystywanego m.in. do przygotowania terenu, zdjęcia darniny, wykonania wykopów, robót ziemnych doprowadzić może do zmiany struktury gleby, do zagęszczenia powierzchni ziemi, zmniejszenia porowatości i powietrza glebowego. W fazie budowy dojść może również do zanieczyszczenia środowiska glebowego substancjami niebezpiecznymi pochodzącymi z niewłaściwie prowadzonych prac budowlanych (np. wycieki płynów eksploatacyjnych z pojazdów i maszyn, niewłaściwe gromadzenie odpadów niebezpiecznych) lub zdarzeń drogowych z udziałem pojazdów przewożących materiały niebezpieczne. Nie mniej jednak powyższe zdarzenia występują losowo i są trudne do przewidzenia, zarówno w zakresie częstości występowania, jak i zakresu oraz nasilenia potencjalnego, negatywnego oddziaływania. W trakcie przygotowania i realizacji inwestycji, konieczne jest oszczędne korzystanie z terenu. Reasumując, prace związane z realizacją ustaleń projektu Studium mogą spowodować lokalne i czasowe zmiany powierzchni ziemi, ograniczone do okresu trwania prac. Należy jednak założyć, iż po zakończeniu prac wszelkie niedogodności zostaną usunięte.

Gleby

W przypadku realizacji obiektów kubaturowych, nie należy spodziewać się istotnych zmian w morfologii terenu. Projektowane obiekty kubaturowe będą powodować pewne przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze oddziaływania bezpośrednim i stałym stosownie do powierzchni obiektów kubaturowych. W czasie budowy obiektów zostanie naruszona i przemieszczona powierzchniowa warstwa gleb, przekształceniom ulegnie też grunt do głębokości wykopów. W trakcie prac inwestycyjnych wystąpić mogą oddziaływania na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie terenu itp), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi. Przy obecnie stosowanej technice realizacji infrastruktury technicznej oddziaływanie na środowisko będzie bezpośrednie i krótkotrwałe.

Na etapie funkcjonowania nowych obiektów, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska określonych w projekcie Studium, nie przewiduje się ich negatywnego wpływu na gleby. Zanieczyszczenie gleby na terenie przeznaczonym pod zabudowę może wystąpić na skutek nieuporządkowanego, tymczasowego, składowania odpadów stałych. Dodatkowo, na jakość gleb może mieć wpływ wzmożony ruch komunikacyjny związany z prowadzonymi pracami budowlanymi.

Warunki klimatyczne.

Warunki klimatyczne omawianego rejonu są w zdecydowanej większości korzystne, z wyjątkiem dolin rzecznych oraz zagłębień terenu, cechującymi się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi. Realizacja ustaleń projektu Studium, ze względu na swój lokalny charakter nie będzie miała wpływu na czynniki kształtujące warunki meteorologiczne oraz nie wpłynie na warunki bioklimatyczne tego obszaru. Lokalizacja zabudowy nie będzie stanowić bariery utrudniającej naturalne przewietrzanie obszaru.

W okresie eksploatacji udokumentowanych złóż kopalni, oddziaływanie w zakresie wpływu na klimat lokalny związane będzie głównie z pracą maszyn urabiających kopalinę oraz z ruchem samochodów ciężarowych transportujących urobek z kopalni, które generować będą zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (spaliny, pył zawieszony). Dodatkowo źródłem niezorganizowanej emisji pyłów będą zwałowiska nadkładu i hałdy surowca. Poza pogorszeniem warunków aerosanitarnych nie przewiduje się zmian innych czynników klimatycznych. Po zakończeniu eksploatacji i likwidacji źródeł emisji nastąpi poprawa czystości powietrza atmosferycznego. Stanie się tak za przyczyną zbiornika wodnego bądź lasu powstałego w ramach rekultywacji terenu. Zbiornik wodny lub tereny leśne będzie miał pozytywny wpływ na otaczające grunty rolne. W okresie obfitych opadów atmosferycznych może być gromadzona zwiększona ilość wód w zagłębieniach wyrobiska i tym samym zwiększenie jej późniejszego odparowania. Parowanie tych wód zwiększy wilgotność powietrza w otoczeniu, co pozytywnie wpłynie na lokalny klimat oraz na roślinność. Będzie to oddziaływanie długoterminowe, pośrednie i bezpośrednie.

Powietrze atmosferyczne.

Realizacja ustaleń projektu Studium nie powinna mieć większego wpływu na wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Projekt dokumentu wprowadza zasady zagospodarowania, wśród których jako istotne z uwagi na jakość powietrza atmosferycznego, wymienia się:

- zmiana struktury zużycia nośników energii z węgla na gaz ziemny lub zastosowanie innych paliw niskoemisyjnych jako źródeł zaopatrzenia w ciepło,
- rozwój sieci i zastosowanie do celów grzewczych gazu ziemnego,
- modernizacja systemów ogrzewania oraz termomodernizacja budynków;
- lokalizacja urządzeń i obiektów energetyki odnawialnej na użytek własny inwestora (bez konieczności przyłączenia do sieci) o mocy nie przekraczającej 100kW (mikroinstalacje OZE): kolektory słoneczne, kotły na biomasę, małe elektrownie wiatrowe (mikrowiatraki), mikrosystemy fotowoltaiczne, mikrosystemy kogeneracyjne na biogaz i biopłyny, pompy ciepła, małe elektrownie wodne;
- zwiększanie lesistości gminy,
- zakaz lokalizacji obiektów i przedsięwzięć mogących powodować przekroczenie wartości zanieczyszczeń powietrza określone w przepisach odrębnych,
- kształtowanie zabudowy w sposób umożliwiający naturalne przewietrzanie terenów.

Eksploatacja złóż kopalni może powodować emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Będą one miały charakter niezorganizowany i powstaną bezpośrednio w toku prac wydobywczych. Emisja ta, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie wymaga uzyskania odrębnego zezwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, pod warunkiem, że zostaną dotrzymane standardy jakości powietrza. Wielkość emisji zanieczyszczeń uzależniona będzie od skali eksploatacji. Niemniej jednak ocenia się, iż będzie to emisja o wymiarze lokalnym ograniczonym przestrzennie do źródeł emisji i ich najbliższego sąsiedztwa, ustająca z chwilą zaprzestania pracy przez zastosowane urządzenia i środki transportu. Eksploatacja złóż kruszywa naturalnego nie powinna wywołać zmian w środowisku na poziomie wyższym od obowiązujących standardów jakości powietrza. Sprzyjać temu będzie położenie złóż w terenie oddalonym od siedzib ludzkich, konfiguracja terenu i urabianie złóż poniżej poziomu terenu. Oddziaływanie przedsięwzięcia na powietrze atmosferyczne będzie miało charakter bezpośredni, krótkookresowy ograniczony do fazy eksploatacji, negatywny i odwracalny. Po zakończeniu eksploatacji i rekultywacji oddziaływanie na powietrze atmosferyczne zaniknie.

Na obecnym etapie określenie ilości i rodzaju zanieczyszczeń powstałych w wyniku realizacji ustaleń Studium nie jest możliwe, z uwagi na brak sprecyzowanych informacji odnośnie rodzaju działalności gospodarczej. Na terenach zabudowy usługowej i przedsiębiorczości mogą być zlokalizowane przedsięwzięcia zaliczane do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, kwalifikujących tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w

ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W decyzjach zostaną określone, wymagające dotrzymania, dopuszczalne wielkości emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych emitorów. Ochronie przed nadmiernym wzrostem emisji substancji do powietrza służy również zakaz lokalizacji przedsięwzięć, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zakaz ten dotyczy obszaru całej gminy,.

Poprawie warunków aerosanitarnych sprzyjać będzie rozwój ekoenergetyki przejawiającej się dopuszczeniem realizacji farm fotowoltaicznych w m. Mazanów Krasne. Jedną z metod ograniczenia ilości emitowanych gazów cieplarnianych jest częściowe zastępowanie stosowanych w produkcji energii elektrycznej i ciepłej paliw kopalnych odnawialnymi źródłami energii, w analizowanym przypadku energią słoneczną. Oddziaływanie na stan zanieczyszczenia powietrza, w przypadku realizacji farm fotowoltaicznych, będzie wynikać głównie z transportu materiałów oraz elementów konstrukcyjnych elektrowni solarnej, który będzie miał charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym głównie do terenu budowy. Wobec dobrych warunków przewietrzania, ocenia się, iż realizacja inwestycji jedynie na etapie budowy przedsięwzięcia, może lokalnie pogorszyć warunki aerosanitarnie.

Zmiany jakościowe powietrza atmosferycznego będą wynikiem: funkcjonowania nowych obiektów produkcyjnych, przemysłowo - usługowych i mieszkalnych oraz pracy maszyn przy realizacji eksploatacji kopalni i prac budowlanych, wzmożonego ruchu komunikacyjnego (emisja zanieczyszczeń do powietrza) oraz rozwoju energetyki OZE (zmiany pozytywne).

W trakcie realizacji ustaleń projektu Studium, do powietrza dostawać się będzie zwiększona ilość pyłu i kurzu, zwłaszcza jeśli roboty będą prowadzone w okresie bezdeszczowym. Nie będą to duże ilości ze względu na małą skalę robót budowlanych. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, którego zasięg powinien ograniczyć się jedynie do terenu budowy, które powinno ustać po zakończeniu prac budowlanych. Należy spodziewać się również, że prace budowlane będą prowadzone etapowo, co znacznie zmniejszy natężenie negatywnego krótkotrwałego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

Hałas

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu Studium, występują obszary, które podlegają ochronie akustycznej w środowisku na mocy przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska i wymagają zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku – zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ustalenia projektu Studium nie przewidują powstania w granicach opracowania źródeł hałasu, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć negatywnie na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się do podwyższenia poziomu hałasu. Oddziaływanie hałasu, jakie wystąpi w trakcie realizacji ustaleń projektu dokumentu, będzie związane z przygotowaniem terenu pod inwestycje w ramach poszczególnych wydzieleń planistycznych oraz budową poszczególnych inwestycji. W trakcie budowy w rejonie lokalizacji przedsięwzięć, okresowe zakłócenia akustyczne spowodowane będą pracą ciężkiego sprzętu budowlanego oraz przejazdami pojazdów transportujących materiały. Hałas powstający na etapie budowy jest krótkotrwały o charakterze lokalnym i ustąpi po zakończeniu robót. Podczas wykonywania robót budowlanych wzrośnie poziom hałasu związanego z ruchem pojazdów i pracą urządzeń budowlanych. Będzie to oddziaływanie o charakterze czasowym, ograniczone do okresu budowy. Planowane zmiany będą nieznacznie oddziaływać na etapie eksploatacji.

W przypadku terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową i produkcyjną, źródłem hałasu będzie obsługa transportowa obszarów przeznaczonych pod przemysł. Realizacja ustaleń projektu Studium może przyczynić się do podwyższenia poziomu hałasu. Podczas wykonywania robót budowlanych wzrośnie poziom hałasu związanego z ruchem pojazdów i pracą urządzeń budowlanych. Będzie to oddziaływanie o charakterze czasowym, ograniczone do okresu budowy. Do najważniejszych źródeł emisji hałasu występujących na tym terenie będzie należał hałas komunikacyjny, który w tym rejonie nie jest szczególnie uciążliwy, ze względu na słabe natężenie ruchu. Zakłada się, iż emitowany poziom hałasu, nie przekroczy wartości dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla określonych terenów. Na obecnym etapie opracowania, nie jest możliwe określenie jak duże będą uciążliwości związane z działalnością przemysłowo – usługową i czy wystąpią przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. Zależać to będzie od profilu działalności produkcyjnej, jak również od stosowanych technologii i urządzeń.

Realizacja ustaleń Studium w zakresie aktualizacji terenów eksploatacji złóż kopalni [PE], może generować zwiększony hałas. Zagrożeniem dla klimatu akustycznego może być eksploatacja złoża

kopalin. Wydobywanie kruszywa naturalnego wpływa na zmianę klimatu akustycznego wokół zakładów górniczych, jednakże nie wywołuje w nim zmian prawnie uznawanych za niekorzystne, powyżej dopuszczalnych poziomów hałasu. Do liczących się technologicznych źródeł hałasu na terenach żwirowni należą czynności pozyskiwania kopaliny oraz ich wywóz do odbiorców transportem zewnętrznym. Źródłem hałasu będzie praca sprzętu wydobywczego, oraz praca samochodów ciężarowych służących do wywozu surowca mineralnego. Oddziaływanie eksploatowanych żwirowni nie będzie wykraczać poza granice terenów, do których użytkownicy złóż posiadać będą tytuł prawny. Emitowany hałas sprzętu wydobywczego tłumiony będzie przez skarpy wyrobisk. Celem utrzymania stanu klimatu akustycznego w środowisku na poziomie nie przekraczającym standardów emisji hałasu, należy zastosować dostępne na polskim rynku maszyny i urządzenia technologiczne charakteryzujące się, jak dla tego typu urządzeń, niskimi mocami akustycznymi. Wydobywanie kruszywa naturalnego odbywać się będzie na terenach rolnych, dla których nie obowiązują dopuszczalne normy określone w przepisach odrębnych. Na obecnym etapie opracowania, nie jest możliwe określenie jak duże będą uciążliwości związane z działalnością wydobywczą i czy wystąpią przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu.

Poziom hałas na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszenie hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska. Podstawowym źródłem hałasu w obszarze objętym ustaleniami projektu Studium jest ruch samochodowy odbywający się drogami wojewódzkimi nr 825 i 824 oraz drogami powiatowymi. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, dla terenów chronionych akustycznie przyjęte zostały normy hałasu, co szczegółowo przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku

Klasa standardu akustycznego	Przeznaczenie terenu	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty, będące źródłem hałasu	
		L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}
II	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40
	Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży				
	Tereny domów opieki społecznej				
III	Tereny zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	65	56	55	45
	Tereny zabudowy zagrodowej				
	Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe				
	Tereny mieszkaniowo - usługowe				

Dla tych terenów obowiązują:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego określonego dla danej grupy wg Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Zgodnie z Programem ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż odcinków dróg, drogi wojewódzkie nr 824 i 825, przebiegające przez teren gminy Józefów nad Wisłą, nie zostały objęte badaniami poziomu hałasu. Analizując wartości w punktach pomiarowych innych dróg na terenie województwa lubelskiego (bardziej obciążonych ruchem komunikacyjnym), nie przewiduje się, aby emitowany hałas wykraczał poza normy i tym samym negatywnie oddziaływał na nową zabudowę wprowadzaną ustaleniami projektu Studium.

Promieniowanie elektromagnetyczne

W związku z produkcją i przesyłem energii elektrycznej na etapie eksploatacji urządzeń OZE, dopuszczonych w ramach terenu R/EF w miejscowości Mazanów Krasne, będzie występowało promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące, które jest związane z przepływem prądu elektrycznego przez przewodnik. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych będą: stacja transformatorowa, linie średniego napięcia oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Ocenia się, iż natężenie pola magnetycznego dla instalacji modułów fotowoltaicznych będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym zawartych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać w miejscach dostępnych dla ludzi, wartości granicznej:

- natężenie pola elektrycznego (E) - 10 kV/m,
- natężenie pola magnetycznego (H) - 60 A/m.

Przyjęto, że pola o podanych wyżej poziomach nie oddziałują negatywnie na ludzi.

Źródłem pola elektromagnetycznego będą także napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia. Przewiduje się, że linie elektroenergetyczne przy uwzględnieniu właściwych stref technicznych nie będą generowały negatywnego oddziaływania pola elektromagnetycznego na zdrowie ludzi.

Krajobraz

Na terenach dotychczas wolnych od zabudowy, gdzie wprowadza się nowe zainwestowanie, może dojść do niewielkich zmian w krajobrazie, wynikających z wprowadzenia obiektów kubaturowych, likwidacji istniejącej zieleni oraz drobnych przekształceń rzeźby terenu.

W wyniku realizacji założeń przedstawionych w projekcie Studium nastąpi częściowe przekształcenie powierzchni ziemi. Przekształcenia nie będą w istotny sposób naruszać charakteru rzeźby, w której brak jest naturalnych elementów kształtujących krajobraz. Zmiany ukształtowania terenu spowodowane wybudowaniem obiektów kubaturowych będą trwałe, częściowo odwracalne, tj. malejące przy zastosowaniu odpowiednich środków zabezpieczających środowisko, tj. zachowaniu odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej, czy wprowadzenie osłabiającej dysharmonię krajobrazu zieleni średniej i wysokiej. Nowopowstałe obiekty powinny być harmonijnie wpisane w krajobraz naturalny otoczenia, należy zachować tradycje architektoniczne i korzystać z lokalnych materiałów budowlanych.

Zmiany krajobrazu mogą być wynikiem powstania farm fotowoltaicznych, dopuszczonych w ramach terenu R/EF w m. Mazanów Krasne. Ze względu na kształt najpopularniejszego obecnie typu paneli słonecznych (płaskie prostokąty) oraz konieczności jednoczesnej instalacji wielu tego typu urządzeń, farmy solarne odznaczać się mogą w krajobrazie jako znacznej wielkości, jednorodne powierzchnie o metaliczno – szarym kolorze, stanowiąc znaczący horyzontalny element krajobrazowy. Generalnie, będzie to krajobraz przekształcony na krajobraz typu industrialnego.

Odkrywkowa eksploatacja kopalni, spowoduje przekształcenie krajobrazu w krajobraz przemysłowy, w obrębie którego będą dominować antropogeniczne formy terenu, tj.: wyrobiska, zwałowiska nadkładu i urobku. Krajobraz ten będzie miał charakter przejściowy i dynamiczny (będzie się zmieniał stopniowo, w miarę postępu prac). Powstające na terenie obszaru górniczego zwałowiska ziemi oraz rekultywacja w kierunku wodnym lub leśnym mogą być dodatkowym elementem punktowym urozmaicającym antropogeniczny krajobraz. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie i długoterminowe. Aktualizacja projektu Studium w zakresie udokumentowanych złóż kopalni oraz powiększenie terenu eksploatacji kruszywa naturalnego w złożu Stefanówka spowoduje zmiany krajobrazu naturalnego. Zmiany dotyczyć będą przede wszystkim rzeźby terenu i szaty roślinnej. W wyniku powiększonego obszaru eksploatacji kopaliny powstanie wyrobisko o zróżnicowanej głębokości i powierzchni. Rekultywacja terenu zdegradowanych przyniesie zmianę krajobrazu polegającą na pojawieniu się nowych powierzchni leśnych bądź wodnych. Oddziaływanie eksploatacji kopaliny na krajobraz w fazie jej eksploatacji, będzie posiadało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, skumulowany i negatywny. W

fazie rekultywacji terenów będą to oddziaływania bezpośrednie, skumulowane, stałe, odwracalne i pozytywne.

Realizacja ustaleń projektu dokumentu nie będzie miała wpływu na zabytki i dobra materialne. Niemniej, w granicach obszarów, dla których projekt Studium wprowadza nowe przeznaczenie terenu, znajdują się stanowiska archeologiczne, dla którego, projekt dokumentu ustala, iż wszelkie prace ziemne prowadzone w obrębie wyznaczonych stanowisk archeologicznych wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Dodatkowo wszelkie prace na terenie stanowiska wymagają wcześniejszego uzgodnienia w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.

Obecnie trwają prace nad sporządzeniem Audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego, który wskaże krajobrazy szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne oraz estetyczno – widokowe, wymagające zachowania lub określenia zasad i warunków jego kształtowania. W obrębie przedmiotowych krajobrazów, wyznaczone zostaną strefy ochrony krajobrazu, stanowiące w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, istotne dla zachowania walorów krajobrazowych ze wskazaniem zakazów (głównie dotyczących lokalizowania nowych obiektów budowlanych) obowiązujących w danej strefie.

Flora i fauna

Generalnie zapisy projektu Studium dotyczące szaty roślinnej zmierzają do jej optymalnej ochrony oraz jej wzbogacenia, a także wzmocnienia naturalnych siedlisk. Analizowany projekt zapewnia pełną ochronę najcenniejszych terenów zieleni.

Negatywny wpływ ustaleń projektu Studium na faunę, florę oraz różnorodność biologiczną wystąpi na etapie realizacji wszelkich nowych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu i na etapie ich funkcjonowania. Dotyczy to niszczenia zbiorowisk roślin na etapie inwestycyjnym oraz zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych terenów przez ich trwałe zabudowanie. Zmiany wprowadzone projektem dokumentu dotyczące zainwestowania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, mieszaną, przemysłową, czy też usługową, mają niewielki zasięg przestrzenny, zatem będą miały relatywnie niewielki negatywny wpływ na analizowane w tym rozdziale komponenty środowiska.

Przewiduje się uszczuplenie powierzchni biologicznie czynnej oraz mało znaczące pogorszenie warunków bytowania gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, głównie żerowiskowej i niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków.

Prace budowlano-montażowe mogą wywołać migrację niektórych gatunków fauny na tereny sąsiednie, spowodowaną hałasem, drganiem, niewielką emisją spalin czy też wzmożoną obecnością ludzi. Migracja ta będzie miała jedynie charakter czasowy i po zakończeniu prac najprawdopodobniej odtworzone zostaną dotychczasowe struktury i relacje. W okresie realizacji nie należy spodziewać się znaczącego negatywnego oddziaływania na żaden z gatunków zwierząt. Biorąc pod uwagę powyższe, można stwierdzić, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na bioróżnorodność analizowanego terenu.

Realizacja ustaleń projektu Studium może spowodować niewielkie przekształcenia funkcjonalne w środowisku. Pozostające dotychczas w rolniczym użytkowaniu tereny, zostaną zastąpione nowymi terenami zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszanej (zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej), produkcyjnej czy też usługowej co może spowodować ograniczenie liczebności gatunków fauny, żerujących na terenach rolniczych. Należy się spodziewać, iż przekształcony krajobraz stanie się miejscem występowania nowych gatunków fauny, przystosowanych do życia w takim środowisku. Najprawdopodobniej pojawią się nowe gatunki zwierząt, odporne na bliskie sąsiedztwo ludzi i związane z tym zanieczyszczenia, a także odporne na hałas komunikacyjny. Wprowadzenie w projekcie Studium zapisów ograniczających intensywność planowanej zabudowy oraz wymagających zapewnienia odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwoli na zminimalizowanie strat poniesionych w wyniku przekształceń tych terenów.

Obszary prawnie chronione, w tym obszary NATURA 2000

Zmiany w przeznaczeniu terenu, jakie wprowadza projekt dokumentu w znacznej części dotyczy przekształceń funkcjonalnych dążących do adaptacji stanu istniejącego. Nowe tereny rozwojowe dotyczą głównie zabudowy zagrodowej i mieszanej (zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i letniskowa), w pojedynczych przypadkach także zabudowy usługowej i przemysłowej

oraz aktualizacji obszarów udokumentowanych złóż kopalin. Projekt Studium adaptuje obszary i obiekty objęte ochroną przyrodniczą tj. obszary NATURA 2000: „Małopolski Przełom Wisły” (PLB 140006) oraz „Przełom Wisły w Małopolsce” (PLH 060045), Wrzelowiecki Park Krajobrazowy; Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomnik przyrody, wprowadzając ustalenia służące ochronie cennych ekosystemów, co oznacza brak niebezpieczeństwa ich degradacji. W granicach obszarów chronionych projekt dokumentu wprowadza zmiany zagospodarowania i użytkowania terenu. W zdecydowanej większości są to tereny mieszkaniowe, które nie będą stanowiły zagrożenia dla ekosystemów objętych ochroną przyrodniczą. Wyjątek stanowi farma fotowoltaiczna w miejscowości Mazanów Krasne, zgodnie z przepisami definiowana jako zabudowa przemysłowa, w przypadku powierzchni powyżej 1 ha, zaliczana do przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko, którą planuje się w granicach Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Realizacja tego typu przedsięwzięć nie oznacza jednak wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko [w myśl art. 59 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...] w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie będzie miała charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane będą wtedy dokładne parametry przedsięwzięcia i będzie można ocenić rzeczywisty wpływ realizacji farmy fotowoltaicznej na obszar Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Dodatkowo teren oznaczony symbolem UT,ML w miejscowości Mazanów Krasne Stawy znajduje się także w granicach Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla którego obowiązują ustalenia określone w Uchwale Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 17 grudnia 2017 roku, która wskazuje na zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W systemie ekologicznym gminy, w nawiązaniu do terenów sąsiednich, istotną rolę pełni dolina rzeki Wisły, traktowana jako paneuropejski korytarz ekologiczny, łączący bogate ekosystemy parków krajobrazowych i przylegających do Wisły części obszarów chronionego krajobrazu z doliną rzeki Wyżnicy i Potoku Wrzelowieckiego (korytarzami ekologicznymi o znaczeniu regionalnym). Na obszarze gminy Józefów nad Wisłą występują także mniejsze ciągi ekologiczne, zapewniające lokalną migrację gatunków. Nowe tereny inwestycyjne, które wskazuje projekt Studium w przeważającej części dotyczą obszarów położonych poza Systemem Przyrodniczym Gminy Józefów nad Wisłą. Będzie miało ono miejsce głównie na terenach rolniczych, których wykorzystanie pod zabudowę nie spowoduje poważnych zagrożeń dla ekologicznego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem. Wyjątek stanowią tereny RM,ML w Kolczynie (teren rozwojowy zabudowy zagrodowej i letniskowej), RU/UT w Rybitwach (zmiana przeznaczenia terenu urządzeń obsługi gospodarki rolnej/sadowniczey na usługi turystyki), częściowo UP/UP,UC w Chruślankach Józefowskich (adaptacja sklepu w remizie/świetlicy) oraz RU/MN,U w Józefowie (teren przekształceń zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługi komercyjne). Niemniej ocenia się, iż wprowadzane zmiany w obrębie SPG, z uwagi na małą kolizyjność, nie powinny spowodować przerwania ciągłości lokalnych powiązań przyrodniczych, ani przegradzania korytarzy ekologicznych, realizujących spójność pomiędzy obszarami objętymi ochroną przyrodniczą. Jak wyżej wspomniano, jedną ze zmian projektu dokumentu jest aktualizacja obszarów udokumentowanych złóż kopalin. Konieczność ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin wynika wprost z zapisu art. 95 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064) oraz art. 10 ust. 1 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W granicy wyznaczonego na terenie gminy SPG znajduje się udokumentowane złożo Sosnowa Wola, z którego eksploatacja została zaniechana, w związku z powyższym zmiana Studium w tym zakresie nie przyczyni się do przerwania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych. W granicy SPG znajduje się także częściowo złożo Sosnowa Wola – Zbiornik, złożo rozpoznane wstępnie, zajmujące niewielką powierzchnię na terenie gminy Józefów nad Wisłą. Jest mało prawdopodobne, aby udokumentowanie tego złoża zakłóciło spójność struktury ekologicznej obszaru gminy.

Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000 dokumentu narzuca ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...).W myśl art. 3 pkt 17 w/w ustawy przez znaczące oddziaływanie na obszary NATURA 2000 należy rozumieć oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub

- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W granicach gminy Józefów nad Wisłą znajdują się obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce” PLH 060045 oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły” PLB140006. W granicach obszarów NATURA 2000, projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie, co ma miejsce w Józefowie – RU/MN,U (teren przekształceń obszaru urzędzeń obsługi gospodarki rolnej/sadowniczej na zabudowę jednorodzinną oraz usługi komercyjne). Dla obszaru SOO „Przełom Wisły w Małopolsce, obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2015 r. poz. 1620). Dla OSO „Małopolski Przełom Wisły” obowiązuje plan zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 roku (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 1621).

Tabela 11. Oddziaływanie ustaleń projektu Studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu Studium
wysoki	wewnętrzne	E01.03 – zabudowa rozproszona	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
niski	wewnętrzne	C01.01 – wydobywanie piasku i żwiru	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	J02.10 – gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	F02.03 - wędkarstwo	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
niski	wewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	G05.01 – wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	Do6 – inne formy transportu i komunikacji	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	Do1.01 – ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	F03.02 – pozyskiwanie/ usuwanie zwierząt (ładowych)	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	A01 - uprawa	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
wysoki	wewnętrzne	J02.12 – tamy, wały, sztuczne plaże	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	J02.05.02 – modyfikowanie prądów rzecznych	nie dotyczy

średni	zewnątrzne	Do1.02 – drogi, autostrady	nie dotyczy
średni	zewnątrzne	Go2 – infrastruktura sportowa i rekreacyjna	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	A10.01 – usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	nie dotyczy
średni	wewnętrzne	Jo2.03 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	nie dotyczy

Z punktu widzenia realizacji zapisów projektu Studium uciążliwościami dla obszaru Natura 2000 „Przełom Wisły w Małopolsce” mogą być:

- zabudowa rozproszona;
- wydobywanie piasku i żwiru;
- wędkarstwo;
- powstające odpady z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych;
- wydeptywanie, nadmierne użytkowanie;
- inne formy transportu i komunikacji;
- ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe
- uprawa;
- tamy, wały, sztuczne plaże

określone w SFD jako oddziaływania wewnętrzne. Uciążliwości te wg SFD odznaczają się niskim, średnim lub wysokim poziomem oddziaływania na ostoję siedliskową. Nie prognozuje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 ze względu na adaptację istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów, a także małą kolizyjność zabudowy zagrodowej oraz zawartych w projekcie dokumentu ustaleń dotyczących ochrony zasobów środowiska, w tym w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami. Prognozuje się, iż oddziaływania powstające w wyniku realizacji projektu Studium nie będą występowały w skali, w której mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na cele utworzenia oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Przełom Wisły w Małopolsce”. Ocenia się, iż realizacja projektu Studium nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

W Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Przełom Wisły w Małopolsce” wskazane zostały działania ochronne, które zostały przetransportowane do ustaleń dokumentu Studium.

Tabela 12. Oddziaływanie ustaleń projektu Studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnątrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu Studium
niski	wewnętrzne	B - leśnictwo	nie dotyczy
średni	wewnętrzne	Jo2.03 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
niski	wewnętrzne	Fo3.01 - polowanie	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	Eo1 – tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
niski	wewnętrzne	Fo2.03 - wędkarstwo	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
średni	wewnętrzne	Ao1 - uprawa	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
niski	wewnętrzne	Ho4 – zanieczyszczenia powietrza,	brak znaczącego negatywnego

		zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną	oddziaływania
--	--	---	---------------

Z punktu widzenia realizacji zapisów projektu Studium uciążliwościami dla obszaru Natura 2000 „Małopolski Przełom Wisły” mogą być:

- regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych;
- tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane;
- uprawa;
- zanieczyszczenia powietrza, zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną

określone w SFD jako oddziaływania wewnętrzne. Uciążliwości te wg SFD odznaczają się niskim, lub średnim poziomem oddziaływania na ostoję ptasią. Nie prognozuje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 ze względu na adaptację istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów, a także małą kolizyjność zabudowy zagrodowej oraz zawartych w projekcie dokumentu ustaleń dotyczących ochrony zasobów środowiska, w tym w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami. Prognozuje się, iż oddziaływania powstające w wyniku realizacji projektu Studium nie będą występowały w skali, w której mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na cele utworzenia oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Małopolski Przełom Wisły”. Ocenia się, iż realizacja projektu Studium nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

W Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Małopolski Przełom Wisły” wskazane zostały działania ochronne, które zostały przetransportowane do ustaleń dokumentu Studium.

Ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie wpłynie na przedmiot ochrony oraz integralność w/w obszarów Natura 2000, głównie z uwagi na niewielką skalę zmian wprowadzanych ustaleniami projektu dokumentu.

Ochrona zabytków

Projekt dokumentu adaptuje istniejące zabytki wpisane do rejestru zabytków zgodnie z Obwieszczeniem Nr 1/2020 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 22 stycznia 2020 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. W odniesieniu do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji, w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz podziałów historycznych założeń winny być podporządkowane uwarunkowaniom konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w otoczeniu zabytku musi odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Projekt dokumentu adaptuje także inne obiekty architektury i budownictwa, w tym cmentarze oraz parki i miejsca pamięci, wpisane do gminnej ewidencji zabytków, w stosunku do których projekt dokumentu ustala:

- 1) Szczegółowy zakres ochrony obiektów i zespołów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, wymienionych w części Uwarunkowania (Rozdział 2 Wartości Kulturowe) określany jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, sporządzanego w uzgodnieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- 2) W odniesieniu do ww. obiektów obowiązuje warunek - roboty budowlane i prace remontowe prowadzone przy zabytkach objętych ochroną planistyczną, wymagają uzgodnienia z LWKZ, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 3) Naczelną zasadą obowiązującą na terenie strefy jest odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i ewentualnie konserwatorskie uzupełnienia wartości kulturowych. Dotyczy to w szczególności obiektów sakralnych, folwarcznych, użyteczności publicznej, cmentarzy i miejsc pamięci narodowej.
- 4) Na obszarze strefy i w obiektach objętych ochroną konserwatorską, obowiązują następujące zasady:
 - utrzymanie historycznych podziałów działek, ewentualne podziały możliwe po uzyskaniu zgody LWKZ,

- w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (obszarów) zabytkowych zabrania się wznoszenia obiektów o przeskalowanej kubaturze, nie zharmonizowanych z zabytkową substancją o funkcjach kolidujących lub degradujących obiekt zabytkowy,
- na terenach położonych w obrębie strefy zabrania się bez uzgodnienia z LKWZ - wszelkich zmian w zabytkowej strukturze przestrzennej, gabarytach, liniach zabudowy, kompozycji zieleni, wód, rzeźby oraz w ukształtowaniu terenu,
- uwzględnienie uwarunkowań konserwatorskich przy prowadzeniu inwestycji liniowych i infrastruktury technicznej.

W związku z lokalizacją projektowanych w Studium funkcji, nie wystąpią kolizje przestrzenne z obiektami zabytkowymi i strefami konserwatorskimi. Zakres zmian określonych w projektowanym dokumencie dotyczy obszarów, na których znajdują się zewidencjonowane na podstawie AZP stanowiska archeologiczne. Są one zlokalizowane w zasięgu terenów: MW/UP, PP/P,U, MN/RM,MN w m. Józefów nad Wisłą, RP/RPm w m. Rybitwy. Celem uniknięcia ich zniszczenia, konieczne będzie podjęcie działań rozpoznawczych i zabezpieczających materiał badawczy. Szczegóły dotyczące prowadzenia prac na obszarach zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych wymagać będą uzgodnienia z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Przed przystąpieniem do prac ziemnych, wykonana zostanie inwentaryzacja stanowisk archeologicznych oraz w razie konieczności ratunkowe prace archeologiczne wykonane przez służby specjalistyczne.

Środowisko ludzi

Zmiany w obrębie poszczególnych elementów środowiska naturalnego mogą oddziaływać na zdrowie i życie ludzi. Istotne znaczenie w tym względzie ma wielkość emisji zanieczyszczeń dla środowiska, jaka może być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu planistycznego, a także relacje przestrzenne terenów o różnych funkcjach, zwłaszcza terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, letniskowej, usługowej i produkcyjnej. Prognozuje się, iż skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń (tj.: zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, ścieki, odpady stałe, hałas) nie będzie stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi z uwagi na upowszechnianie odnawialnych źródeł energii (elektrownie słoneczne, fotowoltaiczne). Jest mało prawdopodobne, aby dopuszczalne normy zanieczyszczeń były przekraczane, z uwagi na skalę zmian, którą proponuje Studium.

Oddziaływanie kopalni kruszywa na ludzi dotyczyć będzie przede wszystkim pracowników zatrudnionych przy wydobyciu oraz ludność zamieszkałą wzdłuż dróg dojazdowych do obszarów z których będzie prowadzona eksploatacja kopaliny. Ocenia się, iż eksploatacja złóż kopalni w przypadku obszarów wprowadzanych ustaleniami projektu Studium nie będzie oddziaływała znacząco negatywnie na zdrowie ludzi. Na etapie eksploatacji niekorzystne oddziaływanie na ludzi będzie związane przede wszystkim z pogorszeniem klimatu akustycznego oraz jakości powietrza atmosferycznego. W wyniku prowadzenia prac eksploatacyjnych wystąpi pogorszenie warunków akustycznych oraz zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pod wpływem pracy maszyn i sprzęt wydobywczy oraz środków transportu. Oddziaływania te będą trwały do chwili zakończenia eksploatacji kruszywa. Największe natężenie hałasu i emisji zanieczyszczeń, szczególnie pyłowych nastąpi w obrębie terenów kopalni, a tym samym najsilniej odczują to pracownicy zakładów górniczych. Celem zachowania bezpieczeństwa pracy, a tym samym życia i zdrowia ludzi, przy urobku kopaliny powinien być używany sprawny technicznie sprzęt i maszyny, stale prowadzony nadzór górniczy oraz bezwzględnie przestrzegane przepisy bhp. Niezmiernie istotne będzie zachowanie odpowiednio nachylonych skarp wyrobisk, kiedy to łatwo może dojść do powstania osuwisk i obrywów mas skalnych. Złoże będzie eksploatowane w granicach własności nieruchomości. Dzięki temu nie dojdzie do kolizji z interesami osób trzecich. Na etapie likwidacji kopalni i prowadzonych prac przy rekultywacji terenów poeksploatacyjnych nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ludzi. Prace rekultywacyjne będą prowadzone w celu maksymalnego przywrócenia wartości środowiskowych z okresu poprzedzającego eksploatację. Przywrócenie wartości użytkowych terenom pokopalnianym – np. zalesienia poprawi walory przyrodniczo-krajobrazowe, co niewątpliwie korzystnie wpłynie na zdrowie i samopoczucie ludzi.

Ustalenia projektu dokumentu zakazują lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla zdrowia życia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, co świadczy o tym, iż realizacja projektu nie będzie wiązała się z ryzykiem wystąpienia poważnych

awarii, w związku z czym, jest mało prawdopodobne, aby realizacja ustaleń dokumentu wpłynęła znacząco negatywnie wpływ na życie i zdrowie mieszkańców gminy Józefów nad Wisłą.

W analizowanym projekcie Studium uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Niemal wszystkie tereny, dla których projekt dokumentu wprowadza zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, zlokalizowane są poza zasięgiem tychże obszarów. Wyjątek stanowią obszary MR,ML/U w m. Bór oraz RU/UT w m. Rybitwy. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają ograniczeniom w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, z zachowaniem przepisów odrębnych.

Odpady

W zakresie gospodarki odpadami projekt dokumentu nakazuje segregację odpadów u źródła, recykling i likwidację dzikich wysypisk, wraz z nakazanym wzrostem efektywności w tej dziedzinie, co wynika z przepisów odrębnych oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego. Odpady nie poddane recyklingowi z terenu Gminy, wywożone są na wysypisko odpadów komunalnych w Bełżycach przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Wpływ realizacji ustaleń projektu Studium na zmiany klimatyczne i bioróżnorodność biologiczną oraz analiza projektu dokumentu pod względem zawarcia celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, określonych w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Dokument SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020, a w grupie której wymienia się: gospodarkę wodną, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefa wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W kwestii adaptacji do zmian klimatu szczególna uwaga zwrócona została na gospodarkę wodną - w zakresie zarządzania ryzykiem wystąpienia zjawisk ekstremalnych (powodzi, suszy). SPA 2020 kładzie nacisk na rozwiązania oparte o potencjał ekosystemów, m.in. z zakresu zwiększania zdolności retencyjnych dolin rzecznych. Jednym z kierunków działań adaptacyjnych, dążących do osiągnięcia celu jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, jest dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu oraz ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zaproponowane w dokumencie SPA 2020 działania, zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródładowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej. Analizowany projekt Studium uwzględnia uwarunkowania przyrodnicze analizowanego obszaru. Projekt dokumentu wprowadza ochronę obszarów cennych pod względem przyrodniczym tj. obszary Natura 2000, Wrzelowiecki Park Krajobrazowy, Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu, pomnik przyrody. Wolne od zabudowy tereny zielone stanowią obszary położone wzdłuż dolin rzecznych, co ma istotne znaczenie właściwego stanu powietrza (swobodnego przepływu mas powietrza). Dodatkowo minimalne wielkości wskaźników powierzchni biologicznie czynnych dla poszczególnych wydziałów planistycznych służą utrzymaniu właściwych warunków termicznych. Te wszystkie ustalenia są istotne dla utrzymania właściwych warunków termicznych, a więc zapobiegają występowaniu negatywnego zjawiska wzrostu temperatury.

Jednym z kierunków działań adaptacyjnych, dążących do osiągnięcia celu jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, jest ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu. Ochrona różnorodności biologicznej jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Realizacja zapisów projektu Studium nie wpłynie istotnie na klimat obszaru

objętego zmianą, ponieważ projekt ma na celu przede wszystkim ochronę terenów biologicznie czynnych. Projekt dokumentu przygotowuje przestrzeń do mogących ulec zmianie warunków klimatycznych, uwzględniając jego aspekty geologiczne, hydrologiczne i przyrodnicze. Projekt dokumentu ma za zadanie ochronę dolin rzecznych przepływających przez gminę Józefów nad Wisłą. Dbając o korzystne warunki aerosanitarne projekt Studium zaleca stosowanie zaopatrzenia w ciepło w oparciu o źródła indywidualne niskoemisyjne. Preferowane pozyskiwanie energii ze źródeł energii odnawialnej.

Spójność ustaleń Planu z celami SPA przejawia się:

- w odniesieniu do ochrony bioróżnorodności – uwzględnienie obszarów objętych ochroną przyrodniczą oraz wskazanie zasad zagospodarowania na tych terenach; ochrona zasobów leśnych oraz ochrona Systemu Przyrodniczego Gminy;
- w odniesieniu do gospodarki wodnej - zakazując wprowadzania do wód lub ziemi, ścieków nie spełniających warunków określonych w przepisach dotyczących warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska, dążeniem do wysokiego poziomu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych poprzez rozwój zbiorczej sieci kanalizacyjnej,
- w odniesieniu do sektora energetycznego w kontekście zapewnienia dobrego stanu środowiska - ustala się stosowanie zaopatrzenia w ciepło w oparciu o źródła indywidualne niskoemisyjne, wyznaczenie obszaru gdzie możliwa jest realizacja fotowoltaiki wytwarzającej energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 100kW ze strefą ochronną .

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu Studium wpisuje się w realizację kierunków działań służących adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

14. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów w sposób określony w projekcie Studium nie będzie powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii - zdarzenia w rozumieniu *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska*. Do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku, albo do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zalicza się zakłady w zależności od występowania jednej lub więcej substancji niebezpiecznych (*Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Dz. U. 2016 poz. 138*).

Na terenie Gminy Józefów nad Wisłą nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Ponadto, nie planuje się lokalizacji inwestycji kwalifikujących się do w/w kategorii przedsięwzięć, w związku z powyższym nie przewiduje się wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Potencjalnym źródłem poważnych awarii może być transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Mogą co najwyżej zaistnieć incydentalne wycieki produktów ropopochodnych w sytuacji awarii maszyn i urządzeń technologicznych oraz środków transportu lub zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w sytuacji pożaru. W celu zapobieżenia powyższym zaleca się:

- ✓ uposażyć zakłady w odpowiednie zabezpieczenia przeciwpożarowe;
- ✓ zastosować w maszynach i urządzeniach takie rozwiązania techniczne, który uniemożliwią przenikanie substancji szkodliwych do podłoża gruntowego;
- ✓ przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

15. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ŚRODOWISKA

W wyniku realizacji ustaleń projektu Studium, funkcjonowanie Systemu Przyrodniczego Gminy nie będzie znacząco zmodyfikowane, bowiem nowe tereny inwestycyjne wprowadzane przez projekt Studium, dotyczą głównie terenów położonych w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, poza SPG.

16. DEFINICJA I KRYTERIA ODDZIAŁYWAŃ

Ustalenia projektu Studium nie dopuszczają lokalizacji budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii, w granicach administracyjnych ośrodka miasta Józefów nad Wisłą i zwartej zabudowy wsi na terenach rozwojowych wyznaczonych w studium i w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, określonych w przepisach odrębnych. Projekt Studium ustala także zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska. W związku z powyższym, w granicach obszaru objętego ustaleniami Studium nie określa się obszaru objętego znaczącym oddziaływaniem. Inwestycje będące efektem realizacji ustaleń Studium będą generować negatywne oddziaływania na środowisko – zauważalne i odczuwalne lecz nie powodujące przekroczeń standardów oraz istotnych zmian ilościowych i jakościowych.

Zagospodarowanie terenów w sposób zgodny z ustaleniami projektu Studium nie będzie oddziaływać znacząco negatywnie na poszczególne elementy środowiska. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych z oddziaływań, przy zastosowaniu uwag zawartych w prognozie i nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem wydaje się być mało prawdopodobne.

16.1. PROGNOZA ODDZIAŁYWAŃ

Z uwagi na realizację wymogów art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzono kompleksową ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko w formie tabeli zbiorczej, w której określono oddziaływania odnosząc się do poniższych komponentów:

- różnorodność biologiczna,
- krajobraz,
- zwierzęta i rośliny,
- rzeźba terenu i gleby,
- woda,
- kopaliny,
- klimat,
- powietrze;

Realizacja ustaleń projektu Studium w zakresie zagospodarowania skutkować może następującymi zjawiskami:

- wprowadzeniem gazów i pyłów do powietrza – zaprojektowany w projekcie Studium rozwój terenów zurbanizowanych będzie skutkował pojawieniem się nowych ognisk zanieczyszczeń do powietrza w postaci indywidualnych kotłowni. Ustalenia projektu dokumentu przewidują zaopatrzenie w ciepło ze źródeł indywidualnych z wykorzystaniem paliw i technologii niepowodujących pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii oraz gazu ziemnego. Nie przewiduje się, aby wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza miało znaczący wpływ na pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego. Warunki areosanitarne w granicach gminy, tak jak dotychczas będą kształtowane głównie przez obszary zwartej zabudowy oraz ruch komunikacyjny;
- wytwarzaniem odpadów – w granicach obszaru objętego projektem Studium powstawać będą głównie odpady komunalne. Ilość i rodzaj odpadów wytwarzanych przez użytkowników terenów mieszkaniowych niewątpliwie wzrośnie w stosunku do stanu obecnego. Zasady postępowania z odpadami określają przepisy odrębne z zakresu gospodarki odpadami;
- wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi – ustalenia projektu Studium nie przewidują odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód lub do ziemi. Niebezpieczeństwo migracji zanieczyszczeń do wód pojawia się w przypadku nieszczelności w stosowanych zbiornikach na nieczystości ciekłe. Na etapie sporządzania projektu Studium nie jest możliwe określenie ilości odprowadzanych ścieków z omawianego obszaru, wielkość ta jest bowiem uzależniona od przebiegu i natężenia procesów urbanizacyjnych na terenie gminy. Projekt Studium wskazuje konieczność uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej;

- zanieczyszczeniem gleb – przewidziany rozwój terenów inwestycyjnych będzie się wiązał przede wszystkim z zajęciem powierzchni biologicznie czynnej w miejscu posadowienia budynku. Na przedmiotowym obszarze nie przewiduje się lokalizacji obiektów mogących spowodować zanieczyszczenie gleb. W wyniku rozwoju zainwestowania gleby sąsiadujące z terenami zurbanizowanymi mogą utracić część właściwości fizykochemicznych, m.in. na skutek osiadania pyłów ze spalania paliw w przydomowych kotłowniach i transportu samochodowego lub w wyniku „udeptywania” gruntów;
- przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu – nie przewiduje się, aby realizacja nowego zagospodarowania powodowała naruszenie istniejącej rzeźby terenu. Projekt dokumentu zawiera niewielkie korekty lokalizacji zabudowy mieszkaniowej uwzględniające złe warunki gruntowo – wodne dla posadowienia budynków. Lokalne zmiany ukształtowania terenu mogą powstać w wyniku prowadzenia wykopu pod fundamenty budynków;
- emitowaniem hałasu – nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu dokumentu miała wpływ na zwiększony poziom emisji hałasu w granicach gminy. Ustalenia projektu Studium nie dopuszczają możliwości realizacji inwestycji stanowiących uciążliwe źródło hałasu. Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektowanego dokumentu wpłynęła znacząco na zwiększenie ruchu drogowego prowadzonego po drogach publicznych, a tym samym na zwiększenie oddziaływań akustycznych;
- emitowaniem pól elektromagnetycznych – projekt Studium zachowuje istniejące linie średniego i niskiego napięcia, będące potencjalnym źródłem promieniowania elektromagnetycznego;
- ryzykiem wystąpienia poważnych awarii – ustalenia projektu Studium zakazują lokalizacji zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Realizacja ustaleń projektu dokumentu nie będzie wiązała się z ryzykiem wystąpienia poważnych awarii.

Jak już wielokrotnie wspomniano, zdecydowana większość zmian wprowadzanych projektem Studium dotyczy przekształceń funkcjonalnych mających na celu adaptację stanu zastanego. W związku z powyższym analiza oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń Studium, została wykonana przedstawiając przewidywalne skutki ustaleń projektu dokumentu dotyczące poszczególnych stref funkcjonalnych.

Tabela 13. Podsumowanie skutków dla środowiska wynikających z ustaleń projektowanego dokumentu oraz przyjętego w tym dokumencie przeznaczenia terenów oraz ocena przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko

Rodzaje oddziaływań	rodzaj				czas					przestrzeń	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	Stale	chwilowe	lokalne	ponadlokalne
	Tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszanej (zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy letniskowej) i zabudowy mieszkaniowej i usługowej										
Powietrze atmosferyczne, klimat	*						*			*	
Wody powierzchniowe i podziemne	*						*			*	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JÓZEFÓW NAD WISŁĄ

Powierzchnia ziemi	*					*			*	
Hałas i pole magnetyczne	*			*					*	
Rośliny	*					*			*	
Zwierzęta	*			*					*	
Krajobraz									*	
Natura 2000										
tereny zabudowy usługowej, w tym zabudowy usług turystyki										
Powietrze atmosferyczne, klimat	*					*			*	
Wody powierzchniowe i podziemne	*					*			*	
Powierzchnia ziemi	*					*			*	
Hałas i pole magnetyczne	*			*					*	
Zasoby środowiska										
Rośliny	*					*			*	
Zwierzęta	*			*					*	
Krajobraz	*			*						
Natura 2000										
Tereny zabudowy usługowej i przedsiębiorczości										
Powietrze atmosferyczne, klimat	*			*						
Wody powierzchniowe i podziemne	*			*						
Powierzchnia ziemi	*						*		*	
Hałas i pole magnetyczne	**			*		**			**	
Zasoby środowiska										
Rośliny	*						*		*	
Zwierzęta	*	*		*		*	*		*	*
Krajobraz	**					**		*	**	
Natura 2000										

	Tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi (fotowoltaika)									
Powietrze atmosferyczne, klimat	*				*					
Wody powierzchniowe i podziemne					*					
Powierzchnia ziemi	*									
Hałas i pole magnetyczne					*					
Zasoby środowiska										
Rośliny	*						*		*	
Zwierzęta	*	*			*		*	*	*	
Krajobraz	**						**		**	
Natura 2000										
	Obszary eksploatacji złóż kopalin									
Powietrze atmosferyczne, klimat	*						*			
Wody powierzchniowe i podziemne							*		*	
Powierzchnia ziemi	**							*	*	
Hałas i pole magnetyczne	*				*				*	
Zasoby środowiska										
Rośliny	**							*	*	
Zwierzęta	*	*					*	*	*	
Krajobraz	**						**		*	**
Natura 2000										
	Tereny dróg wewnętrznych									
Powietrze atmosferyczne, klimat	*				*		*			

Wody powierzchniowe i podziemne				*						
Powierzchnia ziemi	*						*		*	
Hałas i pole magnetyczne	*			*		*			*	
Zasoby środowiska										
Rośliny	*						*		*	
Zwierzęta	*	*		*		*	*		*	*
Krajobraz	*					*		*	*	
Natura 2000										

wystąpienie negatywnego oddziaływania na środowisko.

* oddziaływanie słabe negatywne - mogą być traktowane jako pomijalne, zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych

** oddziaływanie negatywne umiarkowane

nie występuje negatywne oddziaływanie na komponent środowiska

Mając na uwadze stan środowiska, położenie terenu objętego analizą, obecny sposób zainwestowania terenów, stwierdza się, że zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym będące efektem realizacji ustaleń projektu Studium, **nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.**

16.2. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarze objętym ustaleniami projektu Studium nie będą generowały dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski, oddziaływań na środowisko. Zgodnie z *Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko* w kontekście transgranicznym oraz z *art. 104-117 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Spśród rodzajów oddziaływań najwięcej trudności w ich identyfikacji powodują oddziaływania skumulowane, które należy rozumieć jako działania, wynikające z łącznego działania skutków realizacji analizowanego przedsięwzięcia, a także skutków spowodowanych przez inne działania, obecnie występujące, dokonane w przeszłości, bądź przewidywane. Trudności w ich identyfikacji wynikają głównie z braku danych dotyczących możliwych przyszłych oddziaływań, ale również niewystarczających informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach, będących źródłem oddziaływań. W przypadku prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium, stanowiącego dokument o dość dużej ogólności, określenie tego typu oddziaływań jest dużą trudnością. Wielkość oddziaływań skumulowanych, a w efekcie zmiany w środowisku tym spowodowane zależą od rodzaju, lokalizacji i sposobu eksploatacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Skumulowane oddziaływania będą dotyczyły głównie fazy ich budowy, czy modernizacji i nie będą powodowały znaczących oddziaływań.

17. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w projekcie Studium będzie miało wpływ na komponenty środowiska naturalnego tj.: wody podziemne, wody powierzchniowe, jakość powietrza, klimat, florę oraz faunę, co wynika z przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłowo - usługową.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na bardzo ogólny charakter dokumentu jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który proponuje kierunek zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

W projekcie Studium zawarte są rozwiązania eliminujące i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania zabudowy zagrodowej i mieszanej (zagrodowej, mieszkaniowej i letniskowej).**

Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenia wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko będzie:

- zminimalizowanie emisji pyłów i gazów przez podstawowy system ogrzewania obiektów oparty na grupowych i indywidualnych źródłach ciepła z zastosowaniem proekologicznych paliw, w tym odnawialne źródła energii oraz gaz ziemny;
 - oszczędne gospodarowanie przestrzenią,
 - wykorzystywanie w realizacji obiektów nowoczesnych technologii,
 - przeznaczenie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnią biologicznie czynną,
 - wyposażenie terenów w infrastrukturę wodno-ściekową,
 - zapewnienie odpowiedniej gospodarki odpadami;
- **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania zabudowy produkcyjno – usługowej oraz usługowej, w tym urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi (fotowoltaika):**
- zminimalizowanie emisji pyłów i gazów przez podstawowy system ogrzewania obiektów oparty na grupowych i indywidualnych źródłach ciepła z zastosowaniem proekologicznych paliw,
 - oszczędne gospodarowanie przestrzenią,
 - wykorzystywanie w realizacji obiektów nowoczesnych technologii,
 - przeznaczenie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnią biologicznie czynną,
 - wyposażenie terenów w infrastrukturę wodno-ściekową,
 - zapewnienie odpowiedniej gospodarki odpadami,
 - w trakcie realizacji inwestycji należy ograniczyć hałas emitowany przez sprzęt budowlany i transportowy poprzez zastosowanie odpowiednich technologii i sprzętu,
 - prowadzić stałą kontrolę stanu technicznego środków transportu i urządzeń wykorzystywanych w trakcie budowy, utrzymywać je w pełnej sprawności celem zminimalizowania emisji spalania paliw;
 - w przypadku zanieczyszczenia gleby substancjami niebezpiecznymi, należy usunąć zanieczyszczoną warstwę gruntu do głębokości, do której przeniknęła substancja niebezpieczna dla środowiska,
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.
- **Rozwiązania w zakresie minimalizacji niekorzystnych oddziaływań związanych z eksploatacją złóż kopalin:**
- prowadzenia eksploatacji złóż zgodnie z planami zagospodarowania złóż i uzyskanymi koncesjami,

- ochrona wód powierzchniowych i gruntowych przed wyciekami substancji szkodliwych do środowiska gruntowo – wodnego przez przygotowanie odpowiedniego stanowiska z uszczelnionym podłożem służącym do konserwacji maszyn i sprzętu celem utrzymania ich w dobrym stanie technicznym.
- ograniczenie zmiany stosunków wodnych poprzez określenie na podstawie dokumentacji geologicznej głębokości zalegania wód i możliwej głębokości wydobywania zasobów;
- zachowanie odpowiedniej szerokości pasów (filarów) ochronnych;
- ochrona bezpieczeństwa i zdrowia ludzi przez wprowadzenie odpowiednich oznaczeń zabezpieczających ludność i dobra materialne przed ewentualnymi zagrożeniami, prowadzenie wszystkich możliwych środków ostrożności (BHP) jak również zachowanie największej ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia ewentualnych pożarów i osuwania się skarpy. Jednocześnie funkcjonowanie zakładu górniczego związanego z wydobywaniem kopaliny powinno odbywać się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 8 kwietnia 2013r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu odkrywkowego zakładu górniczego (Dz. U z 2013 r., poz.1008), przed rozpoczęciem wszelkich prac na złożu przedsiębiorca powinien sporządzić dla zakładu górniczego „Dokument bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników”, a eksploatacja złoża może być prowadzona tylko zgodnie z zatwierdzonym dokumentem technicznym, co ma na celu ochronę bezpieczeństwa i zdrowia ludzi;
- emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery ograniczy zraszanie wodą dróg dojazdowych (kopaliny będą wywożone w stanie naturalnym – co ograniczy pylenie) oraz etapowanie pracy i zapewnienie dobrego stanu technicznego sprzętu;
- emisję hałasu wytwarzanego przez sprzęt wydobywczy, uciążliwego dla pobliskiej zabudowy zagrodowej zmniejszy ograniczenie pracy maszyn np. do jednej zmiany w ciągu dnia, przestrzeganie dopuszczalnych norm hałasu i wibracji na terenach zamieszkania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - osłabieniu uciążliwości akustycznych może służyć zieleni izolacyjna;
- gospodarka odpadami stałymi powstającymi w czasie prac wydobywczych (głównie związanymi z przebywaniem pracowników) realizowana przez gromadzenie w pojemnikach i wywóz na składowisko;
- ochrona gleby - przez składowanie osobno gleby i nadkładu w celu ponownego wykorzystania po pracach niwelacyjnych, nadanie odpowiedniego nachylenia skarpom i wyrównanie krawędzi dla ochrony przed erozją liniową i mechaniczną, w celu ograniczenia procesów erozyjnych związanych ze spływem wód roztopowych na zboczach, wprowadzenie roślinności w postaci krzewów i drzew, które najskuteczniej ograniczają zmywanie gleby i regulują spływy wód,
- zachowanie i ochrona walorów przyrodniczo – krajobrazowych i estetycznych – przekształcenie walorów krajobrazowych przedmiotowego obszaru zostanie zminimalizowane w procesie rekultywacji, minimalizacja negatywnego oddziaływania na środowisko i ludzi, spowodowanego wydobywaniem kopaliny nastąpi również poprzez nasadzenie drzew i krzewów wokół wyrobiska, które zatrzymują zanieczyszczenia pyłowe, niwelują hałas jak również poprawiają stan i jakość środowiska, dokonanie rekultywacji terenu w kierunku nasadzeń leśnych ewentualnie wodnym, podstawowe prace rekultywacyjne powinny być prowadzone na bieżąco z wydobywaniem kopaliny.
- po wygaśnięciu koncesji lub wyczerpaniu zasobów złóż przedsiębiorcy powinni rozliczyć zasoby oraz przeprowadzić rekultywację terenów zmienionych w związku z prowadzoną eksploatacją, a także naprawić wszystkie szkody spowodowane eksploatacją zgodnie z zasadami ochrony środowiska i obowiązującymi przepisami rekultywację terenów, co wpłynie na wzbogacenie różnorodności.

18. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM

Zgodnie z art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie Studium, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000.

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru NATURA 2000.

Dla przyjętych w projekcie Studium rozwiązań nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych. Proponowane ustalenia zostały dostosowane do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych celów, które wynikają z wniosków mieszkańców gminy. Na przyjęte rozwiązania wpływ miały także uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania terenów oraz ustaleń dokumentów wyższego rzędu.

19. WSKAZANE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU ZMIAN

W czasie sporządzania prognozy, nie napotkano na poważniejsze trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, odnoszących się do projektowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz charakteru oddziaływania na środowisko realizacji wskazanego w projekcie Studium zainwestowania. W trakcie opracowywania Prognozy, przeanalizowano w stopniu możliwym, na jaki pozwala obecna wiedza, wszystkie oddziaływania wynikające z realizacji projektu Studium z uwzględnieniem informacji na temat stanu środowiska obszaru opracowania oraz dostępnej wiedzy dotyczącej kształtowania się zjawisk przyrodniczych.

20. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyrazem polityki przestrzennej, wskazującym kierunki ewentualnych zmian w strukturze przestrzennej gminy, które mogą, ale nie muszą zostać zrealizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na podstawie których wydawane są pozwolenia na budowę na konkretną już inwestycję. Dopiero w pozwoleniu na budowę zawarty jest projekt budowlany, co do którego można zastosować pewne metody analizy wpływu danej inwestycji na środowisko oraz ustalić częstotliwość z jaką należy ją przeprowadzać.

Wpływ projektu Studium na środowisko przyrodnicze dokonywane będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, którego zasady funkcjonowania określone są w rozdziale 2 art. 25-29 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219). Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa Lubelskiego), źródła administracyjne (także gminne) wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie:

- kontroli stanu jakości wód podziemnych,
- pomiarów poziomu hałasu,
- emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

W przypadku ewentualnej realizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko według *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* może być wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w której (jeśli wyniknie to z oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia) nałożony zostanie obowiązek monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w zakresie adekwatnym do rodzaju inwestycji.

Realizacja ustaleń projektu Studium nie wymaga zwiększenia zakresu monitoringu środowiska, natomiast wskazane jest uwzględnianie tendencji zmian związanych z rozwojem gminy w wymaganych sprawozdaniach z realizacji planu gospodarki odpadami i programu ochrony środowiska oraz bieżące analizowanie wyników monitoringu środowiska.

System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierać się powinien na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, którego obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

21. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena w jaki sposób projektowana zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą może oddziaływać na środowisko naturalne i obszary NATURA 2000 i w jakim stopniu ustalenia dokumentu planistycznego sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen prognozuje się, iż zmiany w sposobie zagospodarowania przestrzennego terenów, które wystąpią w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu będą miały zarówno charakter pozytywny, jak i negatywny, rozumiany jako oddziaływanie zauważalne lecz niepowodujące naruszenia standardów środowiskowych. Jednocześnie należy podkreślić, iż prawdopodobny negatywny wpływ wskazanych zmian studium na stan i jakość środowiska został stwierdzony w stosunku do stanu istniejącego tj. obszaru gminy z nie w pełni zrealizowanymi ustaleniami obowiązującego Studium.

Projektowany dokument w zdecydowanej większości nie wprowadza nowych, lecz rozbudowuje i porządkuje istniejący stan. Zapisy Studium nie przyczynią się do przerwania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych, nie wpłyną także znacząco na pogorszenie jakości wód powierzchniowych, powietrza, ani na wzrost zagrożenia hałasem i zagrożenia powodziowego.

Ze względu na dużą elastyczność projektu Studium trudno jest w sposób dosłowny i szczegółowy określić wielkość i charakter potencjalnych oddziaływań jakie powstaną w związku z realizacją planowanych inwestycji. W takich przypadkach można się kierować metodami oceny odporności środowiska na degradację oraz rozpoznaniem jego zdolności do regeneracji, na podstawie danych określonych między innymi w opracowaniach ekofizjograficznych.

Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo i krajobrazowo cennych.

Realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000.

Warunkiem uzyskania optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska jest uwzględnienie, przy realizacji ustaleń zawartych w projekcie dokumentu Studium, propozycji działań zmierzających w celu zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko.

22. STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Na terenie gminy Józefów nad Wisłą obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy przyjęte przyjęte Uchwałą Nr XXVII/217/02 Rady Gminy Józefów z dnia 26 czerwca 2002 roku wraz ze zmianami: uchwałą Nr XXVIII/176/06 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2006r., uchwałą Nr VI/37/07 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 29 czerwca 2007r., uchwałą Nr XII/74/08 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 11 kwietnia 2008r., uchwałą Nr IX/37/2011 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 30 czerwca 2011r. oraz uchwałą Nr XIII/88/2016 Rady Gminy Józefów nad Wisłą z dnia 14 czerwca 2016r. Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą został opracowany na podstawie uchwały Nr VII/77/2019 Rady Miejskiej w Józefowie nad Wisłą z dnia 31 maja 2019 roku roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą oraz uchwały Nr XXII/169/2020 Rady Miejskiej w Józefowie nad Wisłą z dnia 30 grudnia 2020 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą.

W toku prac planistycznych odpowiadających na złożone wnioski, ale również wynikających z art. 9 ust. 3a i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym powstał projekt części graficznej studium w skali 1:10000 stanowiący syntezę pięciu poprzednich zmian studium z wyróżnieniem procedowanej zmiany. Zwraca się uwagę, iż poprzednie edycje projektów zmiany Studium podlegały procedurze przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Mając na uwadze powyższe, w niniejszej Prognozie skupiono się wyłącznie na ocenie wpływu na środowisko zmian w przeznaczeniu terenu

wprowadzanych niniejszym dokumentem Studium, celem nie powielania poprzednich Prognoz oddziaływania na środowisko, sporządzanych na potrzeby każdej kolejnej zmiany Studium. Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane funkcje wiązać się będą z zajęciem terenu pod zabudowę kubaturową i niezbędny dla jej obsługi układ komunikacyjny oraz z oddziaływaniem na etapie funkcjonowania.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu opracowana została zgodnie z zakresem wskazanym w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz wskazanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu Lubelskim. Celem prognozy było wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek zagospodarowania terenów, zgodnie z ustaleniami Studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów nad Wisłą zawiera ustalenia w zakresie przeznaczenia terenu, zasad kształtowania ładu przestrzennego i zagospodarowania terenu, zasad obsługi i zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną i komunalną, zasad ochrony środowiska oraz zasad w zakresie komunikacji. Podstawą do sformułowania kierunków kształtowania struktury przestrzennej gminy zawartych w Studium była szczegółowa analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Zakres Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą obejmuje:

- korektę w zakresie aktualnych uwarunkowań demograficznych, ekonomicznych, przyrodniczych, dotyczących zasobów krajobrazu kulturowego gminy i zabytków, stanu sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej,
- dostosowywanie problematyki studium do aktualnego stanu prawnego nowelizowanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i wymogów wynikających z wniosków instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium,
- sporządzenie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę (ze szczególnym uwzględnieniem terenów mieszkaniowych),
- określenie parametrów i wskaźników urbanistycznych,
- zaktualizowanie ustaleń dotyczących ochrony wartości przyrodniczo-krajobrazowych gminy,
- zaktualizowanie ustaleń dotyczących ochrony wartości kulturowych i zabytków na terenie gminy,
- weryfikację terenów cennych przyrodniczo i wytyczenie Systemu Przyrodniczego Gminy,
- ustalenie nowych kierunków rozwojowych terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodziną, mieszaną oraz związaną z prowadzeniem różnorodnej działalności gospodarczej: przedsiębiorczość, usługi (w tym usługi turystyki), eksploatacja surowców mineralnych, wyznaczenie terenów pod odnawialne źródła energii – fotowoltaika o mocy przekraczającej 100 kW) w poszczególnych miejscowościach (obrębach geodezyjnych);
- wyznaczenie nowych terenów rozwojowych mieszkalnictwa w szczególności w sąsiedztwie ośrodka gminnego (np. w Kolczynie) i w miejscowościach o potencjale rozwojowym, wyposażonych w infrastrukturę techniczną, komunikacyjną i społeczną,
- aktualizację kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w szczególności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, odpadami oraz dróg gminnych,
- wprowadzenie terenów na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi (fotowoltaika) oraz określenie możliwości rozwoju OZE na terenie gminy,
- aktualizacja obszarów eksploatacji złóż kopalin - złoża Stefanówka w obrębie miejscowości Stefanówka oraz Pielgrzymka.
- W zakresie zmian zmodyfikowano tekst studium wprowadzając w wyróżnionych miejscach korekty lub całkowicie nowe brzmienie poszczególnych sformułowań lub całych części tekstu lub też usuwając zbędne części tekstu.

Najcenniejsze zasoby przyrodnicze gminy objęte ochroną prawną, kompleksy leśne, korytarze ekologiczne, czy też gleby najwyższych klas bonitacyjnych zostają w znacznej mierze zachowane i chronione. Zmiana Studium nie powoduje niekorzystnego rozproszenia zabudowy, gdyż wprowadzane tereny inwestycyjne zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów budowlanych.

Przewiduje się, że wprowadzenie w Studium jednostek urbanistycznych (przeznaczenia terenu) nie będzie miało poważnego wpływu na środowisko przyrodnicze gminy. Projektowany dokument w zdecydowanej większości nie wprowadza nowych funkcji do środowiska, lecz rozbudowuje i porządkuje istniejący stan. Zapisy Studium nie przyczynią się do przerwania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych, nie wpłyną także znacząco na pogorszenie jakości wód powierzchniowych, powietrza, ani na wzrost zagrożenia hałasem i zagrożenia powodziowego.

Ze względu na dużą elastyczność projektu Studium trudno jest w sposób dosłowny i szczegółowy określić wielkość i charakter potencjalnych oddziaływań jakie powstaną w związku z realizacją planowanych inwestycji. W takich przypadkach można się kierować metodami oceny odporności środowiska na degradację oraz rozpoznaniem jego zdolności do regeneracji, na podstawie danych określonych między innymi w opracowaniach ekofizjograficznych.

W związku z realizacją projektu Studium zostaną jednocześnie zachowane niektóre negatywne oddziaływania. Najważniejsze z nich to problem zanieczyszczenia środowiska, w tym głównie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gleb oraz powietrza, poprzez przedostawanie się do środowiska spalin, ścieków i hałasu pochodzących z lokalnych dróg na terenie gminy. Na stan powietrza atmosferycznego największy wpływ ma obecnie emisja zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych w istniejących zakładach przemysłowo – usługowych, lokalnych kotłowniach i budynkach mieszkalnych, które wykorzystują jako opał tradycyjne paliwa stałe. Realizacja projektu Studium może spowodować powstanie nowych oddziaływań na środowisko. Zwiększenie terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej może powodować ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych głównie ze wzrostem emisji zanieczyszczeń do środowiska, niemniej jednak obszary poszerzeń są nieznaczne.

Projekt Studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących terenów chronionych co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Na terenie opracowania zostają zachowane wszystkie cenne tereny zieleni, tereny naturalnych siedlisk, zbiorniki i ciekły wodne oraz tereny upraw rolniczych. Ustalenia projektu Studium są zgodne z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy Prawo wodne, ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawy Prawo geologiczne i górnicze, ustawy o ochronie przyrody i innych ustaw oraz przepisów wykonawczych do tych ustaw, zawierających przepisy dotyczące ochrony środowiska.

Projekt Studium określa podstawowe warunki zagospodarowania terenu, wynikające z potrzeb ochrony środowiska i gospodarowania zasobami przyrody. Uwzględnia obowiązek ochrony powierzchni ziemi, gleb, powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych oraz potrzeby ochrony środowiska wynikające z polityki ekologicznej kraju, obowiązków określonych w ustawach szczegółowych regulujących problematykę ekologiczną oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów ochrony środowiska na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Nie prognozuje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 ze względu na adaptację istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów, a także brakiem wprowadzania w granicach tych terenów nowych obszarów inwestycyjnych, zawarte w projekcie dokumentu ustalenia dotyczące ochrony zasobów środowiska, w tym w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami. Prognozuje się, iż oddziaływania powstające w wyniku realizacji projektu Studium nie będą występowały w skali, w której mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na cele utworzenia oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Małopolski Przełom Wisły” oraz „Przełom Wisły w Małopolsce”. Ocenia się, iż realizacja projektu Studium nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

Oddziaływanie na środowisko związane z realizacją projektu Studium, nie będzie posiadać charakteru transgranicznego. Nie ma więc potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Biała Podlaska, dnia 5 stycznia 2021r.

Inga Kulicka
Cicibór Duży 162
21-500 Biała Podlaska

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz.283 z późn. zm.).

Oświadczam, iż jako autor, sporządzający prognozę oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz.283 z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Inga Kulicka

(podpis autora Prognozy)

AKTY PRAWNE:

1. Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
2. Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;
3. Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
4. Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (2009/147/EW);
5. Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG);
6. Obwieszczenie Nr 1/2019 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 11 stycznia 2019 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego o rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego;
7. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138);
8. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020, poz. 10);
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2147);
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112 z późn. zm.);
11. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 roku w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311);
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010 Nr 16, poz.87);
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2014 r., poz. 1409);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.);
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031 z późn. zm.);
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 poz. 1119);
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz.1839);
18. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012, poz. 463);
19. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2020, poz.293);
20. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz.283 z późn. zm.);
21. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020, poz. 1219 z późn. zm.);
22. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2020, poz.310 z późn. zm.);
23. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2020 poz. 797 z późn. zm.);

24. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2019, poz.1862 z późn. zm.);
25. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020 poz. 55 z późn. zm.)
26. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2020 poz. 282 z późn. zm.);
27. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2020 poz. 1463);
28. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017, poz. 1161);
29. Ustawa z dnia 6 lipca 2001 o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. 2018 r., poz.1235);
30. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2019, poz. 1437 z późn. zm.).

BIBLIOGRAFIA:

1. Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (Dz. U. 2016, poz. 1911);
2. Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego;
3. Europejska Konwencja Krajobrazowa;
4. Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego;
5. Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego;
6. Geografia Regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa, 1978;
7. Gminna Ewidencja Zabytków dla gminy Józefów nad Wisłą
8. Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska);
9. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska);
10. Konwencja o różnorodności biologicznej;
11. Mapa hydrograficzna Polski, Wytoczne techniczne GIS, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2005;
12. Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim w 2018 roku, WIOS 2019;
13. Odnowiona Strategia UE dotycząca trwałego rozwoju, przyjęta przez Radę Europejską dniami 15 – 16 czerwca 2006 r.;
14. Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie,
15. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015;
16. Programu ochrony środowiska dla Gminy Józefów nad Wisłą;
17. Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 – Lublin 2016;
18. Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Józefów nad Wisłą;
19. Raporty o stanie środowiska województwa lubelskiego, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Lublin;
20. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Zarząd Województwa Lubelskiego;
21. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych do zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013.

SPIS RYCIN

- Rycina 1. Położenie gminy Józefów nad Wisłą w powiecie opolskim
- Rycina 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Józefów nad Wisłą
- Rycina 3. Budowa geologiczna gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 5. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 6. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 8. Położenie gminy Józefów nad Wisłą na tle GZWP
- Rycina 9. Położenie gminy Józefów nad Wisłą na tle JCWPd
- Rycina 10. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Józefów nad Wisłą
- Rycina 11. Roślinność potencjalna obszaru objętego projektem Studium
- Rycina 12. Położenie lasów i terenów leśnych
- Rycina 13. Obszary chronione na terenie gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 14. Podatność gleb na suszę na terenie gminy Józefów nad Wisłą
- Rycina 13. Stopień zagrożenia wód podziemnych na terenie gminy Józefów nad Wisłą

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura użytkowania gruntów w gminie Józefów nad Wisłą
Tabela 2.	Podstawowe parametry głównych rzek na terenie gminy Józefów nad Wisłą
Tabela 3.	Informacja o stanie ekologicznym, celach środowiskowych i działaniach dla JCWP znajdujących się w obszarze gminy
Tabela 4.	Podatność gleb na susze na terenie gminy Józefów nad Wisłą
Tabela 5.	Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia
Tabela 6.	Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin
Tabela 7.	Informacja o stanie ekologicznym, celach środowiskowych i działaniach dla JCWPd znajdujących się w obszarze opracowania
Tabela 8.	Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Józefów nad Wisłą
Tabela 9.	Powiązania projektu Studium z dokumentami o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym
Tabela 10.	Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku
Tabela 11.	Oddziaływanie ustaleń projektu Studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Przełom Wisły w Małopolsce”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)
Tabela 12.	Oddziaływanie ustaleń projektu Studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Małopolski Przełom Wisły”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)
Tabela 13.	Podsumowanie skutków dla środowiska wynikających z ustaleń projektowanego dokumentu oraz przyjętego w tym dokumencie przeznaczenia terenów oraz ocena przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko